

A-10043
Lapin
Hind 75 senti.

Väikekaupmehe käsiraamat.

Koostanud

A. MÄNDVERE

Kaubandus-tööstuskoja nõunik

TALLINN, 1936

**Piirituse-
puhastamise
vabrikute O/ü.**

Tallinna Viinavabrik

(Rosen ja Ko)

N A P S I D

LIKÖÖRID

KONJAKID

PARFÜMEERIA OSAKOND

Merepuiestee 15

Telefon 304-26

NÕUDKE

MÄRGIGA

leiba, saia, sepikut, peenleiba

**sest need on toitvad, maitavad ja
puhtasti valmistatud.**

JÄLLEMÜÜJAD, varustage oma kauplusi meie kõrgeväärtus-
likkude leivaasadustega. Tellimiste täitm. on korralik ja kiire.

LEIVATÖÖSTUS I. PERTEN

ASUTATUD 1907

LIIVALAIA 3. TELEFON 455-65

Nööriladu

S. ROSENFELD

soovitab igas valikus

**tööstusele ja kaubandusele: sidumise
nööre ja pakkimisvahendeid, sadulsep-
pade ja kalurite tarbeid, filee ja käsitöö
niite ning lõngu, spordivõrke ja võrk-
kiike, nööridest majapidamistarbeid.**

Tellimiste täitmise kiire ja korralik.

TALLINNAS, V. VIRU 5

TELEF. 475-75

JOH. TUSTI

VALISKAUBANDUSE KONTOR
ASUB NÜÜD

Vene tän. 4. Telef. 446-18

TALLINN

New Consolidated Gold-Fields. Ltd.

EESTI OSAKOND

—
Kontor: V. Viru 12, Tallinn
Kõnetr. 448-16; 450-14
—

VABRIK KOHTLAS

EESTI PÕLEVKIVI SAADUSED

VÄIKEKAUPMEHE KÄSIRAMAT

Koostanud

ALEKSANDER MÄNDVERE

Kaubandus-tööstuskoja nõunik

23208

✓

2.

„Estotrükk” V. Rebane, Tallinn,
S. Karja 8. 1936.

ALEXANDER MÄNDVERE
New Consolidated Gold Fields, Ltd.

EESTI OSAKOND

Kontor: Nõu 19, Tallinn
Telefon: 448-10, 450-14
~~8082~~

VABRIK KÕHTLAS

EESTI PÕLEVKIVI SAADUSED

AUTORI KIRJASTUS, TALLINN, 1936

SISSEJUHATUSEKS

Sageli pöörduakse Kaubandus-tööstuskoja poole järelepärimistega, kuidas tuleks toimida ja milliseid seaduse nõudeid täita kaubandusliku ettevõtte avamisel, äriruumide sisustamisel, või juba ennem tegutsenud äri ülevõtmisel. Kuid mitte üksnes äri avamisel või ülevõtmisel ei vajata nõuandeid ja juhatusi, vaid neid vajab eriti väikekaupmees, ka oma igapäevases praktilises tegutsemises, puutugu see siis mõne kaubaliigi alalhoiu või müügi kohta, või tema ettevõtte maksumise küsimusse. Eriti rohkesti tuleb sääraseid järelepärimisi väikekaubanduslike ettevõtete ja maa-kaupluste pidajailt või isikuilt, kes on varemalt tegutsenud hoopis teistel aladel ja kavatsevad nüüd siirduda kaubanduse alale.

Ja on täiesti arusaadav, et meie oludes, kus kaubanduse kohta käivad seadused, määrused ja korraldused on pillutatud laiali „Riigi Teataja” aastakäikudes, praktilisel alal tegutseval inimesel, nagu on seda kaupmees, ei ole kerge kõiki neid korraldusi läbi uurida ja sealt tarvilikku leida; eriti raske on see väikeäri pidajail, kellel pole selleks juriidilist abi ja kes peab kõik tegema ise. Olles koormatud igapäevase tegeliku tööga, ei leidu tal lihtsalt aega selleks, et kõike vajalist üles otsida.

Arvestades neid asjaolusid, on käesolevasse raamatusse koondatud kõik väikekaupluse pidajale ja maa-

kaupmehele vajalised praktilised juhatused ja näpunäited, samuti kõik kaubanduse kohta vajalised korraldused, algades kaupluse ruumide korraldamisest ja lõpetades üksikasjaliste nõuannetega maksustamise küsimustes.

Loodame, et käesolev raamat osutub väikeäri pidajale vajaliseks nõuandjaks ja juhtijaks rohkearvuliste küsimuste lahendamisel, millega tal tuleb kokku puutuda oma kaubanduslikus tegevuses, aidates tal vältida kokkupõrkeid seaduse paragraafidega.

Koostaja.

Kaubanduslike ettevõtete asutamine.

Harilike kaubanduslike ettevõtete avamiseks Eestis ei ole maksmas ei kontsessiooni- ega lubade süsteemi. Isikul, kes ettevõtet soovib avada, tuleb lunastada kas linnavalitsusest või kohalikust Eesti Panga osakonnast vastav äritunnistus ja registreerida oma ettevõtte Kaubandus-tööstuskojas või tema osakonnas või esinduses, millised asuvad Tartus, Pärnus, Narvas, Rakveres, Viljandis, Võrus, Valgas, Petseris ja Kuresaares. Muud ei nõuta. Erikord maksab apteekide ja rohukaupluste kohta. Nende avamiseks annab loa sotsiaalministeerium. Ilma erilise loata ei saa neid ettevõtteid anda üle ka uuele omanikule.

Lõhkeainete ja relvade müügiks eriloo annab politseivalitsus.

Samuti maksab erikord restoraanide, alkohoolsete jookidega einelaudade ja võõrastemajade kohta. Restoraanide ja alkoholi müügiga einelaudade ning võõrastemajade avamiseks annavad lubasid omavalitsused (linna-, alevi- ja maaomavalitsused); ruumid peavad vastama sellekohaseile nõudeile, politsei avaldab oma arvamise omaniku või pidaja kohta. Kui omavalitsuse luba ja politsei arvamine saadud, annab lõpliku loa alkoholimüügiks maksudevalitsus.

Alkohoolsete jookide müügiks (väljaviimiseks) koloniaal- või teistest kauplustest annab loa maksudevalitsus, kuulunud ära politsei arvamise. Sooviavaldus loa saamiseks alkohoolsete jookide müü-

giks kauplustes antakse kirjalikult maksudevalitsusele kohaliku maksuinspektori kaudu. Sooviavaldusele lisatakse juurde tõendus kaupluse kauguse kohta lõhkeaine-, laskemoona- ja lahingurelvatehastest ja ladudest, mis ei tohi asuda lähemal kui 500 meetrit.

Tubakasaaduste kaupluse avamiseks erilist luba ei ole vaja, küll tuleb aga lunastada müügiluba (tubaka-patent), mis antakse välja maksudevalitsuse korraldusel.

Vahetalituskontorite (teenijate, inkassobüroode jne.) avamiseks annab loa siseministeerium, kuulunud ära majandusministeeriumi arvamise. Sääraste kontorite avamisel nõutakse nende pidajailt ka kautsjoni.

Toiduainetekaupluse avamiseks on nõuetav luba omavalitsuselt; toiduainetekauplusel on keelatud tegevust alata enne, kui ruum on vaadatud järele ja omavalitsuse poolt tunnustatud kõlvuliseks.

Lihakaupluse avamiseks on samuti nõuetav luba omavalitsuselt, kes on tunnustanud ruumi kõlvuliseks.

Kaupluse asukoht.

Kaupluse asukohal on tähtsaim oluline tähendus äritegevuse edukaks arendamiseks. Sellepärast kaupluse avamisel on vaja kaaluda kõiki eeltingimusi, mis selleks vajalised. Esiteks tuleb pidada silmas, kas ümbruskonnas leidub küllaldaselt ostjaskonda, kelle ostujõud on suuteline kindlustama ärile vajalist käivet. Parimaks kaupluse ruumide asukohaks on käidavad ja rahvarikkad kohad. Maal oleks eelistatuimaks asukohaks teatavad keskused alevite, alevikkude, külade ja asunduste näol, kuhu suunduvad maanteed ja teised teeharud ning kuhu on koondatud asutused, nagu vallamaja, ühispiimatalitus, ühispank, kirik, apteek, postiasutus, raudteejaam jne.

Toiduainetekaupluste avamisel linnades ja alevites tuleb valida säärane asukoht, kus võib loota, et ostjaskonda kuulub vähimalt 50 leibkonda.

Eriäride, missugused kauplevad spetsiaal-artiklitega, nagu riide-, pudu- jalanõude-, majatarvete, metall-

kaupadega jne., sobivaks asukohaks on linna keskel käidavad kohad ja teised rahvarikkad ning elavad linnaosad.

Kauplus paistab eriti silma, kui ta asub tänavate nurgal ja maanteede ristumise kohal.

Kaupluse ümbrus.

Korralik ja värvitud maja äratav palju suuremat usaldust, kui remonteerimata. Sellepärast tuleb aegajalt hoolitseda remondi eest, et maja välimus ärataks korralikku ja soliidset muljet. Sissekäik kauplusse peab olema hõlbus, keldrikorrad ja kõrgete treppidega majad raskendavad ostjale sissepääsu; eeskujulik kauplus on kergeltliikuva uksega, trepita või madala trepiga ning välisvalgusega pimedal ajal. Kaupluse ümbruse, eriti aga esise puhtuse eest tuleb kanda hoolt. Linnades tuleb valvata selle eest, et kaupluse esine vähimalt kord päevas pühitaks puhtaks. Maal tuleb kaupluse ees olev plats sillutada, et hoiduda läbipääsematust porist, mis tekib vihmasel ajal. Kuival ajal tuleb kaupluse esist platsi kasta veega, et kaotada tolmu. Hobuste sidumiseks ehitatagu lasipuud ja jalgratastele vastavad hoidjad. Igapäev koristatagu mustus kaupluse ees olevalt platsilt.

Kaupluse silt.

Kaupluse sildile olgu paigutatud ettevõtte firma nimetus. Silt olgu soliidne, puhas, maitserikas, selgesti loetav ja kaugele nähtav. Ei ole tähtis, et kaupluse silt oleks ilmtingimata plekist, pealegi plekist silt vananeb kõige kiiremini ja roostetab ruttu. Nüüdsel ajal on hakatud tarvitama puust või metallist tähti, millega kaupluse nimetus kinnitatakse uksele või seinale. Samuti sobib silt, mis seinale maalitud. Nägusad on aga kuldtähtedega klaassildid, mis vaateaknale riputatud. Praktika on näidanud, et maal on tähtis, et silt oleks suur ja kaugele nähtav, linnades on aga vaateaknale riputatud sildist küllalt. Ei ole häa, kui silt on liig kocrmatud kõiksugu nimetustega; oluline on, et ettevõtte peala ära tähendataks, nn. segakauplus, kolo-

VANEMAID JA SUUREMAID
KINDLUSTUSSELTSE

EESTI LLOYD

VASTUTUSSUMMA ÜLETAB
Kr. 1.020.000.—

KAHJUTASUSID MAKSTUD ÜLE
Kr. 3.000.000.—

SOLIIDNE EDASIKINDLUSTUS

niaalkauplus, toiduainetekauplus, pudukauplus, kirjutustarvetekauplus jne.

Ustele ja seinale veel lisasilte paigutada ei ole soovitatav, see teeb kaupluse sissekäigu liig kirevaks, mis vähendab äri soliidsust. Hoolitsetagu, et silt olgu puhas ja värvilt värskes; tarbekorral remonteeritagu seda õigel ajal.

Reklaamplakatid.

Ei ole soovitatav kaupluse välisseinu ja uksi koor-mata üleliigsete reklaamplakatitega. Tarvilised sildid, nagu tubakasaaduste ja alkoholiliste jookide müügi teadaanded paigutatagu sarnaselt, et nad oleks ühel pool ust. Kui on tarvis asetada seinale veel teisigi reklaamplakateid, siis nende asetamine sündigu korrapäraselt ja sümmeetriliselt. Papp ja paberist plakatite väljapanek välisseinale ei ole soovitatav, sest need määrduvad ruttu ning muutuvad inetuks. Määrduvad ja katkised plakatid ja kuulutused tulevad kõrvaldada. Kuulutuste, teadaannete ja reklaamplakatite jaoks olgu välisseinale asetatud otstarbekohane vastav must tahvel.

Kaupluse ruum.

Kaupluse ruum peab olema võimalikult avar, õhuküllane ja valge. Seinad, lagi ja põrand peavad alati omama puhta välimuse. Põrand tuleb igapäev üle pühkida märja lapiga, et hoiduda tolmu tõusmisest õhku ja kaupadele.

Ruumi korraldamisel tuleb pidada silmas võimalusi kaupade nähtavaks ja maitsekaks paigutamiseks. Ruumide värv olgu kooskõlas kaupade iseloomuga. Toiduainete- ja lihakauplustele on sobivaks värviks valge, kuna teistes kauplustes võib tarvitada tumedamaid värve.

Kaupluse lett

on müügitehingute paigaks, kui ka müüdavate kaupade ostjale väljapanekuks. Lett peab olema otstarbekohaselt ehitatud, veekindla värviga värvitud, et seda pesta saaks. Letti võib katta linoleumiga, klaasiga (maitseainete- ja toiduainete kauplustes), marmoriga

(lihakauplustes) jne. Leti siseruumi saab kasutada pakendite hoiukohaks, kui ka kaupade hoidmiseks. Vahe leti ja riulite vahel peab võimaldama vabat liikumist leti taga; igatahes vahe ei tohiks olla alla 1 meetri. Letile võib küll asetada kaupu väljapanekuks, kuid tuleb silmas pidades põhimõtet, et lett ei tohi muutuda kaubariiuliks. Letile võib ehitada ka vaatekaste, samuti võib letile ettepoole ehitada klaasseinu. Eriti on tähtsad klaasvaatekastid seal, kus müügil elatisvahendid, nagu leib, sai, juust, vorstid, rasv, või jne.

Igatahes elatisvahendeid tuleb paigutada sarnaselt, et ostja ei saaks neid kätega puudutada.

Kaupluse riulid.

Riikul on kaupade väljapaneku koht. Riulid olgu ehitatud otstarbekohaselt ja maitsekalt. Nad peavad võimaldama väikeses ruumis paigutada võimalikult rohkesti kaupu, peavad pakkuma ülevaadet müüdavate kaupade kohta, peavad võimaldama kaupu kiiresti kätte saada ning kaitsma teatud kaupu tolmu eest. Ei ole soovitatav riuleid ehitada suurte vahedega, sest siis kuhjuvad kaubad üksteise otsa, mis jätab väga maitsevaese ilme ning takistab kaupade kiiret kättesaamist. Riuli sügavus ja vahe kõrgus on normaalselt 30—35 cm, pudu ja manufaktuurkauba riulitel oleks vastavad mõõdud 50—70 cm. Toiduainete ja segakaupluste riulite alumine osa moodustab kaste, kuhu paigutatakse suhkur, jahu, tangud, sool, manna jne. Kastide ja ülemiste riulite vahel olgu riulile ehitatud väikesed sahtlid, kuhu paigutatakse peenkaubad. Kui kaupluses puuduvad leti taga kastid, siis on võimalik vineertünne asetada leti ette või leti alla, kuhu paigutatakse ülalpool loetletud elatisvahendid. Sobimatu on aga hoida elatisvahendeid kottides; kui see siiski osutub tarviliseks, siis peavad kotid olema paigutatud puust alusele, mis põrandast vähimalt 30 cm kõrgemal.

Ruumi valgustus.

Sisevalgustus on hääks reklaamiks kaupadele. Valgustusallikas asugu leti ligidal, et ostja näeks hästi

ostetavat kaupa. Valgustusega ei tarvitseks olla kokkuhoidlik, samuti tuleb valgustusallikat hoida alati puhtana ja tolmuta.

Kaupade paigutamine.

Kaubad tulevad asetada riiulile sääraselt, et nad oleksid ostjale hästi nähtavad. Asetatagu kaubad gruppide järgi, nii et ostja silm peatudes teatava kaubaliigi juures, saaks neist täielise ülevaate. Pakendites olevad kaubad tulevad paigutada sääraselt, et etikett oleks hästi nähtav.

Kaupade hoidmise tingimusi.

Kaupu tuleb hoida kaupluses kui ka laos sääraselt, et nende alalhoidmise ja värskuse eest oleks eriti hoolitsetud. Peatingimuseks on kaupluseruumis värske ja puhas õhk. Temperatuur ei tohi tõusta üle 15° C, toiduainetekauplustes aga mitte üle 12° C, liha-kauplustes olgu temperatuur veelgi madalam. Igas kaupluses olgu temperatuuri kontrollimiseks termomeeter. Kuiv õhk kuivatab paljuid kaupu, nagu nahka, nõõri, liimi, vähendades seega nende kaalu; niiske õhk aga võimaldab hallituse tekkimist, mis rikub eriti elatisvahendite väärtust. Iga kauba juures on tähtis teada, kuidas seda käsitleda, et vältida rikkiminekut ja väärtuse kahanemist.

Juust, või, rasv, koor tulevad hoida kuivas jahedas ruumis ja puhtas õhus, eemal lõhnavatest kaupadest. Juustu lõikamiseks olgu erilised noad; või jaoks labidad. Tükeldatud juustu võib katta nõrgasoolvees niisutatud marlega, mis hoiab ära juustu kuivamise.

Kanamunad seisavad juuni, juuli, augusti kuudel kaupluse temperatuuris värsketena umbes nädal aega; üldse suvekuudel värsked kanamunad, seistes eraldi ruumis, püsivad oma väärtust kaotamata mitte üle 2—3 nädala, talvel aga kuni 6 nädalat. Kui kaupluse juures on eraldi õhuküllane, puhas ruum, madala temperatuuriga 0° C juures, siis püsivad kanamunad oma väärtust kaotamata kuni 3 nädalat. Et olla kin-

del, kas kanamunad on värsked, selleks peab iga kaupmees endale muretsema kanamunade kontrollaparaadi ning igal vastuvõtmisel kõik munad valgustusaparaadiga läbi vaatama. Suvel on soovitatav isegi kaupluses hoitavaid mune päeva tagant aparaadiga läbi vaadata, et olla kindel ostjale pakutud munade värskuses.

Mesi tuleb hoida jahedas ruumis.

Soolakala. Heeringatünnid ja -nõud tulevad hoida jahedas ja õhurikkas keldris küljeli. Kord nädalas keeratagu nõud ümber, et soolvesi ühtlaselt valgusks laiali. Kaupluses hoitagu heeringatünn eraldi teistes elatisvahenditest, kuhu võib imbuda heeringalõhna.

Suitsetatud kala tuleb kaupluses hoida ainult värskena ja lühikest aega, sest see kaup rikineb ruttu. Külmas ruumis hoidub suitsukala kõige rohkem veidi üle nädala.

Vorstid, singid tulevad hoida jahedas kuivas ruumis; niiskuse tõttu tõmbuvad need ruttu hallituse korra peale ning algab lagunemise protsess, mille kaudu on saadud väga palju mürgitusi.

Konservid. Puu-, juurvilja-, liha- ja kala-konserve plekkooses tuleb hoida jahedas kuivas ruumis.

Puuvili. Õunad seisavad kõige kauemat aega alal puhta õhu ja paraja niiskusega ning ühtlase temperatuuriga ruumis. Ruum peab olema pime, sest valguse käes õunad näruvad ruttu, kuna jälle liigne niiskus kutsub välja mädanemise ja hallituse. Kui jätkub ruumi, siis paigutatagu õunad riivilile.

Kompott, rosinaid jne. hoitakse alal jahedas, keskmise niiskusega ruumis.

Kompekid tuleb hoida alati õhukindlas nõus.

Juurvili. Kartulid, kaalikad, porgandid ja peedid tulevad hoida kuivas ja pimedas keldris, kus külm ligi ei pääse.

Sibulad hoitakse kuivas, valgus ja õhurikkas ruumis, mitte aga otsekohe põrandal.

Teravilja saadused. Jahu, manna, kruubid, tangud tulevad hoida kuivas ja õhuküllases ruumis.

Suhkur tuleb hoida keskmise niiskusega ruumis, kus kotid on asetatud puurestidele.

Kohv, toores kui ka jahvatatud ja praetud, tuleb hoida kuivas õhuküllases ruumis. Praetud ja jahvatatud kohv, et ta ei kaotaks oma aroomi, tuleb asetada õhukindlasse plekkoosi või pakkida hästi pergamenti ja tsellofaani.

Tee tuleb hoida samuti, kui kohv, et hoiduda aroomi haihtumisest.

Sool tuleb hoida kuivas laoruumis puupõrandal.

Teravili hoitakse kuivas õhuküllases ruumis puust salvedes. Ruumid tulevad tihti tuulutada ja aegajalt vilja salvedes kühveldada.

Humalad, lahtised, tulevad hoida jahedas ruumis, võimalikult põranda ligidal.

Tubakasaadused hoitagu jahedas ja kuivas kohas. Kaupluses hoitagu tubakasaadusi eemal lõhnavatest kaupadest, kuna tubakas imeb enesesse võõrast lõhna.

Kakao, šokolaad tuleb hoida kuivas õhuküllases ruumis, eemal lõhnavatest kaupadest.

Vürtsid hoitagu plekknõus, et nad ei kaotaks aroomi.

Nahk, nahast jalanõud, nahast riimad ja teised nahast kaubad tulevad hoida keskmise niiskusega ruumis. Niiskes ruumis hallitab nahk kergesti.

Riie hoitagu kuivas õhuküllases ruumis sääraselt, et päike ei paistaks peale, mille tõttu riie kaotab oma värvi ning pleegib.

Raudkaubad tulevad hoida kuivas ruumis ja õlitatult või õlirasvadega sissemääritult.

Katusepappi peab hoidma keskmise niiskusega ruumis, sest kuivas ruumis liiv pudeneb papilt.

Kunstväetised hoitagu kuivas, jahedas ruumis.

Tsement tuleb hoida kuivas kinnises ruumis ning kinnistes tünnidest, et ligi ei pääseks niiskus.

Seebikivi hoitagu õhukindlas nõus.

GEORG STUDE

TALLINN
PIKK 16. TEL. 442-76

F. BRASCHINSKY JA POJAD

(en-gros ladu)

TALLINN
V. KARJA TÄN. 12

TELEFON 436-90

Suurim
pudukaupade
valik

Hooaja kaubad

Väljaõmblusniidid

Kõik kodumaa
vabrikute saadused

Kauba kahanemine.

Kaubad kahanevad kuivamisest, pudenemisest, sulamisest, auramisest, taarasse imbumisest, rikkenemisest, kaalumisest ja müüjate eksimusist. Kalkulatsioonide tegemisel aga on tähtis teada iga kauba kohta tema kahanemise %, et arvestused saaksid õiged.

Elatisvahendid.

Jahud, manna, kaeratangud — kahanevad kuivamisel kuni 1%.

Tangud, kruubid, herned ja riis — kahanevad kuni 1/2% kuivamisel.

Suhkur — kahaneb kuivamise teel kuni 1/4%, müümisel on kadu kuni 1/2%. Ei ole soovitatav kaaluda suuri tagavarasid valmis müümiseks, sest väiksemas koguses suhkur kahaneb kiiremini, mis müümisel võib esile kutsuda arusaamatusi ostjaskonnas.

Sool kahaneb kuni 1%. Mida paksem on soola kiht, seda väiksem on kahanemine.

Biskviit, makaronid ja nuudlid. Otsekohe tehastest tulnud kaup annab harilikus temperatuuris juurekasvu; võib vähe kahaneda eriti kuivas ruumis.

Toored kohvioad. Kahanevad kuivas ruumis kuni 1%, jahedas ruumis annavad juurekasvu.

Praetud kohvioad — Annavad kuni 2% juurekasvu.

Sigurid, praetud ja lahtine kohv. Kahanemine tekib kaalumisel kuni 1/4%. Muidu aga võtab see kaup õhust niiskust ja võib kaalus kasvada.

Kompvekid — kadu kuni 1%.

Humalad, lahtised. Jahedas ruumis hoides kahaneb see kaup kuni 2%.

Pähklid. Kahanemine kuni 2%.

Värske puuvili jahedas ruumis kahaneb kuni 3%, kuivas ruumis kahanemise protsent tõuseb.

Kuivatatud puuvili kahaneb kuni 2%. Kuivas kohas katmatult seistes kahanemine suureneb.

Heeringad, silgud ja kilud tühnides. Kahanemist ei ole, sest müües läheb üle kaalu ka osa soolvet.

Liha. Värskest tapetud veiseliha kahaneb esimesel päeval 2—4%; järgmistel päevadel (4—5 päeva) kahaneb kuni 1/2% öö-päeva kohta. Soolamise juures kahaneb 5—10%. Sealiha kahanemine on 3/4 veiseliha kahanemismäärist.

Vorstid ja suitsuliha kahaneb kuni 4%. Suitsuvorst kahaneb vähem, teised sordid rohkem.

Juust kahaneb kuni 1/2%.

Või kahaneb kuni 1%.

Riidekaubad.

Riie. Mõõtmise kadu kuni 0,3%.

Vatt — ei kahane.

Naha-, nõöri- ja kalastuskaup.

Pargitud nahk kuivas ruumis võib kahaneda kuni 4%.

Tõrvamata nõörid jahedas ruumis kahanevad kuni 1,5%, kuivas ruumis kuni 5 protsenti.

Tõrvatud nõörid. Kahanemine kuni 2,5%. Kuivas ruumis kahanemine suurem kui tõrvamata nõöridel.

Tamsa- ja võrgulõng. Kahanemine kuni 1,5%.

Kork kahaneb kuni 2%.

Raua- ja ehituskaubad, värvid ja õlid.

Igasugune raud ja tahvelplekk kahaneb kuni 0,2%, mis tekib peamiselt pleki kui ka peenraua sidumismaterjali arvel.

Aknaklaas. Osaval lõikajal kahanemine ei tõuse üle 1,5%, muidu aga rohkem.

Naelad. Kaalumise juures tekib kahanemine kuni 1%.

Sepasõed. Kahanemine kuni 2%.

Bensiin. Kaalu kahanemine kuni 2%.

Petroot. Kaalumisel kahanemine kuni 1%.

Kloorlubi kahaneb kuni 2%.

Määrdeõlid. Kahanemine kuni 1%.

Värvimullad ja kriit kahaneb kuni 1/2%.

Pesusooda. Loomulik kahanemine kuni 3%.

Seebikiivi. Kahaneb kuni 3/4%.

Tõrv, tavott, vankrimääre. Kahanemine kuni 1/2%.

Värnits, tärpentiin, lakid. Kadu tekib peamiselt kuivamisest ja auramisest. Kahanemine kuni 1%.

Väetised, jõusöödad, vilja ja seemned.

Lämmastikväetised. Lahtisel müügil kahanemine kuni 2%.

Kaali- ja fosforväetised. Kadu lahtisel müügil kuni 1/2%.

Jõusöödad. Kahanemine kuni 1 1/2%.

Vilja. Hästikuivatatud vilja annab esimesel poolaastal kuni 1% juurdekasvu, hiljem on võimalik väike kahanemine.

Aedvilja ja rohuseemned. Lahtisel müügil kahanemine kuni 1%.

Otstarbekohaste ruumide ja korraliku ning täpse kaalumise juures on kahanemine ülalloeitud normidest tunduvalt väiksem.

Vaateaken.

Kaupmees on otse sunnitud pöörama suuremat tähelepanu oma vaateakende korraldamisele, seda mitte üksnes linnas, vaid ka elavamates keskustes maal. Suuremad kaupmehed linnades ja mõned isegi maalt teevad ses suhtes mõndagi ära ja väiksemad peavad tulema järele, kui tahavad jääda püsima nüüdisaja teravas võistluses. Linna ärid tarvitavad oma vaateakende korraldamiseks sagedasti erilisi ametmehi, vaateakna-dekoraatoreid. Väikestes ärides aga pole see läbiviidav, kuna see läheks liialt kalliks, kui järjekindlalt palgata inimest väljaspoolt. Järjekindel akna näitus, kui ta on otstarbekohane, peab mõjuma läbi-

Soodsaim ostukoht

KAUPMEESTELE JA TÖÖSTUREILE
RAUA- JA TERASKAUPADEST

Kaubamaja

Ernst Aring

TALLINN, ESTONIA PST. 19, TEL.: 451-03; 469-36

Müük suurel ja väiksel arvul

*Hooajal kandke ainult
meie kvaliteet-saadusi:*

**MANTLI-
KLEIDI-
VOODRI-
TRIKOOPESU-
TRIKOO-RIIET**
jne.

AKTSIA-SELTS

RAUANIIT

TALLINN, PÕHJAPUIEST. 7

müügi suurendajana. Võib kindlasti öelda, et hariliku väikekaupmehe aknanäituse korraldamist võib teostada otstarbekohaselt ainult siis, kui iga kaupmees ise, või vähimalt tema alatisse teenijaskonda kuuluv isik, kes omab vastavad kalduvused, hakkab arendama oma võimeid aknailustamise alal.

Muidugi mõista on kõige parem, et kaupmees ise katsuks oma võimeid arendada akna dekoreerimises, sest teenijate koosseis on muutlik ning nende hulgas ei leidu kuigi sagedasti suurt harrastust asja vastu.

Siin tekib küsimus: kuidas võiksid väikekaupmehed ja nende teenijaskond tagajärjekalt tutvuda akna dekoreerimise küsimusega ja sellesse süveneda? Nüüd, kus meil suuremates linnades on juba võrdlemisi häid aknanäitusi, võib väikekaupmees igalt poolt võtta head eeskju, kui ta ainult oskab oma silmi kasutada. Ka niisugune väikekaupmees, kelle tagavarasse kuuluvad segakaubad, võib eeskju leida eriäridelt; aknanäitused peavad ju alati olema enam-vähem erinäitused, kuhu korruga ei kõlba igasugust kaupa kokku laduda. Maakaupmeestelgi on võimalus linnas käies aknailustamise alal tähelepanekuid teha ja palju õppida. Kuid siiski ei ole see õppimisviis küllaldane ega ei anna alati soovitavaid tagajärgi.

Vähegi asjatundlik kaupmees märkab küll harilikult või vähemalt mõistab alateadlikult, missugune aknanäitus on ilus ja otstarbekohane, missugune jälle ebaõnnestunud. Ainuüksi vaatlemise abil ei märka alati, missuguseid sihte on püütud tabada aknanäituse abil ja missuguseid vahendeid seks otstarbeks igal erijuhtumil on kasutatud; veel vähem võib märgata seda, mida kõike oleks võinud teha. Need asjaolud, mille kohta just peaks selgusele jõudma, võivad vaatlejale jääda koguni suletud raamatuks. Seetõttu ei saa tema ka häid eeskjuseid järele teha, mis küll alati ei olegi soovitav ja sagedasti isegi on võimatu. Kaupmehe oma oskuse arendamine jääb sel viisil ka saavutamata.

Kaupmees peab vähimalt natuke tutvuma vaateakna korraldamise teooriaga, näiteks järgmiste küsimustega: missugust mõju katsutakse saavutada vaateakna kaudu ja missuguseid vahendeid kasutada selle mõju saavutamiseks?

Asja valgustamiseks märgime siin ainult mõned küsimused, mis vajavad lahendamist:

1. Missugune peab olema vaateaken ja sinna kuuluvad riiulid ning teised seadeldised?

Paljud üüriruumides tegutsevad kaupmehed kaebavad akende ning üldse äriruumide kitsuse, samuti majaperemeeste vastutulematuse üle uuenduste ja ümberehituste suhtes. Ka oma majades töötavad kaupmehed kaebavad samasuguste puuduste üle, eriti rõhutades uuenduste kallidust. Kuid asjatundlikku abi kasutades võiks mõnigi kord võrdlemisi väikeste kuludega midagi oludekohaselt läbi viia, mis ühtlasi oleks ka otstarbekohane.

2. Kui palju kaupa tuleb aknale asetada ja missuguseid kaupu sünnib koos näitele asetada?

Kas tuleb siin arvestada ainuüksi kauba kasutamise otstarbega või tuleb panna tähele ka näiteks kauba materjali ja teisi omadusi?

3. Missuguseid asjaolusid tuleb pidada silmas igal aknanäituse korraldamise erijuhul? (aastaaeg jne.).

4. Mil määral võib kaupade kõrval tarvitada reklaam- ja ilustusvahendeid?

5. Kas tuleb rõhutada esijoones akna ilu või tähelepanu äratamise võimet?

6. Missuguste väliste ja sisemiste abinõudega saavutada soovitud mõju: tähelepanu äratamist ja meeldivust? (Kontrastid, rütm ja liikumine, kooskõla, nali jne.).

7. Missugused värvid on kooskõlas teineteisega?

8. Kuidas tuleb korraldada aknavalgustust, et kaup paistaks selgesti, kuid vaateleja silmad jääksid pimestamata?

Küsimusi võiks loetella lõpmatu palju. On vana tuntud tõde, et vaateaken on äri silm. Kui see silm on selge ja peegeldab sisemist puhtust, avaldab see

vaatajale mõju ja kutsub teda ärisse sisse astuma, eriti kui aken on dekoreeritud maitsekalt. Seda psüühilist mõju võib igitüks enesel järel proovida, peatudes mõne hästi korraldatud ja maitsekalt dekoreeritud vaateakna ees.

Anname siin üksikuid näpunäiteid vaateakna dekooreerimisel.

Vaateaknaks ei kõlba harilik elumajaaken, vaid aken peab olema avaram ning ühest klaasist koosnev. Normaalseks mõõduks 1,5 mtr. laiuses ja 0,5 mtr. sügavuses. Akna kõrgus oleneb maja suuruselt. Suuremad kauplused vajavad tingimata suuremate mõõtudega vaateaknaid. Vaateaken peab olema madalamal harilikust aknast, et möödaminejal ei tarvitseks silmi üles tõsta. Normaalseks kõrguseks 0,5—0,8 meetrit.

Sobivaks vaateaknaks on neljakandiline kapp, mille tagasein on lahtikäivate ustega. Tagaseina ülemine osa peaks olema ilmtingimata klaasist, et välisvalgus kauplusse pääseks.

Kaup vaateaknale tuleb maitsekalt välja panna, et nad mõjule pääseks. Esimene nõue on puhtus, siis tuleb silmas pidada värvide kooskõla ning valida ühtlaselt mõjuvad kaubad. Kaup tuleb paigutada vaateaknale ülevaatlikult, nähtavalt ja liikide kaupa. Kaupade kavata kuhjamine aknale jätab korratu mulje ning ei tõsta kunagi esile reklaamitavaid artikleid, pealegi vaataja pilk ei saa kontsentreeruda ja seega ei saavuta vaateaken soovitavaid tagajärgi. Kaupade väljapanekuks tuleb kasutada vastavaid aluseid ja telinguid, mis võimaldavad kaupu ülevaatlikumalt paigutada. Selleks on otstarbekohasemad puust valmistatud kastid, milliseid kaetakse sobiva värvilise riidevõi paberiga.

Käidavamad kastid oleksid järgmistes mõõtudes:

$10,5 \times 19 \times 25$ sm.

$10,5 \times 19 \times 50$ sm.

$10,5 \times 19 \times 100$ sm.

$5,5 \times 19 \times 100$ sm.

Väiksematest mõõtuset on küllaldaselt valmistada ühe akna jaoks paar kasti, kuna suurtest mõõtudest

PLEKISEPA TÖÖKODA

A. AMAN

TALLINN, RÜÜTLI 4

TEL. 430-19

**TEHAKSE IGASUGUSEID
PLEKI- ja VASESEPATÖID**

*antud kavandite järele, niisama ka
ehitustöid, katuste katmisi
jne.*

Kõiki hooaja kodu- ja välismaa

RIIDEKAUPU

suures valikus soovitab

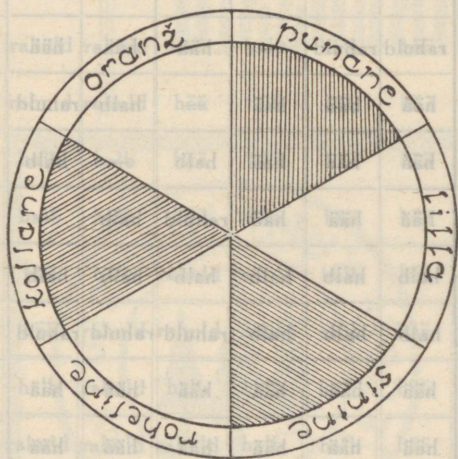
INGLIS MAGASIN

H. GUTKIN

TALLINN, VIRU TÄN. 4

POSTKAST 272. TELEF. 436-46

on ühest kastist küllalt. Kaste võib valmistada lihtsatest laudadest, kuid sarnaselt, et neid on kerge katta paberiga. Kaste tuleb katta sobiva värvilise krepppaberiga, erilise kaunistuspaberiga või riidega. Vaateakna dekoreerimisel on vaja tunda värvide sobivust ja käsitlemist. Seda käsitlust näitab allpool joonis.

Ringis on vastuseisvad värvid kontrastsed. Näiteks, kui aknal on oranž-pakendiga kaup, tuleb võtta kattevärviks vastasseisev lilla värv.

Juurdelisatud tabel näitab, milliseid värvide kombinatsioone tuleb kasutada, et saavutada sobivat värvide kooskõla (lhk. 26 ja 27).

Kaupluse pidajad on kohustatud nende ettevõtete akendel väljapandud ja äriruumides müügile seatud kaupadel selgelt ja nähtavalt ära tähendama kauba hinna. Kauba hind võib olla tähendatud esemetel grammides või kilogrammides, tükkides, liitrites, pudelites.

Ostjatelt ei tohi nõuda väljapandud hinnast kallimat hinda.

Maksva määruse alusel tulevad kaubad vaateaknal varustada kaubahindadega. Hinnasedelid tulevad val-

	Taevasinise	Meresinise	Tumesinise	Roosaga	Purpurpunasega	Tumepunasega	Punakas lillaga	Sinakas kollasega
Taevasinine	—	rahuld	rahuld	hää	hää	hää	halb	hää
Meresinine	rahuld	—	rahuld	hää	hää	hää	halb	hää
Tumesinine	rahuld	rahuld	—	hää	hää	hää	halb	hää
Roosa	hää	hää	hää	—	halb	rahuld	halb	rahää
Purpurpunane	hää	hää	hää	halb	—	halb	halb	rahää
Tumepunane	hää	hää	hää	rahuld	halb	—	halb	rahää
Punakas lilla	halb	halb	halb	halb	halb	halb	—	hää
Sinakas lilla	halb	halb	halb	rahuld	rahuld	rahuld	halb	—
Kollane	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää
Kreem	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää
Hiire pruun	rahuld	rahuld	rahuld	rahuld	halb	halb	hää	hää
Punakas pruun	rahuld	rahuld	rahuld	rahuld	halb	halb	halb	rahää
Heleroheline	halb	halb	halb	hää	hää	hää	rahuld	rahää
Oliiv roheline	halb	halb	halb	hää	hää	hää	rahuld	rahää
Sinakas roheline	halb	halb	halb	hää	hää	hää	halb	hää
Hall	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää
Valge	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää
Must	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää

Sinakas Kollasega	Kreemiga	Hiire- pruuniga	Punakas pruuniga	Hele roheli- sega	Oliiv roheli- sega	Sinakas roheli- sega	Halliga	Valgega	Mustaga
hää	hää	rahuld	rahuld	halb	halb	halb	hää	hää	hää
hää	hää	rahuld	rahuld	halb	halb	halb	hää	hää	hää
hää	hää	rahuld	rahuld	halb	halb	halb	hää	hää	hää
hää	hää	rahuld	rahuld	hää	hää	hää	hää	hää	hää
hää	hää	halb	halb	hää	hää	hää	hää	hää	hää
hää	hää	halb	halb	hää	hää	hää	hää	hää	hää
hää	hää	hää	halb	rahuld	rahuld	halb	hää	hää	hää
hää	hää	hää	rahuld	rahuld	rahuld	halb	hää	hää	hää
hää	halb	halb	rahuld	halb	halb	halb	hää	hää	hää
halb	—	rahuld	rahuld	rahuld	halb	halb	hää	hää	hää
halb	rahuld	—	halb	hää	halb	rahuld	hää	hää	hää
halb	rahuld	halb	—	hää	hää	hää	hää	hää	hää
halb	rahuld	hää	hää	—	rahuld	halb	hää	hää	hää
halb	halb	halb	hää	rahuld	—	halb	hää	hää	hää
halb	halb	rahuld	hää	halb	halb	—	hää	hää	hää
hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	—	hää	hää
hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	—	hää
hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	hää	—

KALOSSID

BOTIKUD

mistada puhtalt ja maitsekalt. Vaateaken nõuab tugevat valgustust, siis vast pääseb väljapandud kaup mõjule. Valgust tuleb juhtida sääraselt, et valgus ei laneks vaatajale silmi, vaid valgustaks väljapandud kaupsid.

Kõiki nõudeid vaateakna dekoreerimisel kokku võttes on soovitatav alati silmas pidada järgmist 10 käsku:

1) Vaateaken olgu puhas, seepärast puhasta teda alati seest ja väljastpoolt.

2) Ära kuhja vaateakent üle paljude kaupadega.

3) Pane ainult paremad kaubad vaateaknale.

4) Hinnasedelid olgu puhtad ja maitsekad.

5) Aknal olgu ainult säärane kaup, mis kaupluses müügil.

6) Dekoreeri akent üheliigiliste kaupadega.

7) Vaheta kaupu sagedasti, et pilt muutuks.

8) Akna dekoreerimisel kata aknaklaas kinni.

9) Kaitse aknadekoratsiooni päikese eest varju-riietega.

10) Valgusta vaateakent õieti, õigel ajal ja mõni tund pärast kaupluse sulgemist.

Vaateakende higistumine sünnib selle tagajärjel, et vaateakna ruumi suletud õhus on liig palju veeauru, mis siin kondenseerub klaasile. Kuna soe õhk takistab kondenseerumist, siis on otstarbekohaseks kaitseks selle vastu rea väikeste, kaetud hõõglampide kinnitamine vaateakna alumise serva külge või milgi teisel kombel vaateakna ruumi kunstlikult soojendamine.

Suurte külmade puhul jäätub vaateaknaklaas tihti ära. Teoreetiliselt on parimaks abinõuks selle vastu ümmarguste 1½-sentimeetriliste aukude puurimine 10-kuni 15-sentimeetriliste vahedega vaateakna ülemisesse ja alumisesse serva, kuna see tingib alalise õhumuudatuse, mida ventilaatorite abil võib veelgi suurendada. Kuna seeläbi aga vaateaknaid vigastatakse, siis määratakse vaateakent keemiliste preparaatidega, mis takistavad jäätumist. Soovtada võiks siin vaateakna pesemist piirituse ja glütseriini seguga. Jäätunud klaase on kõige hõlpsam sulatada keedusoolaga.

Kuidas võib väikekaupmees paremini teha.

Aastast aastasse seisab väikekaupmees päev päeva kõrval kaheksa tundi leti taga, tehes sisseoste ja müües kaupu. Ta ise peab oma äriramatuid ja vastab oma ärikirjadele. Ta on ka ise oma vaateakna dekoraator ning reklaami juht. Ühe müüja ja ühe õpilasega, võib-olla ainult oma perekonnaliikmete abiga, juhib ta oma iseseisva ettevõtte tegevust. Samasuguselt töötab meil tuhandeid väikekaupmehi. Nende töö võimaldab neile üsna puudulikku sissetulekut, paljudele ei paku see isegi inimväärset äraelamist. Nende palgalised müüjad teavad, mis nad kuu lõpul oma töö eest saavad tasu, kaupmehele endale aga ütleb bilanss alles aasta lõdul, kas tal oma tegevuses on olnud edu, kas ta vähe või palju teeninud või on ta koguni maksnud juurde. Paljudele selgub aasta lõpul, et ta oma kapitali, mis ta ärisse mahutanud, on paraku kaotanud ja et ta oma tegevuse peab lõpetama.

Kogu aasta on ta pidanud enam või vähem pimeduses kobama ringi. Ta aimab rohkem kui teab, millal on vaja uut kaupa sisse osta, kas ta kulutab vähe või palju oma äri reklaamile, või kas ettevõtte teeb tasa äriruumide üüri või mitte. Ta märkab küll, et ta käive tõuseb või läheb tagasi, ja ta küsib eneselt, kas see oleneb temast endast või on see üldise olukorra tulemus, mille vastu üksikud on võimetud. Ta püüab jõuda selgusele selle üle, pärrib oma kutsekaaslasilt teateid, peab aru oma kaubamuretsejaga või hangib üldisi andmeid majandusliku olukorra kohta kutseajakirjadest, — need on kõik tema informatsiooniallikad. Sel teel saadud andmed pole aga igakord kuigi täielikud ega suuda pimesi kobamise asemel anda vajalist teadmist.

Kaupmehel on vaja selgesti tunda oma olukorda, mitte aimata. Ta peab teadma, mis teevad teised ettevõtted tema erialal. Teiste tegevus ei tarvitse ju küll alati olla eeskujuks, aga kui keegi tahab toimida teisiti, siis sündigu see vähemalt küpse järelemõtlemise põhjal, vaid siis võib see toiming osutuda õigeks. Kui tal on andmeid selle kohta, kui suur on teiste sama

suguste ettevõtete käive, kui palju ostavad teised sisse, kui palju kulutavad nad reklaamile või kui suured on üldse nende kulud, siis on tal igatahes teatav mõõdupuu otsustamiseks ja ta võib oma tegutsemist ning kulusid hinnata paremini. Säärast võimalust pakub kuukäivete võrdlus ühelaadiliste ettevõtete vahel. Sak-samaal on tekkinud vastav keskus riigi majandusliku kuratooriumi näol, kes toimetab ühelaadiliste ettevõtete kuukäivete võrdlemist ja teeb tulemused teatavaks äri-dele, kelle käivet on võrreldud. See võrdlus näitab ettevõttele täpsalt ja järjekindlalt ta tegutsemise tulemusi ja võimaldab teha vajalisi tähelepanekuid.

Milline tähtsus on siis arvudel, mida annab väikekaupmehele kuukäivete võrdlus? Käibe suurus on arv, millele kaupmehel tuleb pühendada suurimat tähelepanu. Suurem läbimüük tähendab sageli paremat võimalust katta oma kindlaid kulusid (üür, valgustus, küte, palgad) ja saada suuremat teenistust. Suurenenud käive näitab, et äri läheb paremini.

Kaupmehele ütleb kuukäibe võrdlus, kas ettevõtte on võrreldes eelmise aasta sama kuuga läinud tagasi või teinud edusamme. Võrdlus teiste samasuguste ettevõtetega näitab, kas ettevõtja püüdmised oma käivet tõsta on annud tulemusi või mitte. See võrdlus ütleb ka, kas edu tuleb panna kaupmehe isiklike püüete arvele või olenes see üldisest konjunktuurist, sest kui käive on läinud tagasi, siis selgub võrdlusest, kas on teiste samasuguste ettevõtete käibed suuremad või vähemad, s. t. kas nad on töötanud suurema või vähema eduga. Sellepärast peaks iga kaupmees järjekindlalt jälgima oma kuu käiveid ning nende järele ka oma tähelepanekuid tegema.

Kaupmehe seisukord oleneb väga suurel määral sellest, kas ta õigel ajal või hilja ostab sisse, kas ta kaupa muretseb ettevaatlikult väikestes hulkades või, lootes üldisele olukorra paranemisele, muretseb kaupu suuremal hulgal. Sellest kõigest oleneb äri seisukord. Kaupmehe isiklik tublidus väljendub eelkõige kaupade sisseostus. Kuid ka siin on tarviline teada, mis teevad teised sama äriala kaupmehed, mil-

Asjatundjad eelistavad

WHITE HORSE WHISKY

lal ja mil määral nemad teevad sisseoste ja kui suur on sisseostu ja läbimüügi protsendiline vahekord. See sisseostu ja läbimüügi vahekord on kaupmehele eriti tähtis selleks, et kooskõlastada maksu tähtaegu läbimüügist sissetulevate summadega. Ei tohi juhtuda, et kaupmees pikemat aega ostab rohkem sisse kui müüb.

Pikema aja jooksul, tehes kuukäivete võrdlusi, selgub peremehele, mitu korda aastas või millise aja jooksul ta ladu käib ringi. Kui teataval ärialal ladu käib ringi, ütleme näiteks, neli korda aastas, siis tähendab see, et iga artikkel peab ootama keskmiselt kolm kuud enne riiulil, kuni ta satub ostja kätte. Selle aja lühendamise läbi võib kaupmees ainult võita. Kauba laos seismine toob aina kahju, mis kaupmehe teenistust tunduvalt vähendab. Laos seismist vähendab aga kauba sisseostu kohaldamine müügivajadustele, kusjuures toetuspunktis võivad olla jällegi teiste samasuguste äride kogemused kuukäivete võrdluse teel.

Mitte vähe tähtsust ei oma kaupluses ka vajaline müüjate arv. Kaupmees peab terava silmaga jälgima, kas ostjaskonda suudetakse olemasoleva tööjõuga rahuldavalt teenida või tekib siin ootamisi, mis võiks põhjustada ostja mineku mujale. Rääkimata jõulude ja teiste pühade-eelsest ajast, millal võib tulla toime mõne abijõu võtmisega, on tähtis selgitada, kui palju ostjaid suudab teataval ärialal üks müüja kuu jooksul rahuldada. On tehtud kindlaks, et Saksamaal 1932. a. viies väikekaubanduse eriharus suutis üks müüja ostjaid teenida:

Toiduainete müügi alal	14.300
delikatesskaupade müügi alal	10.000
värvi- ja rohukaubanduses	12.000
jalanõude äris	2.600
portselaani äris	3.400

Kui kaupluses müüja suudab oma äri alal teenida sama arvu ostjaid, siis võib temaga olla täiesti rahul. On see arv aga suurem kui ülaltähendatud, siis tekib küsimus, kas ei oleks vajadust ettevõtet laiendada.

Eriti suure tähtsusega on kaupmehele hoidlikkus kulude tegemisel. Igast kroonist, mis ostjalt tuleb äri kassasse, kuulub suurim osa kauba muretsejale, osa sellest läheb müüjale palgaks, osa majaomanikule kaupluse üüriks, tubli osa läheb maksuametile, midagi kulub ka reklaami, posti ja muudeks kuludeks. Ja mis siis veel jääb üle, see alles kuulub äriomanikule.

Hoidlikkus kulude tegemisel, seda peab teadma iga kaupmees, on eelduseks, et aasta lõpul ka midagi võidake teenida. Seepärast mõtelgu iga kaupmees järele, kus ta veel midagi võiks kokku hoida. Teisest küljest ei tohi aga liigne kokkuhoid saada äritegevusele kammitsaks. Siin annab jällegi kuukäivete võrdlus teiste samasuguste äridega võimaluse jõuda selgusele, mil määral tuleks seda kokkuhoidu teostada, sest võrdlus näitab, kas teised ärid on teinud suuremaid kulusid ja kui suur protsent läbikäigust on nende poolt antud välja palkadeks, üüriks, reklaamiks, kütteks, valgustuseks jne.

Ei tohi unustada, et kaubamuretseja krediit on kõige kallim krediit, mispärast panga krediidi kasutamine võimaldab äridel oma kulusid veelgi tõmmata kokku. Vahe moodustab aga kaupmehe puhaskasu.

Toiduainetekaupluse ruum.

Toiduainetekauplusel on keelatud tegevust alata enne, kui ruum on vaadatud järele ja omavalitsuse poolt tunnustatud kõlvuliseks.

Toiduainetekaupluse ruum ja sinna juurde kuuluvad laoruumid peavad eluruumest olema eraldatud kindla, laeni ulatuva seinaga. Kaupluse- ja eluruum võivad olla ukse kaudu ühendatud. Kaupluse-ruumi seinad ja laed peavad olema siledad ja pragudeta, seinad värvitud ja laed krohvitud või kaetud heleda õlivärviga. Seinte värvi kohta pole nõudeid üles seatud, küll aga peab lagi olema heledat värvi.

Kauplus ja selle juurde kuuluvad ees- ja laoruumid ning keldrid, samuti kogu sisseseade, nagu letid, kapid, riiulid, tünnid, kastid, lauad, toolid ja kõik

kaupluses tarvitavad riistad, nagu kaalud, noad, kahvlid, lusikad, kühvlid, peavad olema alati puhtad ja korras. Kauplemisest korjunud jäänused tulevad koguda erilisse kindlasti kinnikäivasse kogumise nõusse, mida peab tühjendama vähemalt kord päevas.

Toiduainetekaupluses on keelatud.

Toiduainetekaupluse ruumi ja selle juurde kuuluvaid tagavararuume on keelatud tarvitada magamiseks või köögiks.

Kaupluse juures asuvates eluruumides on keelatud hoida toiduaineid müümiseks. Eluruumides võib hoida toiduaineid ainult oma otstarbeks. Eluruumides ei tohi toimuda toiduainete müüki.

Toiduainetekaupluses on keelatud hoida ja müüa toorest liha, suitsetatud, praetud ja keedetud liha müük on lubatud.

Nõuded toiduainete müümisel.

Kaupluses müügil või hoiul olevad toiduained peavad olema puhtad, rikkumata ja tarvitamiseks kõlvulikud. Keelatud on kaupluse ruumis müüa ja hoida rikkiläinud, võltsitud ja tervisele kahjulikke toiduaineid. Kaupluses olevaid toiduaineid tuleb hoida vastavates anumates või kastides, nii et nad oleksid kaitstud määrdumisest ja tolmust. Kastide ja anumate suuruse ja vormi kohta nõudeid ei ole püstitatud. Keelatud on asetada toiduaineid põrandale. Lahtiselt müügiks välja pandud toiduained peavad olema kaitstud kohaste katetega kärbest ja tolmust eest. Toiduaineid võib ostjale anda maitsmiseks ainult lusika või mõne muu selleks määratud riistaga, mis tuleb hoolsasti puhastada pärast igakordset tarvitamist. Maitsmisest järele jäänud ainet ei ole lubatud panna tagasi müügiks määratud aine juurde. Ostjatel on keelatud puudutada kätega toiduaineid; sellekohane teadaanne toiduainetekaupluses tuleb seada üles nähtavale kohale. Toiduainete pakkimiseks võib tarvitada ainult täiesti puhast paberit, keelatud on selleks tarvitada varem tarvitusel olnud paberit.

BIRK'i

RIIDE-VÄRVIMISE

**VABRIK JA
KEEMILINE PUHASTUS**

TALLINNAS, **MAAKRI TÄN. 23**, TELEFON 307-07
RAEKOJA PL. 13, TELEFON 429-28

Kodu- ja vabrikukoetud
riiete väljatootamine
(vanut., värvim., šeerim. ja pressimine)

Kõik riietus-esemed värvitakse ja puhast. keemil.

Spetsial lõngade värvim. ja pleegitam.

PARIM TÖÖ

MÕÕDUKAD

HINNAD

**NAHA, JALANÕUDE JA
HOBUSERIISTADE KAUPLUS**

NIKOLAI BÖSTROV

TALLINNAS, VENETURG Nr. 1
KÕNETRAAT 313-13

Täielikum naha, nahakaupade,
jalanõude ja hobuseriistade
valik ja soodsaim ostukoht.

Müük suurel ja väiksel arvul.

Hinnad võistlusvõimelised!

Tervishoidlised nõuded isikute kohta.

Toiduainetekaupluses tegutsevad isikud peavad kandma puhtaid riideid. Müüjad on kohustatud omavalitsuse esindaja või ostjate soovil teatama, kus on valmistatud või ostetud müüdav toiduaine.

Sugu-, nakkavaid naha- ja nakkavaid haigusi põdejatel on keelatud toiduainetekauplustes tegutsemine. Toiduainetekauplustes tegutsevate isikute või nende perekonnaliikmete haigeksjäämise puhul nakkavatesse haigustesse on keelatud nende haigete ravitsemine kodus.

Toiduainete tervishoidliku järelvalve teostamine.

Müügil olevate toiduainete ja jookide järelvalvet teostab omavalitsus oma ametnikkude kaudu. Järelevalvet teostavatel ametnikkudel on õigus järele vaadata ruume, milles müügile määratud toiduaineid ja jooke valmistatakse ja hoitakse, ja kauplemise aja kestel ruume, milles toiduaineid ja jooke müüakse. Neil ametnikkudel on õigus võtta proove toiduainetest ja jookidest eelnimetatud ruumes.

Võetud proovid antakse järelvalveametniku poolt laboratooriumi analüüsimiseks. Kui proov analüüsimisel osutub mittevastavaks seadusele või määrustele, saadetakse analüüsimise akt omavalitsuse kaudu politseile süüdlase vastutusele võtmiseks.

Kui kaup osutub silmnähtavalt toiduks kõlbmatuks ja tervishoiuarst peab tarviliseks seda viibimata kõrvaldada müügilt või tarvituselt, siis võib ta kõlbmata kauba kas müügi- või tarvituskohalt eemaldada, seda vastavalt kinni pitseerides, või jätta kaup kinni pitseeritult kauplejate juurde hoiule kuni sellekohase korralduseni. Kauba eemaldamine ja pitseerimine sünnib politsei esindaja juuresolekul ja sarnasel korral koostab politsei esindaja protokoll.

Kinnipitseeritud või tarvituselt eemaldatud kauba omadus tehakse viibimata kindlaks ja analüüsimise tagajärjed teatakse kohe politseile.

Proovide võtmine.

Kui palju järelevalvet teostav ametnik ainet prooviks võtab, selle kohta puuduvad nõuded. Kuid mõiste on sarnane, et prooviks tuleb ainet võtta nii palju, et oleks võimalik teostada selle analüüsi. Piima ja piimasaaduste kohta proovide võtmisel on ülesseatud nõuded, et kuni 1,2 kg sisuraskusega, väikemüügi pakenditesse pakitud piimast võetakse üks kinnine, rikku-mata sulgemisabinõuga väikepakend. Samuti terve, su-letud väikepakend, kui selle sisu raskus ei ületa 0,5 kg võetakse kondenseeritud piimast ja koorest. Muu-dest ja muul viisil pakitud piimast ja piimasaadustest võetakse proovi vastavas suuruses, mis võimaldab teos-tada tarvilikke laboratoorseid määramisi.

Iga proov asetatakse selleks määratud nõusse ja pitseeritakse kohapeal järelevalve ametniku ametipit-satiga kinni. Kui kauba omanik või tema asemik soovib et üks osa proovist jääks tema juurde, siis jagatakse proov kolme ossa: kaks neist saadetakse laboratoori-umi — üks analüüsimiseks ja teine järelkontrollimi-seks; kolmas osa proovist, samuti järelevalve ametniku poolt kinnipitseerituna, jäetakse kauba omanikule või tema asemikule. Proovi võtmisel koostatakse protokoll. Protokoll peab koostatama viibimata, ja kui võimalik samas kohas, kus võetud proovid. Protokoll koosta-takse kauba omaniku, tema asemiku või müüja juu-resolekul ja kirjutatakse alla järelevalve ametniku ja ülalnimetatud isiku poolt. Protokoll koostatakse poli-isei ja tunnistajate juuresolekul: 1) kui seda nõuab kaubaomanik, tema asemik või müüja ja 2) kui kauba-omanik, tema asemik või müüja keeldub protokollile alla kirjutamast või takistab proovi võtmist.

Piimakauplus.

Kauplus, kus võib toimuda ainult piima ja piima-saaduste hulga väljamõõtmine, kaalumine ning pakki-mine, loetakse piimakaupluseks. Separaatoriga tööta-mine piimakaupluses või selle kõrvalruumes on kee-latud. Asutis, kus sünnib mitme tootja majapidamises

toodetud piima vastuvõtmine ja selle edaspidine käsitlemine kas jahutamise, puhastamise, pastöriseerimise või pakkimise teel edaspidiselt rõõskpiimana turustamise otstarbel, koorimine või ümbertöötamine teisteks piimasaadusteks — loetakse piimatööstuseks.

Piimatööstuse avamisel kohandatakse need piimatööstused Piimatalituse võrgu korraldamise seaduse eeskirjadele.

Piima hapendamine on lubatud ainult eraldi ruumis, Kui piimakauplus asub eraldi ruumis, mis vastab piima käsitlemise nõuetele, siis on selles lubatud ka piima hapendamine.

Linnade ja alevite administratiivpiirides on lubatud piimakauplusi kui ka muid piima ja piimasaaduste müügikohti avada ainult vastava linna- või alevivalitsuse loal.

Eri luba piimaga kauplemiseks ei ole tarvis söögi-majadel, kohvikutel, võõrastemajadel ja einelaudadel, kui nad müüvad piima ainult kohal tarvitamiseks.

Linna- ja alevivalitsustel on õigus keelata lahtise piima ja piimasaaduste müüki oma administratiivpiirides olevatel tänavatel, majahoovides, trepikodades, korridorides, elukorterites, turgudel ja platsidel.

Nõuded piimakauplustes piimamüügiga tegelevate isikute kohta.

Piima võivad sattuda nakkushaigusi põhjustavad pisilased ka nendelt inimestelt, kes piima müümisel põevad nakkushaigusi, võivad nakkushaigusi edasi kanda või kelle tervishoidlik seisukord võib põhjustada piima või piimasaaduste rikkiminekut või nendes inimestervisele kahjulikkude omaduste tekkimist.

Seega on keelatud isikute osavõtt piima müümisel, kes põevad järgmisi haigusi: pidalitõve (leprat), lahustist tiisikust, siifilist, pehmet shankerit või tripperit külgehakkavuse järgus; katku, koleerat, rõugeid, verist kõhutõve, kõhutõve, paratüüfust, plekilist soetõve, korduvat soetõve, sarlakeid, difteeriat ja epidemilist ajupõletikku, või kelle kätel on mädanevad haa-

**VEDRUDE TEHAS JA
MEHAANIKA TÖÖSTUS**

Hans Feierbach & Ko.

T A L L I N N

JAAMA TÄN. 10,

omas majas

TELEFON 304-04

AKTSIA-SELTS

LESTISIID

VABRIKU LAOD: Viru tän. 5, tel. 447-87
Viru tän. 14, tel. 443-97
Laadaplats 70
Tartu, Poe t. 2, tel. 10-17
Narva, Peetri plats 1
Viljandi, Tartu 1-a, tel. 30
Petseri, Turupl. 17, tel. 1-19

Moodsad riided, siidi ja puuvillased,
lõim. Müük en-gros, restid ja kupongid.

vad. Piimakauplustes teotsevad isikud on kohustatud alluma tervishoiuarsti järelevaatusele vähemalt kaks korda aastas. Iga uus juuretuliija peab enne tegevusse astumist alluma tervishoiuarsti järelevaatusele.

Igast ülaltähendatud haigusest ja haiguskahtlasest juhust peab piimakaupluse omanik või juhataja või tema asetäitja, kelle ettevõttes eelpoolnimetatud juhtumine ilmsiks tulnud, viibimata teatama tervishoiuarstile ning haiged ning haiguskahtlased eemaldama piimakauplusest. Nende isikute uuesti tööleasumine võib sündida ainult tervishoiuarsti loal.

Keelatud on müüa piima ja piimasaadusi piimakauplusest, kus on ilmsiks tulnud eelpoolnimetatud haigused ja haiguskahtlased juhud ja kus ei ole haiged ning haiguskahtlased isikud, vastava ametliku arsti nõuete kohaselt, eraldatud tervetest ja eemaldatud piima müümiselt, või kus ei ole, eelpooltähendatud nõuete kohaselt, kõrvaldatud esiletulnud haiguste võimalikku edasiandmist põhjustavad asjaolud.

Kui piimakauplusest, kus on ilmsiks tulnud eelpool loetletud väärnähted, ei ole katkestatud piima ja piimasaaduste müümist kaupluse omaniku või juhataja poolt, siis teeb selle katkestamise suhtes korralduse maa- või linnaarst või tervishoiu alal linnaõigusega aleviis — aleviarst. Piima ja piimasaaduste müümist võib neist kauplustest uuesti alata keelu makspannud maa-, linna- või aleviarsti loal.

Maa- ja linnaarstil ning tervishoiu alal linnaõigusega alevites aleviarstil on õigus sulgeda ajutiselt kas täies ulatuses või osaliselt piimakauplusi, kui neis on ilmsiks tulnud nakkushaiguse juhused. Sulgemine kestab seni, kuni sulgemist põhjustanud asjaolud on kõrvaldatud ja asutise edasitöötamiseks luba antud.

Piimakaupluste omanikud, juhatajad ja nende asetäitjad ning neis teeniv personaal on kohustatud igal ajal lubama teostada tervishoiuarstidel ning teistel ametlikkudel arstidel kaupluse tervishoidlist järelevaatust ning kõigiti kaasa aitama selle järelevaatuse teostamisele.

Peale käesolevas määrustes tähendatud eeskirjade on piimakaupluste, nende omanikkude, juhatajate ja neis töötava personali suhtes maksvad kõik nende määruste eeskirjad ja korraldused, mis on maksuma pandud toiduainete alal nakkushaiguste vastu võitlemiseks.

Nõuded piimakaupluste ruumide kohta.

Piimakaupluste ruumid peavad olema tarviliselt avarad, puhtad ja valged, vastama oma tarvitamise ootustele ning olema säärases seisukorras, mis ei põhjusta piima ja piimasaaduste rüvetamist või rikkiminekut.

Piimakaupluste ruumid ja seaded rahvatervishoiu seisukohalt kuuluvad tervishoiuarsti järelevalvele, kusjuures seda järelevalvet on tervishoiuarst kohustatud teostama vähemalt 1 kord aastas.

Järelevalve tulemuste kohta koostab tervishoiuarst vastava akti, millele kirjutab alla ka piimakaupluse omanik või juhataja või tema asemik; nende keeldumisel aktile alla kirjutamast, teeb tervishoiuarst aktile vastava märkuse.

Piimakaupluse omanik ja juhataja on kohustatud kõrvaldama kõik järelevalve teostaja poolt järelevalve teostamisel avaldunud puudused maa- või linnaarsti poolt antud tähtajaks. Ei ole aga puudused kõrvaldatud antud tähtajaks, siis koostab selle viivitamatult vastavale maa- või linnaarstile tarvilikkude korralduste tegemiseks.

Kui tervishoiuarst leiab järelevalve teostamisel, et piimakaupluse ruumid või seaded on sellises tervishoiuvastases seisukorras, et piima või piimasaaduste liikvelelaskmine sellest kauplusest on kardetav või hädaohtlik rahva tervishoiule, teeb ta korralduse piimakaupluse ajutise sulgemise asjas, teatades sellest viivitamatult vastavale linna- või maaarstile ja politseikomisssarile.

Piimakauplustele on keelatud alata tegevust enne, kui nende ruumid ja seaded ei ole järele vaadatud

tervishoiuarsti poolt ja tunnustatud tervishoiu nõuetele vastavateks ja kõlblikkudeks.

Piimakauplustes on keelatud suitsetamine ja põrandale sülitamine ning koerte ning kasside pidamine, samuti on keelatud koerte ja kasside kaasaviimine piimakauplustesse.

Nende keeldude kohta peavad olema üles pandud piimakauplustes nähtavale kohale vastavad sildid.

Praegused piimakauplused võivad kaubelda piima ja piimasaadustega edasi ilma, et nende ruumide ülevaatamiseks tarvitseks nõuda uut tervishoidulist järeelvaatust, kui selleks omavalitsuse poolt korraldusi ei ole tehtud.

Mida mõistetakse piima võltsimise all.

Igasugune piima võltsimine on keelatud. Piima võltsimiseks rõõskpiima juures loetakse, kui sellest on kas täielikult või osaltki võetud ära mõni loomulik piima koosseisu osa (koorimine). Samuti on võltsimine see, kui piima hulka püütakse suurendada vee, kooritud piima jne. juurdelisamisega. Ka ei tohi rõõskpiima värskendada ega konserveerida vastavate ainete juurdelisamisega.

Kui kõrgeväärtusliku piimana sihilikult püütakse müüa kas täielikult või osaliselt rikkiläinud piima, kuulub ka see piim võltsimise alla. Kinnistel üksikmüügile minevatel piimanõudel olgu selgesti ja arusaadavalt märgitud mõõt, kui palju see piima sisaldab. Samuti peavad märgid, mis tähistavad eri-rõõskpiima valikuid, olema selgelt loetavad. On neid sihilikult rikutud selleks, et viia tarvitajat valearvamisele, loetakse seda võltsimiseks ja selle tegija langeb karistuse alla.

Millal algab kaupmehe vastutus lahtise rõõskpiima juurus.

Piimatootjad võivad tuua piima müügiks kauplustesse ainult kinnistes nõudes üleantava piimaga. Piimanõu sulgemisviis peab pakkuma kaupmehele kindlustuse,

NAHA- JA KARUSNAHA TÖÖSTUS

VENNAD A. & R. HOFF

Tööstus: Viljandis, Jaama tän. 8

Ladu: Tallinnas, Vene tän. 13

Soovitame oma vabriku karusnahkade osakonnast:

kodu- ja välismaa karusnahku, karakul-, skunks-,
kängur-, opossum- ja kõiksugu imitatsioone nagu
nugis, murmel, nutriett, oposett jne.

MEHAANICINE PUUTÖÖSTUSE O-Ü.

A. FLEMING & Ko.

Tallinn, Tina 19, tel. 309-26

Ežitus-tisleri osakond.

*Mööbli-tisleri ja
sadulsepa-osakond.*

Töö soliidne ja tuntud headuses!

et nõusid ei ole avatud pärast nende täitmist ja sulgemist piimatootja majapidamises. Piimatootja vastutab piima headuse eest, et ta vastab kõigile nõutele, seni kui piimanõu ei ole kaupmehele üle antud. On aga kaupmees piimanõu vastu võtnud ning nõu avanud, vastutab piima eest juba kaupmees.

Enamus tootjaid toob piima kauplustesse nõudes, mis lukustatud rippuva lukuga, milliste üks võti on piimatooja ja teine piimakaupluse omaniku käes. Nõude lukustamine ei anna küllaldaselt garantiid kaupmehele, et piimanõu peale täitmist tootja poolt ei ole teel avatud ning piima võltsitud. Kui nüüd kaupmees piima nõu vastu võtab hääs usus, et nõu teel ei ole avatud, ning osutub piim alaväärtuslikuks ehk võltsituks, langeb vastutus kaupmehele.

Seepärast nõudku kaupmees, et piimanõud piimatootja poolt oleksid kinnipitseeritud plommiga. Seni siis, kui plomm maha võtmata, lasub vastutus piimatootjal.

Piimanõud.

Piima pakkimiseks ja hoidmiseks on keelatud kasutada nõusid, mis 1) on valmistatud tervelt või osaliselt seatinast või metallist, mis sisaldab enam kui 10% seatina; 2) on tsingist või muust metallist, mis sisaldavad arseeni või muid piimas lahustuvaid inimestervisele kahjulikke aineid; 3) on seestpoolt üle tinutatud inglistinaga, mille koosseisus rohkem kui 1% seatina; 4) on kaotanud tervelt või osaliselt oma sisemise katte (tinutuse, emaili jt.); 5) on roostetanud või 6) on seestpoolt värvitud õlivärviga. Piimanõude kaante tihendamiseks ei tohi kasutada riidelappisid ega muud materjali, mis võib avaldada halba mõju piima kvaliteedile.

Piimanõude pesemine.

Piimanõude pesemine peab sündima eelpesemise teel puhta külma veega, pesemise teel kuuma soodaveega ja järelpõutuse teel puhta keeva veega. On keelatud nõude aurutamine enne eelpe-

semist, kui nõud enne puhastamist sisaldasid piima, koort või teisi vedelaid piimasaadusi. Pesemisel on soovitatav tarvitada tingimata juurharjasid.

Piimanõude hoidmise koht peab olema puhas ja kuiv, nii et ei satu nõusse prügi, tolmu ega muud mustust või hallitust.

Piima ja piimasaaduste kontrolli teostamise kord.

Piimaseaduse alusel volitatud isikud on õigustatud piima ja piimasaaduste koosseisu liikide kvaliteedi taseme, pakkimise, sildistuse, tootmise, transpordi ja turustamise tingimuste kontrolli teostama ükskõik millisel saaduse liiklemise momendil tootjast tarvitajani. Kontrolli teostamine võib sündida kas piima või piimasaaduste tootmis- või müügikohas kui ka transpordil, järelevalve teostaja poolt, olles selleks õigustatud kinni pidama liikuvaid veobinõusid. Järelevalve teostajad on õigustatud, kontrolli otstarbel, avama suletud piima ja piimasaaduste kogupakendid, neid peale proovi võtmist sulgedes oma kontrollplomtniga.

Järelevalvet teostavad isikud peavad olema varustatud tunnistusega, mis õigustab neid järelevalvet teostama.

Piima või selle saaduste omanikud, nende asemikud või teenijad on kohustatud kõigiti abistama järelevalve teostajaid. Vastuhakkamine proovide võtjatele või nende kuidagi takistamine järelevalve teostamisel on karistatav.

Proovide võtmine ja analüüside tegemine.

Piima ja piimasaaduste koosseisu ja liigi kvaliteedi taseme määramiseks võtab järelevalve teostaja kontrollitavast saadusest vastavaid kontrollproove ja saadab need analüüsimiseks vastavasse ametlikku laboratooriumisse.

Kontrollproov koosneb proov-asitõendist ja saatelehest. Proov-asitõendiks võetakse saadused selle

omanikult tasuta. Proov-asiitõendiks pudelitesse või teistesse, kuni 1,2 kg sisuraskusega, väikemüügi pakenditesse pakitud piimast võetakse üks kinnine, rikumata sulgemisabinõuga väikepakend. Samuti terve, suletud väikepakend, kui selle sisu raskus ei ületa 0,5 kg, võetud kondenseeritud piimast ja koorest. Muudest või muul viisil pakitud piimast ja piimasaadustest võetakse proov vastavas suuruses, mis võimaldab teostada tarvilikke laboratoorseid määramisi. Koos proovasiitõenditega võetud klaaspudelid või muud püsipakendid antakse nende omanikule tagasi.

Proov-asiitõend saadusest, mille juures teostatakse bakterioloogilisi või bioloogilisi määramisi, võetakse steriliseeritud klaaspudellisse, muudeks määramisteks minevad proovid puhtasse klaaspudelitesse või muusse puhtasse pakkimisabinõusse, mis ei põhjusta proov-asiitõendi koosseisu ja omaduste muutmist kuni proovi laboratooriumisse jõudmiseni.

Lahtistest saadustest võetud proov pitseeritakse või plombeeritakse järelevalve teostaja poolt kauba omaniku või selle asetäitja juuresolekul. Proovivõtmine järelevalve teostaja poolt ei tohi põhjustada proov-asiitõendi või proovi võtmiseks kasutatud saaduste kvaliteedi rikkiminekut.

Saateleht koos proov-asiitõendiga saadetakse vastavasse laboratooriumisse.

Ärakiirjad proov-asiitõendiga laboratooriumisse saadetud saatelehest jäävad: üks proove võtnud järelevalve teostajale, teine saaduste omanikule, kellelt proov võetud.

Kontrollproovid saadetakse veel samal päeval edasi vastavasse laboratooriumisse.

Kontrollproovid, mille juures teostatakse bakterioloogilisi või bioloogilisi määramisi, peavad laboratooriumi jõudma ühe tunni jooksul peale proovi võtmist, kui pole võimalik proovide pakkimine jääga jahutatavasse kasti laboratooriumisse saatmise otstarbel.

Laboratoorium teostab proov-asiitõendist tarvilikud analüüsid vastavalt ametlikkudele standartmeetoditele (R. T. 13 — 1935. a.).

AKTSIASELTS

TALILNNA LAEVAÜHISUS

PEAKONTOR: TALLINN – S. KARJA 18

Telefon: 426-90 (4 liini). Telegrammi aadress: „Laevandus“

SÜTELADU: V. SADAMA 3

Telefon: 456-38; 441-80

Auru ja sepasööed ning valu- ja küttekoks ladus ja sadamas
otse laevast.

**Laevatarvete kauplus, ladu ja
purjetöökoda:**

V. SADAMA 3. Telefon: 456-38; 441-80

Tollivabaladu: Laevatarbed ja proviant.

Ladu: Sadamas, UUS HOLLANDI 6. Telefon: 314-52

Kontor: V. SADAMA 3. Telefon: 456-38, 441-80

Ekspeditsioon: Kaupade tollimine ja ekspedeerimine.

Telefon tollil: 460-04

LAEVAMAAKLER JA
SPEDITSIOONIKONTOR
STEVIDORI JA TRANSPORTÄRI

A. J. Trankmann & Ko.

TALLINN

KONTOR: Valli tän. 10, Urla majas

Tel. 442-57, 442-59

GARAASH: Siimoni 2-a, tel. 300-78

Analüüside tulemused kantakse sisse laboratooriumi kontrollanalüüside raamatusse; ühtlasi koostab laboratoorium analüüside tulemuste lehe kahes eksemplaris. Analüüsi tulemuste üks eksemplar koos proovi saatelehega saadetakse vastavale linna- või maaarstile, kuna ärakirja analüüside lehest laboratoorium saadab järelevalve teostajale, kelle poolt proov võetud.

Järelevalve teostaja teistest, mittelaboratoorsel teel ilmsiks tulnud puudustest piima ja piimasaaduste tootmise, transpordi, pakkimise, pakendite, sildistuse ja turustamise alal teatab vastavale linna- või maaarstile. Puudustest erivalik-piima alal ja piimatootjate ühingu tegevuse alal teatab järelevalve teostaja Põlluministriametile.

Maa- ja linnaarst kas järelevalve teostaja poolt avaldatud või laboratoorsel teel selgunud puudustest teatab saaduse omanikule, rööskpiima esimese valiku juures ilmsikstulnud puudustest omanikule ja ühingu ning astub tarvilised sammud puuduste kõrvaldamiseks. Vastaval maa- või linnaarstil on õigus nõuda ilmsikstulnud puuduste kõrvaldamist kindlaksmääratud tähtajaks.

Selle nõude mittetäitmise korral suletakse ülal tähendatud piimakauplus vastava maa- või linnaarsti ettepanekul tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse poolt.

Saaduste omaniku soovil maa- või linnaarst on kohustatud analüüsi tulemused teatavaks tegema ka saaduste omanikule.

Igal isikul, kellelt piima või piimasaaduste proov võetud, on õigus nõuda et temale antakse ärakiri saatelehest, millega proov saadetakse laboratooriumisse analüüsimiseks.

Alkoholiliste jookide müük.

Alkoholilisteks jookideks loetakse joogid, mis sisaldavad rohkem kui 1,5 mahu protsenti etüülalkoholi, nagu viin, peenviin (napsid, liköörid), vein, õlu ja muud joogid, väljaarvatud piiritus.

Sooviavaldus loa saamiseks alkoholiliste jookide müügiks kauplustes antakse kirjalikult maksudeva-

litsusele kohaliku maksunispektori kaudu. Sooviaval-
dusele lisatakse juurde tõendus kaupluse kauguse
kohta lõhkeaine-, laskemoona- ja lahingurelvatehas-
test ja ladudest, mis ei tohi asuda lähemal kui 500
meetrit. Load antakse nelja-aastasteks ajajärkudeks.
Järgnev ajajärk arvatakse 1937 aastast. Ajajärgu kes-
tel antud load on maksvad ajajärgu lõpuni. Lubade
maksvust võib pikendada järgmiseks ajajärguks.

Sooviavaldused alkohooliliste jookide müügilubade
uundamiseks antakse kauplustes hiljemalt uuele aja-
järgule eelkäiva aasta 1. novembriks.

Tõendused kauguse kohta antakse sooviavaldajale
alluvuspiirkonna politseikomissari poolt. Luba ei või
saada isik, kes on süüteo tagajärjel kaotanud alkoholi-
liste jookide müügi õiguse, ega tema lahutamata pe-
rekonnaliige (BES § 262).

Õiguse kaotuse korral kaotab luba maksvuse. Luba
on maksev ainult nende jookidega ning niisugusel
viisil kauplemiseks, nagu loas ette nähtud.

Keelatakse kaupluses hoida niisuguseid alkohoolilisi
jooke, mis ei ole loas ette nähtud.

Luba ja müüгимaksutäht pannakse kaupluses üles
nähtavale kohale, esitatakse järelevalve võimude nõud-
misel nendele kontrollimiseks ja antakse maksvuse kao-
tamise või kaupluse tegevuse lõpetamise korral tagasi
kohalikule maksuinspektorile kahe nädala jooksul, ar-
vates vastavalt maksvuse kaotuse või kaupluse tege-
vuse lõpetamise päevast.

Kauplustelt võetakse erilist müüгимaksu alljärg
nevalt:

- 1) ainult kodumaa jookide müüгiga:
  - a) peenviina müüгi eest Kr. 70.—
  - b) veini müüгi eest Kr. 30.—
  - c) õlle müüгi eest Kr. 20.—
- 2) Kodumaa ja välismaa jookide müüгiga:
  - a) peenviina müüгi eest Kr. 150.—
  - b) veini müüгi eest Kr. 100.—

Poolaasta eest võetakse müüгимaksu poolel määral.
Aasta loetakse 1. jaanuarist kuni 1. jaanuarini,
poolaasta 1. jaanuarist kuni 1. juulini või 1. juulist

kuni 1. jaanuarini. Poolaasta-maksu võivad maksta ainult need kauplused, kes algavad tegevust aasta teisel poolel.

Müügitaksu tasumise tõenduseks antakse maksjale sellekohane müügitaksutäht. Müügitaksu võetakse Eesti Panga osakonnas vastu ka üks kuu enne aasta või pool aasta algust. Alkohooliliste jookide kaupluse sissekäigu kohal peab olema vastav silt.

Sildi vormi, suuruse ja pealkirja sisu võib kirjutada ette maksudevalitsuse direktor. Alkohooliliste jookide kaupluses keelatakse hoida alkohoolilisi jooke pudelites, millel puuduvad Aktsiisimaksu või Piiritusmonopoli seadusega nõuetavad pealkirjad.

Ainult väljaviimise õigusega alkohooliliste jookide kaupluses keelatakse ka ostjatel alkohooliliste jookide pudeleid võtta lahti ja alkohoolilisi jooke valada ümber ja tarvitada.

Kauplused, kus õlut müüakse tarvitajaile ainult väljaviimiseks, võivad õlut tehastest või ladudest osta ja tarvitajaile müüa ainult kinnistes pudelites.

Keelatakse hoida piiritust ja alkohoolilisi jooke kaupluses, kus puudub luba või müügitaksutäht nendega kauplemiseks, välja arvatud denatureeritud piiritus põletamiseks kuni 1 liitrini.

Keelatakse hoida piiritust ja alkohoolilisi jooke kauplusega ühendatud paigas, kui sel kauplusel puudub luba nendega kauplemiseks, välja arvatud hoidmine omas eluruumis vähesel hulgal koduseks tarvitamiseks.

Keelatakse võimaldada võõrastel tarvitada piiritust ja alkohoolilisi jooke igasuguse kauplusega ühendatud paigas kauplemise või kaupluse lahtioleku ajal või ärisihil.

Keelatakse müüa alkohoolilisi jooke nendest kauplustest asjade või pandi vastu või teadvalt võlgu ning oma kohustusi raha asemel õiendada alkohooliliste jookidega. Säärased kokkulepped ja kohustused tunnustatakse tühisteks ning pandiks või tasuks saadud asjad võetakse süüdlaselt ära ja antakse tagasi nende omanikule.

TALLINNA LINNAPANK

TALLINNAS, S. KARJA 7

Telegr. aadr.: „LINNAPANK“

Direktor P. KURVITS **427-19**

„ T. LOIK **448-39**

„ R. MOORMANN **443-40**

Operatsioonisaal ja
raamatupidamise osak. **426-75**

**Toimetab kõiki
pangaoperatsioone
sise ja välismaal**

**Võtab kaupu oma aita-
desse hoiule ja annab
nende vastu laenusid.**

Alkoholimüügi seaduse järgi kuulub järelevalve peajasaliselt politseile.

Politsei ülesandeks alkoholimüügi valve alal on:

1) et alkoholiliste jookidega kauplemisel oleks vastav luba ja alkoholiliste jookidega kauplemisel peale selle vastav müügi-maksutäht;

2) et alkoholiliste jookidega ei kaubeldaks maksuse kaotanud või tähtaja möödunud lubade ja müügi maksutähtedega;

3) et müüdadavad alkoholilised joogid oleksid maksustatud, mida tõendavad maksu- ja monopolimärgid nendel pudelitel;

4) et lahtiselt hoitaks alkoholilisi jooke ainult seal, kus see lubatud ja mil määral see lubatud;

5) et alkoholiliste jookidega ei kaubeldaks kohal-loomiseks seal, kus nende müük lubatud ainult välja- viimiseks;

6) et müügi-asiutusi ei antaks üle ega paigutataks ümber; ilma et selleks oleks saadud luba maksudevalitsuselt;

7) et kauplustes müügiõigusega ainult valjavii- miseks ei joodaks alkoholilisi jooke ega avataks nendes pudeleid;

8) et kauplustega ühendatud elukorterites ei oleks salajasi alkoholiliste jookide müügi- või joogikohti;

9) et kauplustest ei müüdaks alkoholilisi jooke teadvalt võlgu;

Alkoholiliste jookide müük toiduainetekauplustes on lubatud vaid ajal, millal toiduainetekauplused on avatud.

Tubaka ja tubakasaaduste müük.

Tubaka ja tubakasaadustega kauplemiseks on nõu- tav sellekohane müügi-maksutäht, millist saab Eesti Panga osakonnast, äritunnistuse või selle puudumisel, maksuinspektori õienduse ettenäitamisel. Müügi-mak- sutähe hind on Kr. 10.— aastas. Kaupluses pannakse

müügitäht üles nii, et see müügi asutises viibi vale oleks nähtav. Müügitähed on aastased ja pooleaastased. Aasta loetakse 1. jaanuarist kuni 1. jaanuarini, pooleaasta 1. juulist kuni 1. jaanuarini. Poolaasta maksu maksavad ainult need ettevõtted, keelavad tegevust aasta teisel poolel. Müügitäht ühendatud kaupluse eluruumis võib lahtiselt, vigastatud maksumärgiga või vigastatud pakisega hoida ainult kuni 50 paberossi või sigaretti, kuni 25 sigarit või sigarillot ja kuni 100 grammi tubakat.

Keelatakse tubakasaaduste eest nõuda kõrgema hinda, kui pakisel trükitud.

Keelatakse tubakasaaduseid hoida müügitähtselt, kui puudub müügitäht nendega kauplemiseks.

Kauplustes keelatakse hoida alal tubakasaadust ning paberossi- ja sigaretikestade tühje pakiseid, arvatud välja vaateaknale väljapanemine.

Tubakasaaduste müügitähtsuse üleandmisest teisel isikule või ümberpaigutamisest teise asukohta on müügitähtsuse pidaja kohustatud teatama kohalikule maksuinspektorile kahe nädala kestel, arvates müügitähtsuse üleandmise või ümberpaigutamise päevast. Üleandmise või ümberpaigutamise kohta teeb maksuinspektor tubakasaaduste müügitähtsusele vastava õienduse.

Tubakasaaduste müügitähtsuse keelatakse anda üle teisele isikule lahus müügitähtsusest. Tubakasaadustega kaupluse on kohustatud müüma kaupluses leiduvaid tubakasaaduseid igale ostjale pakisel tähtsuse hinnaga.

Maksu- ja politseiametnikele ning isikutele, keelatakse sellekohase maksuasutise tunnistusega, on kaupluse kohustatud nende nõudmisel ära müüma kõik kaupluses leiduvad tubakasaadused pakistel tähtsuse hindadega.

Müügitähtsuse keeldumise korral müüakse tubakasaadused politsei või maksuametniku poolt pakistel tähtsuse hindadega sunniviisil. Kaupluse tõendust, e nõutud tubakasaadused on juba kellelegi müüdud, ei võeta arvesse.

Paberossi- ja sigaretikestade ning sigaretipaberi müük.

Paberossi- ja sigaretikestade ning sigareti-paberi müümisel pole nõuetav eriluba.

Müügilelastavad paberossi- ja sigaretikestad ning sigaretipaber peavad varustatud olema maksumärkidega (panderoll).

Müügikohaga ühendatud kaupleja eluruumis võib lahtiselt või vigastatud maksumärgiga või vigastatud pakises hoida kuni 250 paberossi- või sigaretikesta ja kuni 200 sigaretipaberi lehekest.

Presspärimi müük.

Presspärimi müügiks pole eriluba nõuetav. Müügile lastav presspärim peab varustatud olema maksumärkidega (panderoll). Maksumärkidena on presspärimil panderollid vastavalt pakise kaalule. Presspärimi võib kauplustes müüa ka lahtiselt, kusjuures lahtiselt võib kaupluses olla ainult üks kõige väiksema mahuga pakis, millel maksumärk küljes.

Tuletikkude müük.

Tuletikkude müügiks pole eriluba nõuetav. Tuletikkude müügihind, mis on määratud kindlaks Tuletikkude valmistamise ja müügi seaduses ettenähtud korras iga kuue kuu kohta ette, avaldatakse Majandusministri poolt „Riigi Teatajas“.

Tuletiku müüjatel keelatakse võtta tuletikkude eest kõrgemat hinda, kui sellekohases Majandusministri teadaandes ettenähtud. Müügihinnaks loetakse hind, millega tuletikud müüakse tarvitajaile.

Müügile lastavad tuletikud peavad toosides sisaldama mitte alla 45 ja mitte üle 75 tiku.

Kanamunade müük.

Siseturul müüdadavad, müügi otstarbel hoitavad või pakutavad kanamunad liigitatakse hoidmise viisi kohaselt 3 rühma:

NOORTE PUNASE RISTI Nahktöökoda

NIGULISTE 12

TELEFON 472-85

Soovitame:

kunstimaitselisi nahktöid:

ALBUMEID,

KIRJAMAPPE,

KARPE,

KÄEKOTTE j. n. e.

Eriti soodsad kingitusiks ja mälestusemeiks.

Tellimised täidetakse kiiresti.

KEEMIAAINETE KAUBANDUSE KONTOR

K. A. RÜTMAN & Co

TALLINN, PARNU MNT. 9 TEL. 466-71

Telegr. aadr.:
„Augustus“

Telef.:
Kontor 466-72,
Ladu 456-93

Varustame keemia toorainetega

TEKSTIIL-, KLAASI-, SEEBI-,

NAHA-, PABERI-, PÕLEVKIVI-,

— & KEEMIA TÖÖSTUSI —

A rühma — värsked kanamunad,

B rühm — külkhoones hoitud kanamunad,

C rühm — konserveeritud kanamunad.

Igasse rühma kuuluvad kanamunad peavad vastama järgmistele kvaliteedi nõuetele:

1) A rühm — värsked kanamunad, mis jaotatakse kahte valikusse oma kvaliteedilt:

a) I valiku kanamunad — munakollane on läbipaistev või selgesti nähtav, asetseb muna keskel või liigub vabalt ja ei ole kinni koore küljes; muna-valge on läbipaistev ja kaunis kindel, õhuruum mitte üle 8 mm sügav, koor selge või nõrgalt täpitud, kuid terve, puhas ja pesemata;

b) II valiku kanamunad — eelmisest valikust nõrgema kvaliteediga kanamunad, kuid need ei tohi olla sisemiste vereplekkidega, plekilise koorega, hallitama läinud, punamäda või mustmäda, hautud, mitte täiesti väljaarenenud ja ebaloomuliku koosseisuga.

2) B rühm — külkhoones hoitud kanamunad.

3) C rühm — konserveeritud kanamunad.

Munademüügi alal teotsevad kauplused on kohustatud müüdavaid, müügiks pakutavaid ja müügi otstarbel hoitavaid kanamune liigitama ka raskuse järgi järgmistesse astmetesse:

1) I kaaluliik, suured kanamunad, raskusega 50 gr ja rohkem;

2) II kaaluliik, väikesed kanamunad, raskusega alla 50 gr.

Kaupluste müügile tulevad munad peavad kandma vastavaid silte, mis liigituse järgi oleksid:

Suured, värsked kanamunad, I valik,

Väikesed, värsked kanamunad, I valik.

Suured, värsked kanamunad, II valik.

Väikesed, värsked kanamunad, II valik.

Suured, külkhoones hoitud kanamunad.

Väikesed, külkhoones hoitud kanamunad.

Suured, konserveeritud kanamunad.

Väikesed, konserveeritud kanamunad.

Iga rühma, iga valiku ja iga kaaluliiki kuuluvad munad tulevad hoida eraldi, kas klaaspurgis (pappkarbis, kastis või korvis jne.). Rühma, valiku ja kaaluliigi silt ülalpoolloetletud tekstiga peab olema kas purgi, karbi, kasti või korvi külge kleebitud või kirjutatud karbi või kasti peale selgeltloetavate suurte tähtedega; silt võib olla paigutatud ka otse kanamunade peale.

Kosmeetika vahendite müük.

Toiduainete kaupluses on lubatud müüa järgmisi kosmeetika vahendeid: hambapulver, hambapasta, kõlnivesi (Eau de Cologne), puuder, veshetal, brioliin, brillantine, huulepumat, küüntelakk, küunte poleerimise pulber, shampooon, kulmupulgad pruunid ja mustad, kulmuvärv pruun ja must, talk-puuder, tualettäädikas, mingid, habemeajamise kreem, tualettvaseliin, glütseriin, juukseõli, okasmetsa lõhn, tõrvaseep, petrol-seep, booraksseep, kasetõrva seep, kasevesi, seebid.

Kõiki ülalpoolloetletud aineid võib müüa ainult originaalpakistes, ilma õigusega neid ümber pakkida müümisel.

Maitseainete müük.

Toiduainetekauplustes on lubatud müüa sidrunihapet, kalaliimi, kaneeli kangides, pipart terades, magusmandliõli, päevalilleõli, oliivõli, mooniõli, provangsoõli, kardemooni, nelki tükkides, pomerantsi koort, muskaat-pähkleid, muskaatõisi. Kõigi loetletud ainete müük on lubatud ainult puhtal kujul, segamata teiste ainetega. Vürtside müüki, nagu sinep, pipar (pulbris), kaneel pulbris, potash, võib toimetada ainult maitseainetetööstuses pakitud kinnistes pakistes.

Äädika ja äädikahappe müük.

Äädikat ja äädikahapet võib elatisvahendina müüa kinnistes pudelites. Lahtiselt, s. o. ostja pudelisse võib äädikat müüa toiduainetekauplustes ainult valmistus-asutuses täidetud balloonidest, mis varustatud äädika

väljalaskmiseks klaassifooniga. Müügikohtades, kus äädikahappe lahtine müük lubatud ei ole, on lahtise äädikahappe hoidmine keelatud.

Kunstlikud magusained.

Kunstlikud magusained on magusat maitset omavad keemilised ained ja preparaadid, millel puuduvad suhkru toitvad omadused, nagu sahhariin, dultsiin, glutsiin ja teised sellelaadilised ained ja preparaadid, samuti ained ja preparaadid, mida võib kergesti muuta kunstlikuks magusaineks ja mida tarvitatakse peamiselt niisuguste ainete ja preparaatide valmistamiseks.

Nende kunstlike magusainete müük ja müügi kohas pidamine on keelatud.

Süldi müük.

Süldi võib keeta ainult sellekohastes süldikeetmise asutistes, millised on saanud vastava tegutsemise loa linnavalitsuse tervishoiuosakonnalt. Toiduainete kauplused võivad müüa ainult sarnast süldi, mis on valmistatud tegutsemise loa saanud süldikeetmise asutises.

Seadustest ja määrustest üleastumise korral ettenähtud karistuste §§ kriminaalseadustiku järgi.

Võimudele vastuhakkamine:

§ 122. Süüdlast selles, et ta ei täitnud sundmäärust, kui selle määruse täitmatajätmise eest seaduses ei ole määratud erikaristust, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 126. Süüdlast selles, et ta tahtlikult takistas riigi või omavalitsuse teenijaile sissepääsu hoonesse, ruumi või muusse kohta, kuhu tal oma teenistuskohuste täitmise tõttu seaduse järgi oli õigus minna, karistatakse:

OSAÜHISUS

RAHVAÜLIKOOI

KIRJUTUSMATERJALIDE JA PABERI-
KAUPADE SUURLAOD TALLINNAS

on tuntud tarvitajaskonna rahuldamisega, mis üksi ei toetu korralikute ja kiirele tellimiste täitmisele ja möödukatele hindadele, vaid ka suurele kaupade sortimendile.

Soovitavad tarvitajaile ja jällemüüjaile igasuguseid kontoritarbeid, kirjutusmaterjale, kontoraamatuid, paberikaupa ja pakkematerjale.

Eritellimiste asjatundlik täitmine trüki-, lineerimise- ja köitetööde peale.

O-Ü. „RAHVAÜLIKOOI“ SUURLAOD

Harju tän. 48, omas majas, tel. 444-39
Jaani tän. 6, panga majas, telef. 446-67

A. SCHEER

POSAMENDI-, PAELA-
JA TRIKOOVABRIK
Tallinn, Viru t. 4 (kino
„Heliose“ peal, III korral,
tel. 444-82.

Valmistab seltsidele
lipunööri ja -narmast.

Kõiksugu mööblinarmaid,
topse ja nõore, siidist, puu-
villast ja villast pidža-
ma garnituure ja igasugu-
seid muid posamenditöös-
tuse artikleid, ka kummi-
saapapaelu. Trikood ja
trikoopesu.

Tellimiste täitmine kiire ja
korralik — möödukate
hindadega.

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Selle karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta tahtlikult ei lasknud tööstuse või kaubanduse järelvalve teostajat täita temale seadusega pealepandud kohust järelvalve alal (UNS § 143).

§ 208. Süüdlast selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju rahva tervishoiu alal, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Kui eeskirjade täitmata jätmine puutub abinõudesse, mis olid määratud rahva tervise kaitseks epideemiliste haiguste või nakkavate suguhaiguste vastu, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Kui eeskirjade täitmata jätmine toimus säärases maakhas, kus seaduslikus korras olid pandud maksma erakorralised eeskirjad seaduses eriti kardetavaks loetavate epideemiliste haiguste ootel või ilmunisel, siis karistatakse süüdlast nende eeskirjade rikkumises: vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Süüteod rahvatervishoiu vastu.

§ 211. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta ei pidanud tarvilist puhtust ja korda toiduainete ning jookide valmistamisel või hoidmisel müügi jaoks või müügil, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 212. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles:

1) et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju toiduainete või jookide võltsimise vastu;

2) et ta niisuguste ainete valmistamisel, hoidmisel müügi jaoks, müügil või reklaamimisel, mille valmistamise, hoidmise, müügi või reklaami kohta seaduses või

sundmääruses olid pandud maksma erieeskirjad, rikkus neid eeskirju, karistatakse:

arestiga mitte üle kahe kuu või rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

§ 213. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta valmistab või hoidis müügi jaoks või müüs:

1) tervisele kahjulikke või halvaks läinud toiduaineid või kooke, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 214. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta valmistab, hoidis müügi jaoks või müüs leiba toiduks kõlbmatute ainetega segatult, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Oli sarnane tegu tervisele teadvalt kahjulik, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 215. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud selleks, et kõrvaldada teravilja või jahu rikkumist toiduks kõlbmatute ainete juurde segamise läbi, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Kui neid eeskirju rikkus suurkaupleja, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui aga neid eeskirju rikuti ajal, mil rahvas kannatas leiupuudust, või kui juurdeseгу tervisele oli teadvalt kahjulik, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 216. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud margariini, kunstvõi või muude rasvade valmistamise, hoidmise või müügi kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 217. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju kunstlike magusainete valmistamise, välismaalt sissevedamise, hoidmise või edasiliikumise kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Kui rikuti seaduse või sundmääruse eeskirju kunstlike magusainete müügi kohta, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni,

ained, tagavarad ja joogid võetakse ära.

§ 218. Juhul, kui kaupleja või tööstur süüdi mõistetakse §§ 211—217 ettenähtud süütegudes, võib kohus oma otsuse ajalehes avalikult välja kuulutada, samuti süüdlaselt võtta vastavas kaubandusharus kauplemise või tööstusharus töötamise õiguse ühest kuni viie aastani.

Süüteod rahva heakorra vastu.

§ 239. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta rikkus hangeldamise ja liigkasuvõtmise kohta käivaid seaduse või sundmääruse eeskirju, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle tuhande krooni.

Peale selle kohus võib süüdlaselt võtta kauplemise õiguse ühest kuni viie aastani ja aresti määramise korral määrata süüdlaselt tasuraha mitte üle kahe tuhande krooni.

A/S.

VOLTA TEHASED

TALLINN, SOO 27. TEL. 426-12

Elektri triikraud

Ventilaatorid

Vesivarustus-automaadid

Pumbad.

Põletispuude saed elektri mootoriga

Õhukütte

**Elektri mootorid ja
aparaadid.**

Gaasikaitse seaded

Elektriga metallikeedu seaded.

Selle süüteo kordamisel karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle ühe aasta ja tasurahaga mitte üle kolme tuhande krooni.

Peale selle võib kohus võtta süüdlaselt kauplemise õguse ühest kuni viie aastani või ka jäädavalt.

§ 240. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta kõrvaldas toiduainete või muude vajalikkude tarbeainete tagavarasid kaubaliikumisest hinnatõusu ootamise sihil, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue kuu ja tasurahaga mitte üle tuhande krooni.

Tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumine.

§ 300¹. Süüdlast selles, et ta ei esitanud seaduse järgi nõutavaid teateid või esitas valeteateid tööstus- või kaubandusettevõtte ärideregistrisse kandmiseks, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 301. Tööstus- või kaubandusettevõtte pere-meest või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ei seadnud sisse seesuguses ettevõttes seaduses või sundmääruses ettekirjutatud abinõusid õhu, vee või maapinna rikkumise eemaldamiseks, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 303¹. Kauplejat, kes süüdlane selles, et ta rikkus elustapaloomade või loomaliha müügi kohta käivaid seaduse või sundmääruse eeskirju, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 305. Süüdlast selles, et ta kauples kangete jookidega:

1) kohal, kus keelatud kangete jookidega kauplemine;

2) kui tal kangete jookidega kauplemiseks õigust ei olnud kas üldse või selles piirkonnas;

3) asutuses, mille avamiseks ei olnud sellekohast luba või mille sisemine ehitus ei vastanud seaduse või sundmääruse nõuetele, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Peale selle võetakse süüdlaselt luba kaubelda kangete jookidega.

§ 306. Kangete jookidega müügi-asutuse pidajat või selles kauplejat, kes süüdlane selles, et ta

1) müüs kangeid jooke pantide vastu või üldse võlgu;

2) kohustuste või tehtud tööde eest raha asemel maksis kangete jookidega, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Peale selle võetakse süüdlaselt luba kaubelda kangete jookidega.

Jookide eest antud kohustused tunnustatakse tühisteks; pandiks või vahetusel saadud asjad võetakse süüdlaselt ja antakse tasuta tagasi omanikkudele.

Käesoleva paragrahvi lõike p. 1 ja kolmanda lõike eeskirjad ei käi võlakohustuste kohta, mis tekitab kangete jookidega müügil vabrikutest ja suurladudest.

§ 318¹. Süüdlast tööstuse või kaubanduse alal kõlvatu võistluse kohta antud seaduse või sundmääruse eeskirjade tähtlikus rikkumises karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Karistuse alla käesolevas paragrahvis ettenähtud teo eest ja selles nimetatud alustel langevad mitte üksnes selle otsesed kordasaatjad, vaid ka kihutajad

§ 321. Põllu-, heina-, aia- või metsataimede külvi-seemnetega kauplejat, kes süüdlane selles, et ta ei andnud välja seatud tunnistust ostja nõudmisel või

paigutas tunnistusse valetateid, kui tunnistuse väl-
jaandmine kohuslik oli, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta seemnetega kauplemise õiguse ühest kuni kolme aastani.

§ 322. Põllu-, heina-, aia- või metsataimede külviseemnetega kauplejat, kes süüdlane selles, et ta ei pannud üles müügilolevate seemnete juurde nõutavaid teateid, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Kui aga müügilolevate seemnete juurde olid pandud üles valetated, siis karistatakse süüdlast:

rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta seemnetega kauplemise õiguse ühest kuni kolme aastani. (RT 20 nr. 2 § 8—1921)

§ 323. Põllu-, heina-, aia- või metsataimede külviseemnetega kauplelejat, kes süüdlane selles, et ta hoidis müügi jaoks või müüs seemneid, mis sisaldasid umbrohuseemneid üle lubatud normide või olid Põl-
lutööministeeriumi poolt tunnustatud kahjulikkudeks taimekasvatusele, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Säärase süüteo kordamisel karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta seemnetega kauplemise õiguse ühest kuni kolme aastani.

§ 324. Kauplejat, kes süüdlane selles, et ta võttis vastu mitte kaaluga, vaid muul viisil ostetud teravilja, jahu, kamajahu, tangu, linnaseid, kliisid või üldse jahvatatud või peenekshõõrutud vilja või õli-, külvi- või muid seemneid, kui see sündis kohtades, kus seadusega või sundmäärusega nende vastu võtmine oli lubatud ainult kaaluga, karistatakse:

REISIBÜROO

PEAKONTOR: Tallinn, Raekojaplatsil (Tartu Panga kõrval). Tel. 433-20.

OSAKONNAD: Tartu, Suurturg 7. Telefon 3-72.
Pärnu, Endla majas. Tel. 1-13.

Telegrammide aadress: ERBO Tallinn ehk Tartu.

*

Raudteepiletite müük:

- a) kõikidesse kodumaa jaamadesse;
- b) kõikidesse Euroopa suurematesse linnadesse.

Laevapiletite müük:

- a) kõikidel kodumaa ja Baltimere liinidel;
- b) ookeanipiletid inglise, saksa, prantsuse, rootsi, hollandi, itaalia ja ameerika laevaliinidel, kõikidesse suuremaisse ulgumere sadamaisse.

ESINDUS ja agentuur kõikidest suurematest Euroopa reisibüroodest.

RAHAVAHETUS ning valuuta ost turistidelt.

VALISMAA passide ja viisumite muretsemine.

RINGREISUPILETID turistidele terves Euroopas.

ÕHUSÕIDUPILETID „AERO“, „DERULUFT'i“ ja „LOT'i“ liinidele.

KOHALIKKUDE omnibussi liinide piletid — O ü. „MOOTOR“ ja teised.

*

Nõuanded ja arvestused reisude kohta tasuta.

A-S. „EESTI REISIBÜROO“

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 324¹. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud rukki või rukki-jahu arvelevõtmise või müügi kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 325. Kauplejat, kes süüdlane selles, et ta rikkus lina- või kanepimüügi kohta käivaid seadusi või sundmääruse eeskirju, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Kui aga kaupleja süüdlane selles, et ta valmistab või hoidis müügi jaoks või müüs lina või kanepit, mis segatud jätistega või muude kõrvalainetega või mis niisutatud kiude kaalu raskendamise otstarbel, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle ühe kuu või mitte üle saja krooni.

§ 325¹. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud lina või linaseemne, puu- või aedvilja või marjade, kartulite, piimasaaduste, kanamunade, lihloomade, liha või lihasaaduste, või kalakauba hoiu või sisse- või väljaveo kontrolli kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle tuhande krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta vastava aine sisse või väljaveo õiguse ühest kuni viie aastani või ka jäädavalt.

§ 336. Töösturit või kauplejat, kes süüdlane selles, et ta:

1) omavoliliselt pani oma valmistatud või oma käes müügi jaoks olevale kaubale, kaubaümbrikule või nõule, kus hoitakse kaupa, ärikuulutusele, hinnakirjale või blanketile niisuguse kaubamärgi, mis oli täpselt järele tehtud või lausa ühetaoline samasuguse kauba-

märgiga, mis oli temale teadvalt teise töösturi või kaupleja ainuõiguslikult tarvitusel;

2) hoidis müügi jaoks, müüs või saatis käivusse äriotstarbega kaupa, millele oli pandud eelmises punktis tähendatud märk teadvalt omavoliliselt, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

Seadusvastaselt pandud kaubamärgid võetakse maha ja hävitatakse.

§ 337. Töösturit või kauplejat, kes süüdlane selles, et pani kaubale, kaubaümbrikule või nõule, kus hoitakse kaupa, või ärikuulutusele, hinnakirjale või blanketile niisuguse kaubamärgi, millel keelatud pealkirjad või kujutused, või et ta hoidis müügi jaoks või müüs niisuguse märgiga kaupa, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kahesa- ja krooni.

Seadusvastaselt pandud kaubamärgid võetakse maha ja hävitatakse.

§ 339. Süüdlast selles, et ta sellekohase loata tarvitab seatud korras asutatud seltsi märki kauplemises, asjade veol või igasugustel korjandustel, kauplus- või tööstusasutuste siltidel või kuulutustel, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 343. Töösturit või kauplejat, kes süüdlane selles, et ta hoidis müügi jaoks, müüs või hoidis tartamise jaoks või tarvitab kauplemisel või tööstusäri ajamisel seesugust kaalu või mõõtu, mis:

1) ei olnud õige;

2) oli keelatud tarvitamiseks kauplemises üldse või käesolevas kauplemisharus eriti;

3) oli seatud templita, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 346. Töösturit või kauplejat, kes süüdlane selles, et ta:

1) müüs, hoidis tarvitamise jaoks või tarvitas kauplemisel või tööstusäri ajamisel seesugust kaalu või mõõtu, millel löödud teadvalt järeltehtud tempel, prooviasutuse poolt löödud tempel muudetud või tempel oli löödud väljaspool prooviasutust;

2) tarvitas seesugust kaalu või mõõtu, mis esitatud proovimiseks ja tembeldamiseks, kuid millel oli teistelt mõõtmisabinõudelt võetud tempel, karistatakse:

v a n g i m a j a g a m i t t e ü l e k o l m e k u u .

Töökaitse määruste rikkumine.

§ 351. Tööstus- või kaubandusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud laste, alaealiste või naisisikute töö kohta nimetatud ettevõttes, karistatakse:

a r e s t i g a m i t t e ü l e k o l m e k u u v õ i r a h a t r a h v i g a m i t t e ü l e k o l m e s a j a k r o o n i .

Sama karistuse alla langeb põllumajapidaja, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud laste või alaealiste töö kohta nende tervise või julgeoleku kaitseks.

Äride registreerimine.

Firma registreerimine on kaudses mõttes sama, mis kinnisvara kinnistamine omaniku nimele. Ühest küljest pakub ärideregister kaitset äripidajale, et keegi teine tema firmat tarvitada ei tohi, teisest küljest peab ta aga riigivalitsusele ja seltskonnale kindlustama avalikkuse, kes nimelt on teatava firma omanikkudeks, kellel õigus on teatava firma nimel kohustusi välja anda ja lepingutesse astuda. Äride-

HERBERT VIITPOM

PIKK TÄN. 36 TALLINN

KOLONIAAL-DELIKATESS
ja VEINI KAUPLUS

Suurim valik koloniaal kaupu.

Delikatess alati värsked.

Kodu ning välismaa veinid.

IGASUGUSTE METALLTORUDE PAINUTAMISE

ERITÖÖKODA

ÄRIVAATEAKENDE

DEKOREERIMISE ESEMETE VALMISTAMINE

J. NEIMANN

TALLINN, AIA TÄN. 5-A

registreerimise seadus peab aitama ära hoida kuri-
tarvitusi äriilmas. Selles mõttes ongi registreerimine
sunduslik kõigile kaubandusettevõtetele I—III järguni,
viimane kaasa arvatud, ja tööstuslikele ettevõtte-
tele I—VIII järguni, viimane kaasa arvatud.

Kriminaalseadustiku § 300¹ järgi süüdlast selles, et
ta ei esitanud seaduse järgi nõutavaid teateid või esi-
tas valeteateid tööstus- või kaubandusettevõtte äride-
registrisse kandmiseks, karistatakse rahatrahviga mitte
üle kolmesaja krooni.

Registreerimist toimetab Kaubandus-tööstuskoda,
tema osakonnad ja esindused. Registreerimiseks an-
nab Kaubandus-tööstuskoda registreerijatele välja vas-
tavad blanketid, milliste vormid allpool avaldatud.
Need blanketid tulevad äriomanikul täita nõuetavate
teadetega. Kui blankettide täitmine sünnib registree-
rimise ruumes või koja vastava ametniku juuresolekul,
siis ei ole äriomaniku allkirja tõestamist valitsus-
asutiste poolt tarvis; täidab aga äriomanik need blan-
ketid mujal, registreerija ametniku juuresolekuta, siis
nõuab seadus, et äriomaniku allkiri sellel blanketil
peaks olema seaduslikus korras tõestatud. Allkirju
võivad tõestada: omavalitsused, politseiasutised, koh-
tuasutised ja notarid. Registreerimist võib toimetada
ka nimetatud blanketita kirjakuju, kui selles on
tähtendatud kõik Ärideregistreerimise seaduses ettenäh-
tud andmed ja täidetud selle nõuded.

Registreerimisel võetakse maksu:

ainuisiklikult äripidajalt	Kr. 2.—
täis-, usaldus- ja lepinguühingutelt ja selt- sidelt	Kr. 3.—
aktsiaseltsidelt ja osaühinguilt	Kr. 5.—
teadaandelt ärideregistrisse sissekantud and- mete muutmise kohta, samuti ka ettevõtte lõpetamise või likvideerimisele asumise kohta	Kr. 1.—
igasuguste ära kirjade ja tunnistuste väljaand- mise eest iga poogna pealt	Kr. 2.—

Registreerimist toimetab Tallinnas Kaubandus-
tööstuskoda, Tartus — Koja Tartu osakond, Pärnus

— Kojas Pärnu osakond, Narvas — Kojas Narva esindus, Rakveres — Kojas Rakvere esindus, Viljandis — Kojas Viljandi esindus, Võrus — Kojas Võru esindus, Valgas — Kojas Valga esindus, Petseris — Kojas Petseri büroo ja Kuresaares — Kojas Saaremaa esindus.

Ainuisikliku äripidaja firma registreerimise teadaande täitmine:

1. Firma — selle küsimuse all tuleb tähendada äripidaja perekonnanimi ühes eesnimega või eesnime esimene täht, või koguni eesnimeta, näit. „Juhan Luik“, „J. Luik“ ehk „Luik“. On lubatud lisandused, mis määravad ära ettevõtte äriala, näit. „Riidekauplus J. Luik“.

Kuigi seadus võimaldab tarvitada firmanna perekonnanime eesnimeta, siiski on soovitam perekonnanimele juurdelisada vähemalt eesnime esimene täht, et firma selgemini erineks teistest firmadest.

2. Asukoht — siin tuleb linnas või alevis asuva ettevõtte kohta tähendada linna nimetus ühes tänava ja majanumbriga; maal asuva ettevõtte kohta maakond, vald, küla.

3. Äriala — selle all mõeldakse ala, millisel äripidaja tegutseb, näit.: toiduainetekauplus, segakauplus, rohukauplus, jahuveski jne.

4. Tegevuse algamise aeg — siin tuleb ära tähendada aeg (aasta ja kuupäev), millal registreeritava ettevõtte oma nimel avanud registreerimise teadaandel tähendatud äripidaja (s. o. äripidaja, kes oma ettevõtet registreerib).

5. Ainuisikliku äripidaja ees- ja perekonnanimi, kodakondsus ja sündimisaeg — siin tuleb ettevõtte omanikul kõigepealt ära tähendada oma ees- ja perekonnanimi; kodakondsuse all tuleb mõista alluvust riigile (mitte aga rahvust) ja seepärast

TEADAANNE

Kaubandus-tööstuskojale

ainuisikliku äripidaja firma registreerimiseks.

Mina, allakirjutaja, teatan oma firma registreerimiseks järgmist:

1. Firma *) .....
2. Asukoht .....
3. Äriala .....
4. Tegevuse algamise aeg .....
5. Ainuisikliku äripidaja ees- ja perekonnanimi, kodakondsus ja sündimisaeg .....
6. Prokuristi ees- ja perekonnanimi ja kodakondsus .....

Prokuristi..... allkir.....**)

Äripidaja allkiri **)

*) Firmade seaduse (R. T. Nr. 36—1927) järgi peab ainuisikliku äripidaja firma sisaldama äripidaja perekonnanime eesnimega või eesnimeta. Säärasel firmal ei tohi olla niisugust lisandust, mis laseks oletada, et firma on ühingu oma. (Firmade seadus § 2.)

**) Kui allakirjutaja ilmub isiklikult Kaubandus-tööstuskotta või koja osakonda või esindusse, siis kirjutab tema alla registreerimisruumis koja ametniku juuresolekul; vastasel korral peab allkiri olema tõestatud seaduslikus korras notari, omavalitsuse või politsei poolt.

tuleb juhul, kui äripidaja on Eesti Vabariigi kodanik, ka märkida „Eesti kod.“ Sündimiseaja kohta tuleb tähendada sünniaasta ja kuu-päev.

6. Prokuristi ees- ja perekonnanimi ja kodakondsus — Prokuristi all mõeldakse volinikku. Juhul, kui äripidaja on annud

Klaas-, portselan

ja muud

sööginõud

suures valikus

A/s. D. MIRVITS & POJAD

Tallinnas

Suur Tartu mnt 13

Estonia pst. 13

Tartus

Raekoja tn. 6

Õmblusmasinad

„Naumann“, Pfaff, „Vesta“

Jalgrattad

„Naumann“ „National“ ja teised

Mootorrattad

„Calthorpe“, „Automoto“

Elektritarbed. Raadio.

**Jalgrataste ja nende osade
täielik tööstus**

Kr. Saar & Ko.

Tallinnas, Viru 3, tel. 461-20.

Tartus, Raekoja 2, teief. 6-94.

kellelegi kirjaliku volikirja oma eest registreeritava ettevõtte asjade ajamiseks, siis tuleb selle isiku ees- ja perekonnanimi ning kodakondsus registreerimise teadaandel ära tähendada. Peale selle tuleb volinikul (prokuristil) registreerimise teadaandele alla kirjutada ning tema allkiri peab samuti kui äripidaja enesegi allkiri, olema seaduslikus korras tõestatud, kui mitte allkirja ei anta Kaubandus-tööstuskoja ametniku juuresolekul. Voliniku (prokuristi) volituste ulatuse kindlaks tegemiseks on soovitatav registreerimise teadaandele juurde lisada seaduslikus korras tõestatud ärakiri volinikule antud volikirjast.

Täisühingu, usaldusühingu või B. E. S. ettenähtud lepingühingute firma registreerimise teadaande täitmine:

1. **Firma** — selle küsimuse all tuleb tähendada kas kõikide täisosanike perekonnanimed ühes eesnimega, eesnime esimese tähega või koguni eesnimeta, või ühe täisosaniku perekonnanimi ühes lisandusega „ja Ko.“, näit.: „Juhan Luik ja August Sepp“, „J. Luik ja A. Sepp“, „Luik ja Sepp“, „Luik ja Ko.“. On lubatud lisandused, mis määravad ära ettevõtte äriala, näit.: „Koloniaalkauplus J. Luik ja A. Sepp“.
2. **Asukoht** — vaata seletus ainuisikliku äripidaja ettevõtte kohta lhk. 74.
3. **Äriala** — vaata seletus ainuisikliku äripidaja ettevõtte äriala kohta lhk. 74.
4. **Tegevuse algamise aeg** — siin tuleb ära tähendada aeg (aasta ja kuupäev), millal registreeritava ettevõtte oma nimel avanud registreerimise teadaandel tähendatud ühing.
5. **Täisosanikkude ees- ja perekonnanimi ja kodakondsus** — täisosanikkude all mõeldakse neid osanikke, kes peale ühin-

TEADAANNE

Kaubandus-tööstuskojale

täisühingu, usaldusühingu või B. E. S. ettenähtud lepinguühingu firma registreerimiseks.

Esitades käesoleva teadaande ja seaduslikus korras tõestatud väljavõtte (ärakirja) ühingu lepingust ^{meie} _{mica}, allakirjutaja..., teata... firma registreerimiseks järgmist:

1. Firma*) .....
  2. Asukoht .....
  3. Äriala .....
  4. Tegevuse algamise aeg .....
  5. Täisosanik ..... ees- ja perekonnanimi ja kodakondsus .....
  6. Ühingu juriidiline iseloom (täisühing, usaldusühing B. E. S. ettenähtud lepinguühing) ja lepingu tegemise aeg: .....
  7. Ühingu osakapital .....
  8. Ühingu esitamise viis .....
  9. Prokuristi ..... ees- ja perekonnanimi ja kodakondsus .....
- Prokuristi ..... allkir.....**)
- Täisosanik ..... allkir.....**)

---

gusse mahutatud osakapitali ühingu kohustuste eest vastutavad veel kogu oma muu varandusega. Kodakondsuse kohta vaata seletus ainuisikliku äripidaja teadaandë p. 5 all (lhk. 74).

6. Ühingu juriidiline iseloom (täisühing, usaldusühing, B. E. S. ettenähtud lepinguühing) — siin tuleb ära tähendada missugune ühing registreeritakse, näit.: täisühing, usaldusühing
- Ühingu juriidilise iseloomu määrab kindlaks

osanikkude omavaheline kirjajalik ühinguleping. Täisühinguks loetakse säärane ühing, kus kõik osanikud peale kokkupandud osakapitali vastutavad ühingu kohustuste eest veel kogu oma varandusega; usaldusühing on säärane ühing, kus vähemalt üks osanikkudest vastutab kogu oma varandusega, teised osanikud aga ainult nende poolt ühingu osakapitaliks siseemakstud osamaksuga.

Ühingu registreerimise teadaandele tuleb juurde lisada ühingu lepingu ära kiri või väljavõtte, mis peab olema seaduslikus korras või koja ametniku poolt tõestatud.

7. Ühingu osakapital — märgitakse see summa, milline näidatud osakapitalina ühingu lepingus.

8. Ühingu esitamise viis — selle küsimuse all mõeldakse seda, kes täisosanikkudest ja kuidas on õigustatud ühingu nimel astuma ühendusse kolmandate isikutega, s. o. kas ühingu nimel tehtud lepingud ja kohustused jne. peavad kandma kõikide täisosanikkude allkirja või ainult ühe nendest ja kelle nimelt. See asjaolu peab tingimata olema väljendatud ühingulepingus ja sarnasel korral võib käesoleva küsimuse kohta vastata lihtsalt järgmiselt: „Ühingu esindamise viis sünnib vastavalt ühingu lepingu selle ja selle §-i alusel.”

9. Prokuristi ees- ja perekonnanimi — vaata seletus ainuisikliku äripidaja registreerimise teadaande p. 6 kohta (lhk. 75).

Äri asukoha muutmine.

Kui ettevõtte viiakse üle teise kohta, siis peab sellest kuu aja jooksul teatama kohalisele maksuinspektorile vastava märkuse tegemiseks äritunnistusele. Seda võib teha ka postiteel, saates maksuinspektorile kirjaliku avalduse ettevõtte asukoha muut-

F-a
Jaani Jaago & Ko.

Kivitööstus

Suur Juhkentali tän. 11, Tallinnas
(Auto-tankide kasarmu vastas).

**Monumendid,
hauasambad,
ristikivid ja
hauaplaadid.**

Kodu-, Soome, Rootsi ja Norra graniidist.

Valmistööde ladu.

AKTSIASELTS

ÜHISELU TRÜKIKODA

TALLINN, PIKK 42 KÕNETRAAT 442-04

Posti jooksev arve 408

Rotatsioonitrükk

Valmistab maitsekalt ja parajate hindadega

Igasuguseid trükitöid

Nooditrükk

Trükikoja laos alati saadaval: vallavalitsuste
vallakohtute kantseleiraamatud, kutsed, tea-
tetelehed, maksukviitungid jne. Notaritele
volikirja planketid, advokaatidele kohtu-
otsuste planketid j. n. e. — — — — —

Raamatukõitmine

Töö korralikule ja fäpsele valmistamisele
pannakse erilist rõhku. — — — — —

mise üle ühes äritunnistusega, juurde lisades tempelmarke Kr. 1.— eest; teinud äritunnistusele märkuse, saadab maksuinspektor äritunnistuse äripidajale tagasi. Läheb aga äripidaja isiklikult maksuametisse, siis tuleb temal kaasa võtta äritunnistus ja anda kirjalik avaldus äri asukoha muutmise kohta ning tasuda tempelmaks Kr. 1.—.

Ühtlasi peab äripidaja ettevõtte asukoha muutmise teatama Kaubandus-tööstuskojale hiljemalt 14 päeva jooksul peale asukoha muutmist (Äridereg. sead. § 9). Seda võib teha kas minnes isiklikult Kaubandus-tööstuskotta (selle osakonda või esindusse) või saates Kojale äripidaja allkirjaga varustatud avalduse äri asukoha muutmise üle. Registreerimise maksu asukoha muutmisel on Kojale tasuda Kr. 1.—, olenemata sellest, kas avaldus tehakse postiteel või antakse Kojale üle isiklikult. Äripidajate hõlbustuseks on Kojal olemas ettevõtte asukoha muudatuste registreerimiseks allpooltoodud blanketid, kuid nende tarvitamine ei ole kohustuslik ja äripidaja võib muudatuse avaldusi teha ka harilikus Koja nimele adresseeritud kirjas.

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJALE

(äripidaja ees- ja perekonnanimi)

(elukoht)

teadaanne.

Teatan, et minu

(ettevõtte või firma)

asub alates

(kuupäev ja asukoht)

Palun nimetatud muudatust registreerida.

(kuupäev)

(allkiri)

Äri üleandmine.

Annab äripidaja oma ettevõtte üle teisele isikule, siis tuleb esitada hiljemalt kuu aja jooksul peale äri üleandmist kohalisele maksuinspektorile mõlema poole (s. o. üleandja ja ülevõtja) sellekohane ühine avaldus märkuse tegemiseks äritunnistusel. Sealjuures on tempelmaksu tasuda Kr. 1.—.

Sääraseid avaldusi võib teha ka postiteel, saates maksuinspektorile poolte avalduse ühes äritunnistusega, viimase saadab maksuamet uuele äripidajale tagasi. Kuid äritunnistuse ümberkirjutamisel teise nimele tulevad tingimata maksta kõik endise omaniku nimel lasuvad riigi ärimaksu võlad. Maksud, mis äritunnistuse ümberkirjutamise ajal määramata, määratakse igal juhul uuele omanikule. On aga riigi ärimaks määratud, kuid maksu tähtaeg alles kätte jõudmata, siis nõutakse maks sisse maksutähtaja möödumisel endiselt omanikult, kui aga viimane osutub maksuvõimetuks, siis uelt omanikult.

Süinkohal olgu tähendatud, et ainult äritunnistuse üleandmine ilma kaubata (ettevõtteta) uuele omanikule ei ole lubatav, sest seadus äritunnistuse müüki säärasel kujul ei tunnusta ja uuel omanikul tuleb lunastada oma nimele ikkagi uus äritunnistus. Samuti ei saa kasutada endist äritunnistust sel korral, kui muudetakse äriala, näiteks, toiduainetekaupluse jaoks lunastatud äritunnistust ei saa ümber kirjutada jalanõudekaupluse pidamiseks, vaid tuleb jällegi lunastada uus äritunnistus. On ettevõtte üleandmisel tegemist I- või II-järgu kaubandusliku või tööstusliku ettevõttega, kus ühnelja töölise, siis tuleb äri üleandmisel pooltel sõlmida 3. juulil 1916. a. kaubanduslike ja tööstuslike ettevõtete ülemineku seaduse nõuete kohasel notariaalne üleandeleping.

Mis puutub äri üleandmise registreerimisesse Kaubandus-tööstuskojas, siis tuleb seda teha Kojas 14 päeva jooksul pärast äritunnistuse ümberkirjutamise uue omaniku nimele. Äri üleandja esitab Kojale vas

tava avalduse (kas äri lõpetamise kohta, sest tegelikult on endine omanik ettevõtet teisele üleandes äritegevuse lõpetanud, või avalduse, et tema on äri üle andnud sel ja sel kuupäeval sellele ja sellele) ja äri ülevõtjal tuleb esitada Kojale oma äri registreerimise teadaanne, tasudes selle juures ettenähtud registreerimise maksu.

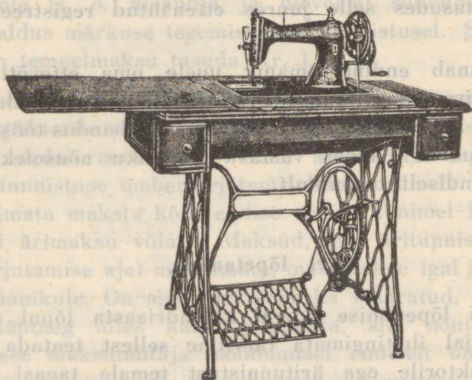
Annab endine omanik uuele oma ettevõtte üle ühes firma tarvitamise õigusega, siis tuleb ülevõtjal sellest registreerimisel teatada Kaubandus-tööstuskojale, juurde lisades vastava kirjaliku nõusolekuavalduse endiselt omanikult.

Äri lõpetamine.

Äri lõpetamise korral kalendriaasta lõpul ei ole äripidajal ilmtingimata tarviline sellest teatada maksuinspektorile ega äritunnistust temale tagasi saata. Lõpetab aga äripidaja oma äri aasta kestel või katkestab tegevuse mõneks ajaks, siis juba tema enese huvides on soovitav sellest maksuinspektorile teatada, tagasi andes maksuinspektorile äritunnistuse ühes teatega, et on äritegevuse lõpetanud või katkestanud sel ja sel kuupäeval. Tegevuse lõpetamisel on äripidajal õigus paluda äri lõpetamise aasta puhதாகasumaksu vähendamist vastavalt ajale, mil ettevõtte enam ei tegutsenud.

Kaubandus-tööstuskojale on äripidaja aga kohustatud igal juhul äritegevuse lõpetamisest teatama hiljemalt 14 päeva jooksul peale äritegevuse lõpetamist ja siin ei ole mõõduandev asjaolu, kas äritegevus lõpetati kalendriaasta kestel või selle lõpul. Äritegevuse lõpetamise avaldamiseks on Kojal olemas allpooltoodud vastavad blanketid, kuid ka nende tarvitamine ei ole kohustuslik, vaid lõpetamise avaldusi võib teha harilikus Koja nimele adresseeritud kirjas, kas andes seda Kojale üle isiklikult või saates posti või muul teel; avaldusel peab olema tingimata äripidaja (omaniku) allkiri.

Igale perenaisele hea
ja odav õmblusmasin
Nõuk.-Vene õmblusmasin „UNION“

Nõuk.-Vene õmblusmasinad

on valmistatud kõige paremast marerjalist, paremate rahvusvaheliste asjatundjate juhatusel, on vaikse, kerge käiguga ning teevad peene, ühetasase õmbluse.

„Goschveimaschina“ masinad

on enne turulesaatmist põhjalikult proovitud ja võistlevad julgesti maailma parimatega.

Tagavarad saadaval kõigis müügikoht.

Müügikohad:

O.-ü. Esto-Muusika, TALLINN, Viru 2. TARTU, Aleksandri 2.
PÄRNU, RÜUTLI 41. VILJANDI, Lossi 14.

Aug. Taal, VÖRUS, Tartu Tän. 15.

Petserimaa üh-pangamaja, PETSERIS,

Joh. Tibbing, NARVAS, Joala 15.

M. Ellert, RAKVERES, Tallinna tän. 16,

Järva Majandusühisus, PAIDES. A. Schmidt, JÕHVIS.

V. Schmidt, TAPAL. H. Känd, RAKKES,

A. Koomann, LIHULAS. Vennad Neumannid, TÕRVAS.

J. GOLDBERG, ABJAS. Pärnu Majandusüh. osak. VIGALAS

A.-s. „Bergmann“ KURESSAARES. Majandusüh. LAIMJALAS

Tarvitajate ühisus, POIDE. A. Leesmann, SIMUNA.

Esindaja Eesfis: M. NARITS & Ko. Tallinn, V. Posti 5, tel. 446-58

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJALE

(äripidaja ees- ja perekonnanimi)

(elukoht)

äritegevuse lõpetamise teadaanne.

Teatan, et lõpetasin

(kuupäev)

oma _____ mis asus
(ettevõtte või firma)

Palun minu firma kustutada ärideregistrist.

(kuupäev)

(allkiri)

Firma.

Meil on firma küsimus lahendatud Firmade seadusega. Selle järgi firma on nimi, mille all üksik isik, ühing või selts peab mingisugust Ärideregistree- rimise seaduse järgi registreerimisele kuuluvat äri ja mida üksik isik või ühingu ja seltsi esindajad all- kirjaks annavad. Edasi määrab seadus ära firma sisal- davuse, kusjuures on kinni peetud toesuse põhimõttest, s. o. et juba firmast võib enam-vähem järeldada, kes on äripidaja ja kas on tegemist üksikkaupmehega või ühinguga. Sellekohaselt ainuisikliku äripidaja (s. o. peab ettevõtet üksinda, omal arvel ja vastutusel) fir- ma peab sisaldama tingimata tema perekonnanime ühes eesnimega või eesnimeta, kuna ühingu firmas peab olema vähemalt ühe piiramata vastutusega ühin- guliikme nimi ja kui firmas ei ole kõigi piiramata vas- tutusega ühinguliikmete nimesid, siis lisandus, mis näitab, et firma on ühingu oma (näit. lisandus „ja KO”).

Arusaamatuste ärahoidmiseks firmade sarnaduse tõttu firma peab selgesti erinevama teistest samas linnas või maakonnas olevatest firmadest. Seda võimaldab kindlaks teha Kaubandus-tööstuskojas peetav äride- register.

Mis puutub firma võõrandamisesse, siis võib uus äriomanik registreeritud firmat edasi tarvitada ainult endise omaniku või tema pärijate kirjalikul nõusolekul. Firma võõrandamise juures on aga üles seatud tingi- mus, et firmat võib võõrandada ainult koos äriaga; ei ole lubatud edasi anda ainult firmat lahus ettevõttest.

Lõppeks annab Firmade seadus firma omanikule kohtulikku kaitset nende vastu, kes tema õigust riku- vad firma lubamata tarvitamisega ning karistab Fir- made seaduse määruste vastu eksijaid.

Kolmanda järgu kaubandusliku äritun- nistusega kaubelda keelatud kaupade nimestik.

I

1. Kalliskivid, pärlid, korallid; täiesti või osalt kullast või platinast valmistatud esemed; asjad hõbedast, pronksist, melhiorist ja valgest metallist, arvatud välja väikesed odavad ehteasjad.

2. Igasugused esemed kallis- ja poolkalliskividest, kristallist, majolikast ning portselanist, arvatud välja väikesed odavad asjad.

3. Igasugused esemed elevandi- ja kilpkonna- luust, merevaigust, korallidest, pärlmutrist, arvatud välja väikesed odavad asjad.

4. Antiikesemed ja maalid.

5. Igasugused masinad, mootorid ja nende osad, arvatud välja põllumajanduslike masinate osad. Masinateks ei loeta: kohviveskid, lihamasinad ja muud lihtsamad abinõud, mis koduses elus tarvitusel.

6. Mehaanilised liikumisvahendid, vedru-sõiduriistad, jalgrattad ja nende osad, hobuseriistad, arvatud välja tööhobuseriistad ja jalgrataste üksikud osad müügihinnaga kuni à 2 kr

7. Veepuhastamise aparaadid ja veevärgi abinõud, rahakapid, metallkirstud, reformpõhjaga raudvoodid ja vedrumadratsid.

8. Igasugused relvad.

9. Päevapildiaparaadid, optika-, füüsika- ja kirurgiaristad; elektriga köetavad ja töötavad abinõud ja tarbeasjad, arvatud välja elektrilambid ja installatsioonimaterjal.

Ephag hambapasta

hoiab hambad walged
ja ilusad

Rohu 5 Tel. 468-30

Tallinnas

G. R. E. A

Mehaaniline
jalanõude tööstus

10. Polsterdatud, nikerdatud ja poleeritud mööblid, arvatud välja pruugitud asjad; lihvitud klaasiga peeglid suurusega üle 750 ruutsentimeetri.

11. Vaibad, tekid, gobeläänid ja ukse-eesriided, arvatud välja lihtsamad käsitsi valmistatud asjad.

12. Muusikariistad, arvatud välja lihtsad lööts- ja keelpillid; raadioaparaadid ja nende osad.

13. Kummi- ja guttaperēkaubad, arvatud välja kalossid, laste mänguasjad ja muud väikesed odavad asjad, nagu kammid jne.

14. Sevroo-, seemis, glasee-, lakk- ja pressitud ilustustega nahk ning neist valmistatud asjad, välja arvatud väiksemad mälestus- ja tarbeesemed, nagu rahataskud, taskublokid ja teised samalaadilised esemed.

15. Apteegikaubad, välismaa lõhnaõlid ja kosmeetilised vahendid; kodumaa kosmeetilised vahendid, mille müük on piiratud Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse määrustega; igasugused värvid, tapetid, arvatud välja lihtsad värvimullad, nagu kriit, ooker, umbra ja muud sarnased; riide värvid ja tapetid, mille rullihind ei ületa 50 senti.

16. Kallid karusnahad ja nende imitatsioonid, arvatud välja koduloomade karusnahad.

17. Uued valmisriided, arvatud välja puuvillased riided.

18. Galanteriikaubad, mis kaunistatud pärlitega, poolkalliskividega, pärlmutriga jne.; siid ja sellest valmistatud esemed; vihma- ja päevavarjud siidist ja kunsti siidist; linane ja siidpesu.

19. Igasugused tekstiilkaubad, arvatud välja puuvillased ja kodukoetud riided.

20. Meeste- ja naisterahva peakatted, mille hind ei ületa 8 krooni.

21. Delikatesskaubad, nagu hummid, kaaviar, austrid, sardiinid, välismaa konserveeritud puuvili ja muud sarnast; välismaa alkoholised joogid ja naturaalsed mineraalveed.

22. Igasugused välismaa vabrikutooted, arvatud välja esimese järgu tarbeained ja lihtsam pudukaup.

II

Kellasepa-, kinda-, kingsepa- ja kübaratöökodade valdajatele, kelle palgatud tööliste arv ei ületa nelja, lubatakse pidada kolmanda järgu äritunnistusega üht kaubandusasutust, mis koosneb mitte rohkem kui ühest töökojaga vahetus ühenduses seisvast ruumist, käesoleva nimekirja punktides 1, 14 ja 20 nimetatud oma töökojas valmistatud saaduste müügiks.

13. Apteegikaubad, välisriikide tootetud ja keemilised vahendid; kodumaa kosmeetilised vahendid, mille määk on püütud Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi tegevisein- ja hoolkandevalituse määrustega; igasugused värvid, tapetid, arvatud välja lihtsad värvimullad nagu kriit, ooker, umpra ja muud sarnased; riide värvid ja tapetid, mille rullid ei ületa 50 senti.
14. Kõikid kaunistatud ja teinde imitatsioonid, arvatud välja koduloomad kaunistused.
15. Übed valmistatud, arvatud välja puuvillased riided.
16. Galanteriikaubad, mis kaunistatud pärlitega, poolkalliskividega, pärlmutteriga jne.; siid ja sellest valmistatud esemed; viltide- ja paelavardad, sähvrid ja kaunistused; ilmnud ja sümpes.
17. Igasugused tekstiilikaubad, arvatud välja puuvillased ja kodukoetud riided.
18. Meeste- ja naiste riided, mille hind ei ületa 8 krooni.
19. Dekoreeritud, arvatud kaunistatud kaunistused, sardiinid, välimaa konservitud puuvill ja muud sarnast; välimaa alkoholised joogid ja naturaal- ja mineraalveed.

Ärimaks.

Mida peab kaupmees teadma ärimaksust.

Ärimaks koosneb:

- a) põhiärimaksust (patendimaks);
- b) lisaärimaksust (puhtakasumaks).

Ärimaksu maksmise suhtes jagunevad äriettevõtted kahte liiki:

- a) avalikule aruandele kuuluvad ettevõtted (aktsiaseltsid, osaühisused, kooperatiivid);
- b) avalikule aruandele mittekuuluvad ettevõtted (üksikettevõtted).

Põhiärimaksu maksavad, s. o. äritunnistuse (patendi) lunastavad kõik äriettevõtted, vaatamata selle peale, kas nad avalikule aruandele kuuluvad või mitte.

Lisaärimaksu suhtes on aga vahe: avalikule aruandele kuuluvad ettevõtted maksavad lisaärimaksuna kapitali- ja kasuprotsendimaksu; avalikule aruandele mittekuuluvad ettevõtted — puhtakasumaksu.

Vaatleme ainult kuidas maksustatakse kaubanduslikke üksikettevõtteid, s. o. kauplusi, mis avalikule aruandele ei kuulu.

Äritunnistus (patent).

Äritunnistused lunastatakse aasta peale ette, s. o. nad peavad olema lunastatud 1. jaanuariks. Kaubanduslikud ettevõtted aga, mis aasta kestel avatakse võivad äritunnistuse lunastada aasta läbi, misjuures kuni 1. juulini antakse välja äritunnistused kogu aasta peale, peale 1. juulit aga — poole aasta peale. Maksuinspektorid, nende abid ja maksukontrolöörid on kohustatud selle järele valvama, et ärid õigel ajal äritunnistusi lunastaks. Maal toimetavad vallavalitsused

HARJA JA PINTSLI TÖÖSTUS

A. KALLAS

TALLINN, KUNINGA 6

A. SCHAPIRO & Ko.

Tallinn, Estonia puistee 13

En-gros nahakauplus, ostab ja müüb

kõiksugu nahku.

Enso-tapeet

asendab krohvi,
pappijatapeeti.

Esindaja

Aleksander Kreekmann & Ko.

Pikk 29-1 Tel. 467-78

Alati odavalt ostate

**Naha, hobuseriistade ja
jalanõude ladust**

„Nahaprodukt“

TALLINN, ESTONIA PST. 13 TEL. 314-73

Suurel arvul müük vabriku hindadega.

selles suhtes äriasiatuste revideerimisi. Ka politseil on õigus äritunnistuste lunastamise järele valvata.

Kui revideerimisel, või ettevõtte ülevaatusel leitakse, et ettevõte, mis kehtiva ärimaksuseaduse alusel kohustatud oli äritunnistust (patenti) lunastama, seda lunastanud ei ole, siis peab revideerija (ülevaatus toimetav) ametnik igal võimalikul juhul k o h a p e a l ja pärast revideerimise (ülevaatus) lõppu koostama protokoll. Protokoll märgitakse ära:

- 1) ülevaatus koht ja aeg;
- 2) ülevaataja;
- 3) juuresolevate ametnikkude, tunnistajate ja asjaosaliste nimed;
- 4) ülevaatus siht ja alus;
- 5) ülevaatus käik ja tulemused;
- 6) asjaosaliste ja tunnistajate seletused;
- 7) seaduste rikkumist tõendavad asjaolud;
- 8) maksuasutuste korraldusse võetud asitõendused.

Protokollile kirjutavad alla ülevaatus toimetav ametnik, asjaosalised ja juuresolijad.

Kui asjaosalised või juuresolijad keelduvad allakirjutamast, märgitakse see asjaolu protokoll. Protokoll ise saadetakse maksuinspektorile.

Tuleb silmas pidada:

1. Et protokollid ärimaksuseaduse rikkumise üle peavad sisaldama kõiki neid punkte, mis ülemal ette toodud.

2. Et protokoll on siis ainult maksev, kui temas on ka näidatud, missuguste asjaolude poolst kokkuseatud protokoll kinnitust leiab.

3. Kui vallavanem protokoll kokku seab selle üle, et kaupluses neid kaupu müüakse, mida kaupluses oleva äritunnistuse põhjal müüa ei tohiks, — siis ei ole see veel tõendus, nagu oleks seadus rikutud, sest vallavanemat ei tunnistata tehniliseks asjatundjaks, maharvatud muidugi juhtumid, kui vallavanemal tehniline asjatundja juures oli.

4. Revideerimise puhul avalikuks tulnud iga üksiku seadusrikkumise üle peab kokkuseatud olema eriprotokoll.

5. Protokoll kokkuseadmise kohta asjus on tähtis, et mitte üksinda ei ole näidatud linn, uulits, veld või küla, vaid see, kas protokoll on kokkuseatud kaupluses, ladus, laeva peal jne., igatahes koht, kus kauplust tegelikult peetakse.

6. Kui ettevõtte omanik, kes protokoll kokkuseadmise juures, sellele alla ei kirjuta, siis ei ole see veel põhjuseks, et protokoll maksusetaks tunnistada.

Maksuinspektoritel, või nende poolt volitatud ametnikel, on õigus võtta maksuasutuste korraldusse ülevaatusel leitud maksuseaduste rikkumise asitõendusi, kui ei osutu küllaldaseks nende kirjeldus protokoilis.

Revideerimine ja seaduserikkumiste üle protokollide kokkuseadmine ei tohi takistada äritegevust. Kui aga kaubanduslikku ettevõtet peetakse hoopis ilma äritunnistusega ja kahe nädala jooksul pärast protokoll kokkuseadmist vastavat tunnistust ei lunastata, siis kuulub see ettevõtte viibimata sulgemisele.

Kui maksuinspektori või tema abi kätte saadetud protokoll puudulik või selgusetu, siis on need ametnikud kohustatud neid puuduvate teadetega täiendama. Selleks on neil õigus süüdistatavaid, tunnistajaid ja eksperte kohapeal ülekuulata isiklikult, või seda ülesandeks tehes teistele kaubandusvalve ametnikkudele. Selle juures käsitavad need ametnikud samu juhtnõore, mis politseiametnikkudele juurdluste toimetamiseks antud.

Kui revideerimisel on selgunud, et äriettevõtte ilma äritunnistusega on kaubelnud, või alama järgu äritunnistusega kaupleb, kuna kaupluse laad ja iseloom kõrgema järgu äritunnistust (patenti) nõuab, siis määrab maksuinspektor ettevõtjale trahvi, mis suurem ei võla kui kolmekordne äritunnistuse hind.

Maksutrahvi määramise kohta teeb maksuinspektor trahviotsuse, milles märgitakse:

- 1) trahvimääraja;
- 2) otsuse tegemise aeg;
- 3) protokoll või asjatoimetus, millest selgub seaduse rikkumine;
- 4) seadus, mis rikutud ja mille põhjal trahvitakse;

- 5) trahvimäär;
- 6) trahvi tasumise kord ja aeg;
- 7) trahvi tasumata jätmise tagajärjed;
- 8) trahviotsuse peale kaebamise kord.

Kuni otsuse teatamiseni trahvitule võib maksuinspektor muuta ja otsustada ümber tehtud otsuse. Kui aga trahvimise otsus on trahvitule teatatud, võib trahvitu selle otsuse peale anda vastulause samale maksuinspektorile kahe nädala jooksul, arvates teate kättesaamise päevast.

Äritunnistus (patent) antakse äriomaniku nimele. Äriettevõtte eest vastutavaks loetakse isik, olgu füüsiline või juriidiline, kelle nimele äritunnistus välja antud. Kõikide ärimaksude eest vastutab samuti isik, kelle nimele äritunnistus väljaantud või kelle nimele maksude sissenõudmise päeval ettevõtte äritunnistus kirjutatud.

Iga ettevõtja peab teadma, et põhiäri- maks eeldab puhtakasumaksu,

s. o. äritunnistuse lunastamisega peab ettevõtja teadma, et teda aasta lõpul lisaärimaks (puhtakasumaks) ootab.

Puhtakasumaksu määratakse äriettevõtte puhtakasu peale 8% suuruses riigi heaks ja riigimasu pealt $\frac{1}{8}$ omavalitsusele. 3. ja 4. järgu kaubanduslikud ettevõtted, kui nende valdajate äritulud ühe maksujaoskonna piirides ei ületa 1.200 krooni aastas, käivad puhkasumaksu alla järgmiselt:

- 1) kui maksualune kasu üle 200 krooni, kuid mitte üle 500 krooni aastas, võetakse 5%;
- 2) kui maksualune kasu üle 500 krooni, kuid mitte üle 800 krooni — 6%;
- 3) kui maksualune kasu üle 800 krooni, kuid mitte üle 1.200 krooni — 7% maksu riigi heaks.

Üleminekul alamalt maksuprotsendilt järgmisele kõrgemale ei või maks tõusta rohkem kui tõuseb maksualune kasu.

Näitoks: Mihkel Metsa III-järgu kauplusel oli 1935. a. Kr. 800 puhaskasu; sellest puhtakasusummast arvatakse 6% riigi puhtaasumaksuks, s. o. Kr. 48.—. Sellest summast arvatakse maha põhiarimaks (patendi hind), mis riigile läheb, Kr. 20.—; jääb seega puhtakasu maksu Kr. 28 sellest summast arvatakse $\frac{1}{8}$ omavalituse heaks — s. o. Kr. 3.50.— seega kokku Kr. 31,50.— missuguse summa Mihkel Metsa kauplus puhtakasu maksuna peab ära maksma.

Kuidas tehakse äride puhaskasu kindlaks?

Kõige pealt äri raamatutega.

Äri raamatute või notariaalselt tõestatud äri raamatute väljavõtete alusel tehakse ainult siis ettevõtte läbikäigud ja kasud ning kahjud kindlaks ja võetakse arvesse, kui äri raamatud on reeglipäraselt peetud.

Kui ette pandud äri raamatuid maksukomisjon puhaskasu selgitamiseks arvesse ei võta ja ainult ettevõtte käive (läbimüük) raamatute järele kindlaks tehakse, siis määratakse puhaskasu keskmiste puhtakasu protsentide klassifikatsiooni tabeli järele, nagu juba ülmal tähendatud.

Majandusministri poolt kinnitatakse kahe aasta peale kaubanduslike ettevõtete läbimüügi (läbikäigu) keskmiste kasuprotsentide klassifikatsiooni tabel.

Puhtakasu protsendinormid, mis majanduseministri poolt kinnitatud, ei kuulu maksjate poolt edasikaebtusele. See tähendab: olgugi, et mõne äri ettevõtte puhaks kasuks säärane protsendimäär määratud, mida teatav kaubanduslik ettevõtte tegelikult ei teeni, ei ole siiski maksjal õigust nende protsendinormide vastu vaielda. Ka jaokonna maksukomisjonid ise ei või neid muuta või alandada. Seadus teeb erandi ainult neile ettevõtetele, mis eriti ebasoodsais tingimuses töötavad, kui need ettevõtted seda usaldustäratavalt tõeks teevad. Näiteks: teatava äri liigi kohta on puhtakasuprotsendiks määratud 12%. Ütleme, et Valgas on üks kaubanduslik ettevõtte, mis selle protsendinormi

alla kuulub, kuid sel äril tuli aasta jooksul oma ruume remonteerida, mistõttu ta oma äritegevust edukalt ei saanud jätkata. Säärasel korral on sel äril õigus paluda, et keskmine puhtakasuprotsendi norm tema kohta alandataks, kuna teistel samalaadistel äridel, mis loomulikkudes tingimustes töötasid, see protsendinorm alandamata jääb. Ka paljud teised erakorralised juhtumid ja sündmused, mis äritegevust halvavad, annavad põhjust kasuprotsendinormi alandamist paluda.

Kuidas määratakse puhtakasumaksu keskmiste puhtakasuprotsentide klassifikatsiooni tabeli järele?

Iga kaupluse omanik on kohustatud hiljemalt 1. märtsiks teatama kohalikule ärimaksukomisjonile puhtakasu deklaratsiooni lehel, millise tema saab maksuametist oma äriettevõtte asupaiga, äriomaniku nime ja elukoha ning äritunnistuse numbri ja väljaandmise kuupäeva.

Kui deklaratsioonileht on toomata jäänud, siis tuleb kaupluse omanikul endal muretseda deklaratsioonileht maksuametist.

Sellele teatelehele peab tähendama läinud aasta ärikulud, käive summa ja puhtakasu. Ei ole aga äriettevõtte tingimata kohustav, et ta puhtakasu üles annaks.

Nõuetav aga on, et tema vähemalt oma käive üles annaks. Aga võib ka olla, et kaupmees isegi ei tea, kui suur on tema käive, kuna tal raamatupidamine puudub. Kui käive ei ole ülesantud siis maksukomisjon määrab ise tema käive kindlaks. Kuid, kuigi käive on ülesantud ei tarvitse maksukomisjonil ülesantud käivet uskuda ja maksustamise aluseks võtta, vaid sel puhul määrab maksukomisjon omalt poolt käive kindlaks.

Võtame näiteks ühe 3. järgu kaubandusliku ettevõtte, (toiduainete kaupluse), mille aastane käive on kindlaks määratud Kr. 12.000 peale. Klassifikatsiooni tabelis on ettenähtud, et säärane ettevõtte annab oma käive pealt 5% puhastkasu.

Nüüd tuleb teha järgmine arvestus:

Käive Kr. 12.000, puhaskasu 5%	Kr. 600
6% puhtakasumaksu riigile Kr. 600 pealt	Kr. 36
Riigi põhiärimeks mahaarvata	Kr. 20
Jääb maksta riigile puhtakasumaksu	Kr. 16
Viimase summa pealt $\frac{1}{8}$ omavalitsusele	Kr. 2
Jääb kokku puhtakasumaksu summa	Kr. 18

Siinjuures tuleb peatuda käive (läbimüügi) kindlakstegemise korra juures.

Nagu teada, ei ole kõigil äri meestel raamatuid ette panna, mis äriettevõtte käivet näitaksid, samuti ei ole paljud ette pandavad äri raamatud sedavõrd usaldustäratavad, et nende järele võiks käive kindlaks teha.

Sarnasel juhul on maksukomisjonil õigus käivet määrata oma äranägemise järele, kusjuures komisjon aluseks võtab eelmise aasta käive summa, võrdleb teatavat ettevõtet teiste sellesarnaste ettevõtetega ja määrab siis käive summa oma südametunnistuse ja parema arusaamise järele. Äri mees, kes äri raamatuid ei pea või neid komisjonile ei esita, või jälle kelle äri raamatud niivõrd puudulikult peetud, et nende järele võimata on käivet kindlaks teha, võib paluda, et kuulataks üle asjatundjaid tema ettevõtte tõelise seisukorra selgitamiseks, kuid ta ei või nõuda, et tema poolt ettetoodud asjatundjate seletuste järele käive kindlaks määrataks.

Tuleb meelespidada:

1. et protestitud vekslid ei arvata käive summast maha;
2. et äriettevõtja enese või tema perekonna liikmete palkadeks ei tehta üldkäivest mingit mahaarvamist;
3. et juhul, kui ettevõtet keskmise puhtakasu protsentide klassifikatsiooni alusel maksustatakse mingisuguseid kahjusid ega kulusid käivest maha ei arvata.

Neil ettevõtjatel, kellel ühes maksujaoskonnas mitu ettevõtet, mis äri maksu alla kuuluvad, on õigus paluda, et kõik need ettevõtted üheskoos maksustataks

On aga, näiteks, ärimehel Toompuul, Tallinnas üks äri I jaoskonnas, teine II, kolmas V jne., siis maksustatakse need ettevõtted igaüks üksikult neis maksujaoskondades, kuhu nad kuuluvad. Kuid sellekohasel vastaval palvel, mida deklaratsiooni sisseandmisega ühel ajal tuleb avaldada, on koosmaksustamine teatavatel kordadel siiski võimalik.

Puhtakasumaks peab olema määratud hiljemalt 15. juuniks. Hiljemalt kahe nädala jooksul peale 15. juunit peavad maksulehed maksjatele kättesaadetama. Maksulehed saadetakse politsei kaudu maksjatele kätte. Kui maksja leiab, et temale ebaõiglaselt liig kõrge puhtakasumaks on määratud, siis on tal kuni 15. juulini õigus vastulauset (protesti) esitada sellesamale maksukomisjonile, kes maksu määras.

Tuleb meelespidada:

Vastulause esitamise (protesteerimise tähtaeg lõpeb 15. juulil, vaatamata selle peale, millal maksja maksulehe kätte on saanud, või kas ta selle üldse on saanud. Seepärast peavad kaupmehed, kes puhtakasumaksu alla kuuluvad, juhul, kui neile umbes 10. juuliks maksuleht kätte pole antud, ise maksujaoskonnas järele kuulama, kas ja kui palju neile puhtakasumaksu määratud. Vastasel korral võivad nad vastulause esitamisega hiljaks jääda. Seadus teeb ainult ühe erandi, see on sellel juhul, kui äriettevõtte, mis puhtakasumaksu alla kuulub, kuni 15. juunini maksustatud ei ole ja pärast seda tähtaega maksustatakse, siis on maksjal õigus vastulauset (protesti) esitada kahe nädala jooksul, maksulehe kätte saamise päevast arvates, kuna aga üks osa puhtakasumaksu Eesti Panga osakonda äramaksta tuleb kahe kuu jooksul, teine osa — nelja kuu, ja kolmas osa viie kuu jooksul, maksulehe kättesaamise päevast arvates.

Majanduseministril on õigus tähtaega muuta. Nii võib majanduseminister määruse anda, mille järel maksustamine peale 15. juunit võib sündida, samuti võib majanduseminister vastulauset viimase tähtpäeva (praegu 15. juuli) teise aja peale määrata.

Müüme büroodele ning
ärilede võistlematute
hindadega.

PÄEVALEHE

**RAAMATU- JA KIRJUTUS-
MATERJAALI KAUPLUSED**

Tallinn, Suur Karja t. 23, tel. 446-11

„ Pikk tän. 2, tel. 428-83

on suurimad omal alal
kodumaal.

Rikkalikus valikus:
ILU- JA TEADUSLIKKU
KIRJANDUST

Kõiksugu
KIRJUTUSMATERJAALE
BÜROOTARBEID

jne.

Tulusamad ostukohad
jällemüüjatele.

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

TALLINN, PIKK TÄN. 2

Oma telef. keskjaam 428-83

Vastulause antakse kirjalikult samale maksukomisjonile, kes maksu määras. Vastulauses peavad olema ettetoodud kõik need põhjendused ja andmed, millistel maksja leiab, et määratud puhtakasmaks liig kõrge. Dokumentaalsed andmed peavad olema juure lisatud.

Kui maksukomisjon vastulause kätte saab, võtab ta asja uuele arutamisele. Maksuinspektor teatab maksnikule ajast, millal vastulause arutusele tuleb. Maksnikul on õigus kas isiklikult või voliniku läbi vastulause läbivaatamisel oma huvi kaitsta.

Iga vastulause kohta teeb maksukomisjon oma otsuse, s. o. ta kas muudab pealepandud maksusummat, või jätab maksja poolt esitatud vastulause (protesti) tähelepanemata. Juhul, kui komisjon maksusummat muudab, saadab ta maksjale uue maksulehe; jätab ta aga vastulause rahuldamata, siis annab ta teatelehega sellest kaebajale teada.

Kui maksja leiab, et maksukomisjoni otsus, mis tema vastulause peale tehtud, tema suhtes õiglane ei ole, võib ta jaoskonnakomisjoni otsuse peale edasi kaevata Maksupeakomiteele kahe nädala jooksul vastulause kohta tehtud otsuse kättesaamisest arvates. Edasikaebus antakse sellesama maksukomisjoni kaudu, kes maksu määras.

Tuleb meelespidada: Puhtakasmaks tuleb järgmiselt tasuda: Üks osa 1. septembriks, teine osa 15. novembriks. Pärast seda tähtaega loetakse see võlaks, ja selle võla pealt arvatakse 1% kuus. Politseil on igal ajal õigus seda võlga ühes protsentidega sunniviisil sissenõuda. See ei tähenda midagi, et äri-mehe maksupeakomiteesse edasi kaebas — edasikaebamine ei pane maksuvõla sissenõudmist seisma.

Edasikaebused tulevad Maksupeakomitees arutusele. Jaoskonna ärimaksukomisjon läkitab, niipea kui ta maksjalt edasikaebuse kättesaanud, kogu asjatöingu ühes edasikaebusega maksudevalitsuse direktori kaudu Maksupeakomiteele.

Tuleb meelespidada: Edasikaebuse juures võivad

ka need tõendused saada esitatud, mida jaoskonna ärimaksukomisjonile mitte ette ei pandud.

Maksupeakomitees on asja arutamine avalik, see tähendab — kaebaja kutsutakse asja arutamise juure, asjakäik ja asjaolud ühes jaoskonnakomisjoni otsusega kantakse ette ja kaebajale antakse võimalus suusõnalisi seletusi anda ja kirjalikke tõendusi esitada.

Kui asjaolud peakomiteele küllalt selged, tehakse otsus selsamal koosolekul ja kuulutatakse sellest kaebajale. Kui aga asjaolud segased, lükatakse otsuse tegemine kuni tarviliste andmete saamiseni edasi. Kui kaebaja isiklikult või tema volinik peakomitee istangule ilmunud, kuulutatakse otsus suusõnaliselt; kui ei ole ilmunud, teatatakse otsus politsei kaudu. Peakomitee otsuse motiivide kättesaamise päevast arvates ühe kuu jooksul on maksjal õigus Riigikohtu administratiiv-osakonda kaebust anda. Kaebus antakse Maksupeakomitee kaudu. Kaebusele peab juure olema lisatud kaks ära kirja ja 10 krooni kautsjoni. Vastulau- sed maksukomisjonidele on tempelmaksust vabad, kaebused Maksupeakomiteele kuuluvad tempelmaksu alla 1 kr. poognalt.

Ülemal vaatlesime ärimaksu, kui sarnast, ja tema määramise korda, siinjuures ei ole huvitusega puududa ka

ärimaksu võlgade küsimust.

Nagu ülemal juba tähendatud, peab puhtakasumaksu viimane osa iga aasta hiljemalt 15. novembriks olema makstud, peale selle tähtaja loetakse see võlaks, mida sunniviisil sissenõutakse ühes 12% aastas.

Tuleb meelepidada: ärimaksuvõlg ei ole isiklik võlg, vaid ettevõtte peal lasuv võlg. Ettevõtte ühe isiku käest teisele ülemineku korral lähevad uue omaniku kanda ka ettevõtte peal lasuvad ärimaksu võlad, sest maks ja võlg lasuvad ettevõtte peal (Kaubandus-tööstusdepartemangu seletus 10. maist 1904, nr. 3574.).

Äriettevõtte lõppemise puhul ei kustu ärimaksu võlg mitte, vaid see võlg muutub siis isiklikuks

võlak s. Näiteks: kaupmees Saar annab oma kaupluse, mille peal 510 krooni ärimaksu võlga lasub, kaupmees Puu'le edasi. Viimane kaupleb selles kaupluses 6 kuud ja lõpetab siis kaupluse täiesti. Võla eest vastutavaks ei jää nüüd enam kaupmees Saar vaid kaupmees Puu. Et äriettevõtte lõplikult likvideeritud, siis loetakse see võlg hra Puu isiklikuks võlaks ja politseil on õigus seda võlga hra Puu varandusest sissenõuda. See seisukoht leiab kinnitust end. Vene Senati seletusest 24. novembrist 1911. a., nr. 13229.

Lõppeks ei ole huvituseta lähemalt tundma õppida kellest koosnevad ärimaksukomisjonid, keda võib sinna valida ja missugused on nende liikmete õigused ja kohused.

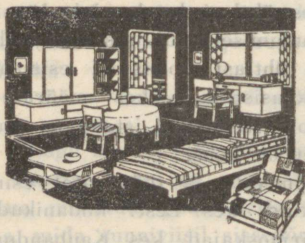
Kuni Kaubandus-tööstuskoja ellukutsumiseni valiti kaupmeeste ja töösturite esindajaid maksukomisjonidesse omavalitsuste poolt, linnades — linnavolikogude ja maakondades — maakonna nõukogude poolt. Nüüd valib Kaubandus-tööstuskoda igasse maksukomisjoni kaks kaasistujat ja neile asetäitjad. Maksukomisjon koosneb maksuinspektorist, kes ühtlasi ka komisjoni esimees, maksuinspektori puudumisel asub tema asemele maksuinspektori abi, kes ühtlasi komisjoni esimehe asetäitja, ning kahest kaasistujast, kes määratud Kaubandus-tööstuskoja poolt. Komisjoni istang on seadusepärane kui kolm liiget on koos.

Maksumaksjate (kaupmeeste ja töösturite) esindajateks võib valida isikuid, kes Eesti kodanikud, vähemalt 25 a. vanad, kirjaoskajad, kes Kaubandus-tööstuskoja valimisõigust pole kaotanud ja kes kolm aastat iseseisvalt kauplust või muud äri peavad või juriidilisi äriisikuid esitavad, ning kelle ärivekslid kolme viimase aasta jooksul pole protestitud ning kes on elanud vähemalt 2 aastat vastavas maksuinspektori tegevuspiirkonnas.

Valitud esindajatest teatab asutus, kes neid valinud, vastavale maksukomisjonile, kelle esimees neid

Kalossid.

**Kaunis
kodusisustus**

on kodukultuuri alus

Seda võimaldab
Teile soodsail
maksutingimusil

MÖÖBLITEHAS

A|s. „Massoprodukt“

Tallinn, S. Tartu m. 73, tel. 308-96

Külastage meid!

siis oma kohuste täitmisele kutsub. Komisjoni esimehe ülesandeks on muu seas ka selle järele valvata, et valitud esindajad (komisjoni liikmed) vastavaid seaduse nõudmisi rahuldavad. Juhul, kui mõni liige ei rahulda seaduse nõudmisi, teatab maksuinspektor sellest Kaubandus-tööstuskojale, kelle poolt esindaja valitud, ja kutsub tema asemele kandidaadi.

Kui mõni esindaja (maksukomisjoni liige) ise leiab, et ta seaduslistel põhjustel oma kohuseid täita ei suuda, peab ta sellest viibimata komisjoni esimehele teatama, kes sarnase liikme asemele kandidaadi kutsub.

Kui kõik järjekorra kandidaadid juba kohuste täitmisele kutsutud ja vabakohte komisjonis veelgi on, siis pöörab komisjoni esimees (maksuinspektor) Kaubandus-tööstuskoja poole, et täiendavalt saaksid valitud puuduvad komisjoni liikmed ja neile vastav arv kandidaate.

Komisjoni liikmed annavad ametikohuste täitmisele asudes pühaliku töötuse, saladuses hoida kõiki ametikohuste täitmisel teatavaks saanud teateid, mis puutuvad maksumaksjate varanduslisse seisukorda, võlakohustustesse, läbikäikudesse ja puhtasse kasusse. Kui avalikuks tuleb, et maksukomisjoni liikmed neid andmeid avalikuks teinud, võetakse süüdlased kaela-kohtu korras vastutusele.

Seesama kord maksab ka Maksupeakomitee liikmete kohta.

Kaupmeeste ja töösturite poolt valitud esindajatel (komisjoni liikmetel) on komisjoni istangutel täielikud liikme õigused. Nad võivad küsimusi ette panna ja seletusi nõuda, ettepannud dokumente ja raamatuid läbi vaadata ning kõigis küsimustes oma arvamist avaldada. Ärimaksukomisjonides otsustatakse küsimused häälteenamusega, kui aga hääled pooleks lähevad, annab eesistuja hääle otsuse. Kui komisjon teisel arvamisel, kui eesistuja, s. t. kui eesistuja vähemusse jääb, võib eesistuja sellekohase märkuse otsuse juure lisada ja asi läheb siis Maksupeakomiteele läbivaatamiseks. Tuleb meelespidada: See märkus peab samal koosolekul, kus asi arutusel oli,

tehtud olema, hiljem ei ole sellel seaduslikku jõudu. Need asjad, kus komisjoni esimees komisjoni otsuse peale protesti annab, saadetakse 7 päeva jooksul Maksupeakomiteele, kes asja läbi vaatab, komisjoni otsuse kas kinnitab või komisjonile uueks läbivaatamiseks tagasi saadab.

Komisjoni liikmetel, kes tehtud otsusega nõus ei ole, on õigus ka oma eriarvamust otsuse juure lisada, kuid see eriarvamus tuleb ainult siis peakomitees arutusele, kui maksumaksja ise asja edasikaebuse teel peakomiteesse saadab.

Maksupeakomitee koosneb kahest alalisest ja ühest ajutisest liikmest. Kaks alalist liiget määrab ametisse Vabariigi Valitsus. Ajutise liikmena kuulub maksupeakomitee koosseisu ärimaksumaksjate esindaja, kelle nimetab Vabariigi Valitsus Kaubandus-töötuskoja poolt Majanduseministri kaudu esitatud kandidaatide hulgast.

Asjatundjad.

Jaoskonnakomisjonidel, kui ka Maksupeakomiteel, on õigus maksumaksjate hulgast oma istangutele asjatundjaid isikuid kutsuda. Viimased võtavad ainult sõnaõigusega istangust osa ja avaldavad oma arvmuse neile ette pandud küsimustes. Asjatundjate ilmumata jäämine ei ole veel põhjuseks istangut mitteseaduslikuks tunnustada. Asjatundjad on samuti, kui komisjoni liikmed, kohustatud kõiki asjaolusid, mis neile istangul teatavaks said, saladuses hoidma.

**Kaubanduslikkude ettevõtete läbimüügi
(läbikäigu) keskmiste kasuprotsentide
klassifikatsiooni tabel 1936 ja 1937
maksuaasta kohta.**

	Suur müük	Jaemüük	Väike müük
Igasugune müük partiide viisi	Müük jälle- müüjatele või äriks ümber- töötamiseks	Müük tarvitajale	
I. Rahalised operat- sioonid.			
1. Kredi diasutised	—	—	30*)
2. Rahavahetamise kontorid ja kohad	—	—	50*)
II. Vahetalitused.			
3. Igasugused kontorid ja isiklik vahetalitus:			
a) ekspetiitori-, komisjo- ni- ja maaklerikontorid	—	—	30*)
b) teenijate palkamise kontorid ja muud lit. „a” mittenimetatud kon- torid	—	—	35*)
d) isiklikud agendid, va- hetalitajad, ekspediito- rid ja komisjonärid .	—	—	60*)
4. Tehnikabürood, ehituse- kontorid, arhitektide ja maamõõtjate kabinetid:			
a) kus valmistatakse pro- jekte, plaane, joones-			

*) Brutotasust.

Kõige kasulikum
on tellida igasuguseid

pappkarpe ja litograafia töid

aktsiaselts REGINA
karbitööstusest ja lito-
graafiast.

Töö kiire ja korralik ning hinnad
kõige odavamad.

^A/s. REGINA

Tallinn, Suur Tartu m. 45

Tel. 307-12

tusi, eelarveid — ühes- nende ehitustööde täit- misega võõrast mater- jalist või ka ilma nen- de täitmiseta	— — — — —	20*)
b) samad — ühes tööde täitmisega omast ma- terjalist	— — — — —	7
5. Riigi piiritusemonopoli saaduste müük komisjoni tasu eest:		
a) kauplused linnas	— — — — —	30*)
b) kauplused alevis ja maal	— — — — —	25*)
d) laod	— — — — —	23*)
e) denatureeritud piiritu- se müük linnas	— — — — —	15*)
6. Komisjonikauplused (mit- te kontorid)	— — — — —	30*)
7. Kindlustuseseltsid (elu-, tule- ja muud)	— — — — —	25*)
8. Leiutiste patentide bürood	— — — — —	25*)
III. Veoettevõtted.		
9. Ekspresside kontorid	— — — — —	30
10. Automobiilide ja omnibu- seliinide kasutamine	— — — — —	10
IV. Trahteriärid ja võõrastemajad.		
11. Igasugused restoranid ja puhvetid:		
a) alkoholiga	— — — — —	15
b) alkoholita	— — — — —	11
12. Võõrastemajad (einelaua- ta) ja möbleeritud toad	— — — — —	10
13. Sissesõiduhoovid	— — — — —	17
14. Tee- ja söögimajad	— — — — —	11
15. Kohvikud (Caffee)	— — — — —	15
16. Piljarditoad eraldi resto- ranist või klubist	— — — — —	20

V. Jookide kauplused.

17. Mõdu- ja õlleladu	0	8	9
18. Õllepoed väljaviimiseks	—	—	11
19. Mõdu- ja õllepoed kohal- tarvitamiseks ja väljavii- miseks	—	—	13
20. Veini-, napsi- ja likööri- kauplused:			
a) väljaviimiseks	4	5	10
b) kohaltarvitamiseks	—	—	16
21. Karastavate jookide ja aedviljaveinide müük	—	5	10

VI. Söögi- ja kolo- niaalainete ja se- gakauplused.

22. Toiduainete kauplused	—	3	5
23. Koloniaalkauplused	3	4	7
24. Segakauplused	—	4	7
25. Delikatesskauplused	6	8	14
26. Kioskid	—	—	8
27. Aed- ja puuviljakauplused ühes karastavate jookide- ga või ilma nendeta	—	8	13
28. Kondiitriärid:			
a) omas töökojas valmis- tatud kaubaga	—	10	14
b) väljastpoolt kaubaga	—	10	12
29. Pagariärid peamiselt saia müügiga:			
a) omas töökojas valmis- tatud kaubaga	—	6	12
b) muud pagariärid	—	5	10
30. Leivakauplused osaliselt saia müügiga:			
a) omas töökojas valmis- tatud kaubaga	—	4	6
b) muud leivakauplused	—	3	5

31. Kompveki- ja šokolaadi- kauplused	5	10	15
32. Lihakauplused	6	8	9
33. Soolikatekauplused .. .	10	15	20
34. Vorstikauplused	7	10	12
35. Teravilja ja muude põl- lusaaduste kauplused . . .	1	2	4
36. Jahu-, tangu- ja kliide- kauplused	1	2	3
37. Kartulikauplused	2	3	—
38. Soolakauplused	1	2	—
39. Kalakauplused	6	8	10
40. Heeringa ja soolatud sil- gu kauplused	3	4	7
41. Piimasaaduste kauplused	4	6	8
42. Piimakauplused	—	3	5
43. Munakauplused	4	6	9
44. Suhkrukauplused	1	1	—
45. Kohvikauplused	3	5	—
46. Tubakakauplused	—	11½	5
47. Pärmikauplused	—	5	10
48. Igasuguste söögi- ja kon- serviõlide müük	7	8	10

VII. Manufaktuur- kauplused.

49. Manufaktuurkauplused . . .	4	5	6
50. Manufaktuur- ja pudu- kauplused	5	6	8
51. Puuvillariide kauplused, samuti lõngakauplused . . .	2	3	4
52. Manufaktuurkauplused ühes karusnahkadega	5	8	10
53. Manufaktuurkauplused talurahva- ja nahakauba- ga (mitte karusnahad)	5	6	8
54. Manufaktuurkauplused ühes nõöri ja rätsepa tar- beasjade kauplusega	5	7	8

Eestimaa Põllusaaduste Ümbertöötamise
Osaühing

„VIRU“

Tallinn, S. Kloostri tän. 22/18. Kõnetraat 437-84.

Vabrikud:

RAKVERES, KADRINAS ja JÕHVIS.

Valmistavad:

*Kõrgeväärtuslikku kartuli-
tärklist, kartulisiirupit, glü-
koosi ja tekstriini.* — — —

Peaesindaja:

A.-S.

Rumberg, Tuberg ja Ko.

Tallinnas.

VIII. Pudukauplused ja manguasjade müük.

55. Pudukauplused:			
a) moekauplused	7	10	13
b) muud pudukauplused	6	8	10
56. Pesukauplused	6	7	8
57. Pudu- ja kirjutusmaterjalide kauplused	7	9	10
58. Pitsikauplused	—	12	14
59. Kunstlillede kauplused	—	12	18
60. Käsitööde kauplused	—	10	13
61. Lõuendi- ja pesukauplused	7	9	10
62. Koetud asjade kauplused	—	8	9
63. Manguasjade kauplused lasteraamatutega või ilma	—	11	13

IX. Valmisriiete kauplused.

64. Valmisriiete kauplused	—	7	8
65. Vanariiete kauplused	—	13	16
66. Meeste kübarate ja mütside kauplused	7	9	12
67. Naiste kübarate, mütside ja sulgede kauplused	8	10	14
68. Karusnahkade ja kasukate kauplused	—	10	15

X. Nahka ja jalanõude kauplused.

69. Nahkauplused:			
a) pargitud nahkadega	—	3	6
b) parkimata nahkadega	3	6	—
70. Nahkasjade kauplused (sumadanid, portfelligid, rahakotid j.n.e.)	—	9	12
71. Hobuseriistade ja sadulsepatööde kauplused	4	6	8

72. Jalanõudekauplused (naha- ja kummist jalanõud) 3 4 7

73. Kingsepa tarbeasjade kauplused 7 8 9

XI. Apteegid, rohu- ja värvikauplused.

74. Apteegid . . . . . — 12 18

75. Rohukauplused ühes lõhnaõlide müügiga 6 9 12

76. Rohu- ja värvikauplused 5 8 10

XII. Raamatu-, paberija kantseleimaterjalide kauplused.

77. Paberikauplused:

a) tapetikauplused . . . . . — 5 9

b) muud paberikauplused . . . . . — 3 8

78. Kirjutusmaterjalide, köite- ja kunsttööde kauplused 6 9 12

79. Raamatukauplused ühes kirjutusmaterjaliga . . . . . — 7 8

80. Vanaraamatukauplused, kunsttööde, antiikasjade, vanade postmarkide ja albumite kauplused . . . . . — 15 20

81. Postkaartide kauplused 7 11 13

82. Noodikauplused . . . . . — 10 14

83. Ajalehtede kioskid . . . . . — — 8

XIII. Kallismetallide, kella- ja muusikariistade kauplused.

84. Kuld-, hõbe-, korallid, kalliskivide, klaaskristall ja melhiorasjade kauplused (kullasepaäri) . . . . . — 12 16

85. Muusikariistade kauplused . . . . . — 12 13

86. Kellakauplused	—	10	13
87. Pruugitud muusikariistade, grammofoniplaatide ja raadioaparaatide ost-müük	—	—	25
XIV. Lihtmetallide kauplused ja mitmesuguste asjade kauplused.			
88. Igasuguste lihtmetallist asjade ja käsitööriistade (saed, kirved, peitlid j.n.e.) kauplused	4	6	9
89. Ömblusemasinate, jalgrataste ja kaalude kauplused	7	9	11
90. Surnukirstude ja pärgade kauplused	—	—	16
91. Optika, kirurgia, füüsika ja teiste sarnaste abinõude ja päevapildistamise tarbeasjade kauplused	—	12	18
92. Mitmesuguste masinate laod ja raudehitusematerjali müük	—	4	6
93. Põllutööriistade, -masinate ja nende osade müük	—	3	5
94. Vanarauakauplused	8	12	15
95. Jõuvankrite kauplused	—	5	6
96. Masina- ja autoosade müük	—	10	15
97. Haa- ja ausammaste ning ristide kauplused	—	10	15
98. Voodi, madrati, pesulaudade, vanni- ja veevärgiabinõude kauplused	8	10	12
99. Spordiabinõude, samuti ja hitarbeasjade kauplused	—	7	10
100. Elektrivalgustuse tarbeainete kauplused, raadioaparaatide kauplused	3	6	10

Tartu Linnapank

RAEKODA, telef. 2-32 ja 11-32.

toimetab

kõiki pangaoperatsioone.

Fotoharrastaja maailmamark

Nõudke A G F A fototarbeid.

Müügil igas fotoäris.

XV. Põletis-, määr-
de- ja pakkimis-
materjalide kaup-
lused.

101. Kõie, kulide ja kottide kauplused	3	4	6
102. Petrooleumi, tõiava, tökati, bensini, kivisöe ja naftajätiste kauplused	2	3	5
103. Laevatarbeasjade kauplused	6	9	11
104. Kaltsude, kontide ja teiste sarnaste asjade kauplused	11	17	18

XVI. Porselan, fa-
janss, klaasi, lam-
pide ja mitmesu-
guste metallnõu-
de kauplused.

105. Majandustarvete kauplused (sööginõud, lambid jne.)	4	7	10
106. Peegli-, samuti pudelite- kauplused	9	10	14
107. Aknaklaaside kauplused	4	6	8

XVII. Puu-, puuas-
jade, kütte- ja ehi-
tusmaterjalide
kauplused.

108. Mööblikauplused	—	8	10
109. Pruugitud mööbli müük	—	12	16
110. Ehitusmaterjalide kaup- lused	4	5	7
111. Kütte- ja turbalaod, samuti puude müük laevadelt	3	5	7
112. Linoleumi kauplused	4	6	8
113. Metsamaterjalide eksport	7	9	—
114. Puunõude kauplused	—	10	14
115. Korvikauplused	—	11	14

XVIII. Seemne-, tai-
me- ja loomatoidum-
kauplused.

116. Seemne- ja taimekauplused	6	9	14
117. Elavate lillede kauplused	—	14	16
118. Heina-, kaera- ja õlekaup- lused	2	3	5

XIX. Igasugused et-
tevõtted, mis ei ole
ülalnimetatud grup-
pides.

119. Kivimiasjade kauplused	6	10	15
120. Kalapüügiabinõude kaup- lused	—	9	11
121. Harjakauplused	—	10	13
122. Saunad, vannid ja supelus- asutised	—	—	17
*123. Ülesost edasimüügiks (kaupluseruumideta):			
a) kuld, hõbe ja briljandid	—	15	20
b) lina ja linaseemned	3	4	—
d) loomad	6	9	—
e) kalad	5	8	—
g) nahad	3	6	—
h) ehitusepuud	3	5	7
i) küttepuud	3	5	7
k) vili	1	3	—
l) kartulid	2	3	4
m) liha	6	9	10
n) piim ja kanamunad	—	4	6
o) kaltsud ja kondid	11	17	—
p) põllumajanduslikud pro- duktid turul	4	6	—
r) vanad riided ja jala- nõud	—	13	16
s) õunad, marjad jne.	4	7	10
t) rohud ja apteegiained	10	11	12

u) teiste selles grupis (123)			
nimetamata kaupade ja			
ainete ülesost	7	9	11
124. Hanked	—	7	7
125. Töövõtted:			
a) remonttööde alal	—	13	13
b) muud töövõtted ettevõt-			
ja materjaliga	—	5	5
d) muud töövõtted tööand-			
ja materjaliga	—	9	9
126. Ruumide väljaüürimine mit-			
mesuguse kauba ja kraami			
hoidmiseks	—	—	20
127. Masinate, tööriistade ja			
klaverite väljaüürimine	—	—	20
128. Paatide väljaüürimine	—	—	15
129. Jalgrataste väljaüürimine	—	—	14
130. Filmide väljaüürimine	—	—	18
131. Kinematograafid	—	—	12
132. Lõbustuskohad	—	—	25
133. Tsirkused	—	—	15
134. Ajalehtede, ajakirjade ja			
raamatute kirjastused	—	3	3
135. Kunstpõllurammu kaup-			
lused	1	2	2
136. Automaatkaalud ja telefon	—	—	30
137. Tee, kakao, muude maitse-			
ainete ja värvide pakkimi-			
ne müügiks	—	9	12
138. Muud selles tabelis mitte-			
ettenähtud ärid	8	10	12

OMS § 554 (RT 44 — 1928) kolmanda lõike alusel kaupluse ning 7. ja 8. järgu tööstusliku äri-tunnistusega tegutsevate ettevõtete koosmaksustamisel kohaldatakse vastava kaupluse kasuprotsenti, kõrgen-dades selle määra 25% võrra.

Majandusminister K. Selter.
Maksudevalitsuse direktor H. Kukk.

EESTI NÖÖBITÖÖSTUS

„MERKUR“

TALLINN,

Suur Tartu mnt. 69. Tel. 306-64

*Suurim nööbivabrik Balti riikides.
Moodsaim seadeldis.*

Valmistab eesti kunstsarvest peenemaitse-
liselt väljatootatud nööpe ja pandlaid üle

650 erivärvi ja mustri.

Ekspord kõigisse maadesse

ERITELLIMISTE kiire valmistamine

**Esimene Mehaaniline paberossikes-
tade ja pappkarbi tööstus**

„GEORGI“

E. GLAUDAN

Tallinn, Toompuiestee 27. Tel. 434-27

PAPPTOOTED

nagu:

kokkupandavad koogi- ja tordi-
karbid, papptaldrikud, puudri-
karbid, pakkekarbid, jne. jne.

PABEROSSIKESTAD

„GEORGI“

Nr. Nr. 7, 8, 10, 11, 12 ja 13
RIISI- NING MAISPABERIST.

Teedekapitali maks.

Kõik tööstuslikud ja kaubanduslikud ettevõtted, mis asuvad väljaspool linnade administratiiv piire, maksavad teedekapitali heaks maksu.

Maanteede seadus korraldab avalikkude teede ehitamist ja korraspidamist.

Maanteede olukorra tõstmiseks uute teede, kunstteede, sildade, truupide, teenäitajate, kilomeetripostide jne. ehitamiseks ja korrashoiuks ning riigimetsade teekohustuse täitmiseks annab riik teedekapitalide jaoks ja peale selle teede korrashoiu naturaalkohustuse kaotamiseks summe.

Tööstuslikud ja kaubanduslikud ettevõtted, riigimetsad ja muud varandused peale põllumajanduslikult kasutatavate maade (maad, hooned, mets) võtavad osa teetegemise kohustustest iga-aastase maksuga maavalitsuse teedekapitali heaks.

Maksustamise kava kinnitab teedeminister kokkuleppel majanduseministriga.

Neilt varandustelt võetakse maksu: kinnisvaradelt maksuüksuste alustel, kusjuures maksu suurus määratakse nende kinnisvarade vastavate teeüksuste parandamise ja korrashoiu kulude kohaselt, ja kaubandus-tööstusettevõtelt neilt nõutava põhiäri-maksu suuruses s. o.

I järgu kaubanduslikkudelt ettevõttele	Kr. 300
II järgu kaubanduslikkudelt ettevõttele	Kr. 70
III järgu kaubanduslikkudelt ettevõttele	Kr. 20

Teedeministeeriumi ja iga maavalitsuse juure asutatakse teedekapital, mille summe võib tarvitada esimesest teedeministri ja teistest vastava omavalitsuse poolt määratud piirides ainult maanteede seaduses tähendatud otstarveteks.

Üürileping.

Üürileping on leping, mille põhjal üks lepingu-osaline kohustub andma teisele lepingu-osalisele asja kasutamiseks teatava aja peale kokkulepitud tasu eest.

Üürilepingu olulisemaks osaks tuleb lugeda tasu üürileantava asja kasutamise eest ja nimelt üüriraha; sellela üürileping kaotab oma tõelisuse ja muutub kas kinke-, laenu- või mõneks muuks tehinguks.

Üüritasu määravad kas lepinguosalisel ise, või nad vastaval kokkuleppel võivad selle määramise pan-na kolmanda isiku peale. Juhul, kui kolmas isik ei saa, ega ei taha üüri tasu määramist enda peale võtta, siis leping omab fiktiivset iseloomu ega saa seda lepingut lugeda maksvaks.

Üüritasu peab sisaldama eneses tõelist tasu asja tarvitamise eest ja sellepärast ei saa määrata mingit fiktiivset summat.

Leping, mis on sõlmitud fiktiivselt, kas seadusest möödahiilimiseks või kolmanda isiku petmiseks, loetakse maksvusetuks.

Leping, mille sõlmimisel oli määratud kindel üüritasu, säilitab üürilepingu iseloomu, kuigi määratud tasu jäetakse hiljem ära.

Pole sugugi nõuetav tingimus, et üüritasu täieliselt vastaks kasutamise väärtusele. On aga üüritasu määratud sääraselt, et üks lepinguosalistest selle kau-du kannab kahju üle poole määratud tasust, siis on võimaldatud temale nõuda üürilepingu tühistamist.

Üürileping loetakse sõlmituks, kui mõlemad pooled peanõuetes, s. o. asjas ja hinnas on omaval kokkuleppinud, kuigi selle juures mingisugusest vormist ei ole kinni peetud ja see lepe pole tehtud kirjalikult. Siin on tähtis kokkuleppe fakt, mitte aga asjaolu, et kõik vorminõuded oleks täidetud.

Üürile-andja on kohustatud üle andma asja üürilevõtjale kõigi selle juure kuuluvate tarbeasjadega ning säärases seisukorras, et üürilevõtja võiks sellest kõiki õigusega loodetavaid kasusid ammutada.

Kui asjas leiduvad säärased puudused, millised üürile-andja tarvilise tähelepaneku juures ei oleks võinud varjule jääda, siis langevad tema tasumisele kõik kahjud, mis on tekkinud sellest üürilevõtjale.

Tarvilised ja otstarbekohased kulud, mis üürilevõtja poolt asja juure tehtud, peavad temale üürile-andja poolt üldiste sellekohta maksvate määruste põhjal tagasimakstama.

Üürnik on kohustatud üüritasu maksma lepingus kindlaksmääratud tähtaegadel. Kui maksutähtaja kohta lepingus ei ole ettenähtud kindlat kokkulepet, siis algab üürniku kohustus üüritasu maksmiseks alles peale tarvitamise aja möödumist.

Kinnisvarade üürimisel kuu viisi, kui ei ole teist kokkulepet, makstakse üüritasu kuu eest ette.

Kui üürnik omavoliliselt taganeb üürimisest enne lepingus kindlaksmääratud tähtaega, siis on õigus temalt nõuda terve üürisumma tasumist.

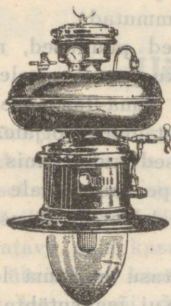
Kui aga üürilepingu enneaegseks lõpetamiseks oli seaduslik alus, makstakse üüritasu ainult aja eest, mil asja tõeliselt kasutatud.

Üürnik peab üüritud asja kasutama ainult selleks otstarbeks, milleks oli asi üüritud.

Üürnik on kohustatud peale üüriaaja lõppemist temale üürile antud objekti tagasi andma, kõigi selle juure kuuluvate tarbeasjadega, nii tervelt kui see võimalik.

Üürileping kinnisvarade kohta, mis on sõlmitud kindla aja peale, lõpeb mõlemale poolele, kui ei ole teisiti kokkulepitud, ainult peale kuuekuulist ülesütlemist.

On kinnisvara üüritud ühe või mitme aasta peale ning kumbki pool ei ole teisele lepinguosalisele pool aastat ette enne kokkulepitud üüri aja lõppu üles ütelnud, siis tuleb oletada, et leping endistel tingimustel,

Petrooleumi Hõõglambid ja laternad

Parimad rootsi ja
saksa firmad.
Valgustusjõud
200—1000 küünalt.

KÕIK TAGAVARA OSAD ALATI SAADAVAL.

ESSO lambipea

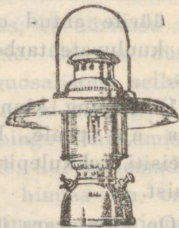
passib igale petrooleumi lambile alates 14", annab valgust vastavalt 100 küünlale ja kulutab petrooleumi tunnis vähem kui 1 sendi eest. Nii odav ja valge pole ükski lamp.

Ainus eriäri

M. URBANI & Ko.,

Tallinn.

RATASKAEVU 22

väljaarvatud ainult maksvuse aeg, on mõlemate poolte vaikival kokkuleppel pikendatud.

Eesti linnades keldrite ja poodide (kauplusruumide) üürimisel on kolme-kuuline ülesütlemine küllaldane.

Üürilepingutes, milles on kokkulepitud kuu viisi maksmine, on nende lõpetamisel ülesütlemine samuti kuu aega ette.

Kohustus üüriraha maksta langeb ära, ja sisse makstud üüriraha makstakse tagasi, kui üüritud asi jäi kasutamata põhjusel, milles ei ole süüdi ei üürileandja ega üürilevõtja.

Üürileping lõpeb iseenesest enne tähtaja kätte jõudmist:

- 1) üürileantud asja hukkumisega;
- 2) selle õiguse kustumisega, mis kuulus üürileandjale lepingu aine kohta, mida anti üürile;
- 3) õiguste ühtelangemisega, see tähendab, kui üürnik temale üürile antud asja omandab.

Ühe lepinguosalise surma puhul üürileping ei lõpe, olgu siis, et selles otsekohe oli lepitud kokku või lepingu edasikestmine ei ole lubatav iseäralistel kohtu poolt mõjuvateks tunnustatud põhjustel.

Mõlemate poolte nõusolekul võib lepingut lõpetada ka enne tähtaega; ühe poole taganemine on lubatud seaduslikel põhjustel.

Üürileandja võib teise poole nõusolekuta nõuda üürilepingu lõpetamist:

- 1) kui üüritasu ei ole tasutud lepingus ettenähtud tähtajal, või kui tähtaega ei määratud, siis seaduslikul tähtajal. Siiski tähtaja möödalaskmise tagajärge saab kõrvaldada üüriraha pakkumisega enne kohtuliku nõudmise alustamist lepingu äramuutmise asjas;

- 2) kui asja üürileandja leiab ettenägemata vajaduse seda ise tarvitada, sel juhul võib tema üürilevõtjat kõrvaldada;

- 3) kui üürnik rikub asja mittekorraliku või lepinguvastase kasutamise läbi;

- 4) kui üüritud asi tarvitab tungivat ja sellejuures väga tähtsaid parandusi, et võimatu on jätta lepingut jõusse, siis üürileandja võib kõrvaldada üürilevõtjat

ilma mingi tasuta. Kui aga osutub, et parandus ei olnud tarviline, siis on üürile-võtjal õigus nõuda kõikide tekkinud kahjude täielist tasumist.

Üürnik võib üürile-andja nõusolekuta nõuda lepingu lõpetamist enne tähtaega:

1) kui üürile-andja nii kaua viivitab asja üleandmisega, et asja kasutamisest ei ole enam mingisugust tulu oodata;

2) kui üürile-andja ei tee üüritud asja juures tarvilisi parandusi või selles leiduvad säärased vead ja puudused, missugused täieliselt või suurelt osalt takistavad asja kasutamist ja milliseid pole võimalik kõrvaldada;

3) kui majas, milles on üüritud korter, on tarviline võtta ette ümberehitusi, milliste vältusel suurem osa korterist muutub elamiskõlbmatuks või osutub tarviliseks asuda ajutiselt teise korterisse;

4) põhjendatud hirmu järeldusel üürniku isikliku hädaoahu mõttes, või üüritud ruumide tervisele kahjulikkuse põhjusel.

Kõigil neil juhtudel, mil üks pool on õigustatud lepingust taganema, peab ta sellest teatama teisele poolele, et anda tarvilist aega: üürile-andjale asja vastu võtmiseks ja üürnikule asja tagasiandmiseks. Igal juhul, see kes andis midagi üürile ei tohi tarvitada üürniku kõrvaldamiseks omavoli.

Tempelmaks.

Tempelmaksustamisele kuuluvad: 1) riigi- ja omavalitsusasutustele ja nende ametnikkudele antavad ning nende poolt väljaantavad paberid (palved, avaldused, õiendused, tunnistused jne.); 2) Eestis kokkuseatavad ja väljaantavad igat liiki dokumendid; 3) Eestis omavalitsuste ja igasuguste ühingute poolt väljalastavad väärtpaberid, ja 4) väljaspool Eestit tehtud ja väljaantud dokumendid, kui need dokumendid käivad Eestis olevate, või Eestisse saadetud objektide kohta, või kui Eestis täita tulevad nende läbi tõestatud toimingud, ja välismaa väärtpaberid, kui nad on vabatahtlikkude toimingute objektiks Eestis.

Tempelmaksustamisele kuuluvad ainult kirjalikud dokumendid. Kus ei ole kirjalikku dokumenti, seal pole ka tempelmaksu. Suusõnalised kokkulepped ei kuulu tempelmaksustamisele.

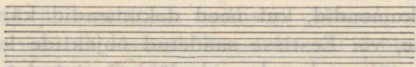
Tempelmaksu kohustus on dokumendi sisust, vaatamata, kuidas see dokument on nimetatud. Kui näit. kviitung, mis kuuluks tempelmaksu tariifi järele 5-sendilise tempelmaksu alla, sisaldab eneses kaupade ülesloetluse ja üksikasjalise kauba hinna, mille eest raha vastuvõtmise kinnistuseks ta on antud, siis tuleb seda võtta kui arvet (0,2% arve summast), olgugi, et pealkirjas on öeldud, et tegemist on kviitungiga. Dokumendi pealkiri pole tähtis, vaid selle sisu. Ärakiri, mis sisaldab eneses kokkuleppe tingimusi poolte vahel, mis täitmisele võetud, kui erilist lepingut samas asjas ei ole tehtud, tuleb võtta kui lepingut ja tempelmaksustada ka kui lepingut, olgugi et see kiri ise ei kannu lepingu nimetust.

Tempelmaksu kohustus tekib nende dokumentide suhtes, mis kodumaal tehtud, dokumendi tegemise momendist. Tingimuste juurdelisamine, toimingu tühista-

TRÜKIKODA ESTOTRÜKK

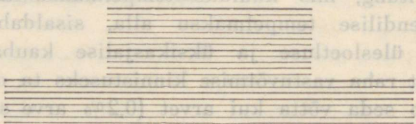
TALLINN, SUUR KARJA Nr. 8

TELEFON 445-25

Igasugused

trüki- ja etiketitööd

AUTOMAAT TRÜKIMASINAD
TÖÖ KIIRE - - MASINALADU

mine ega täitmatajätmine ei vabasta dokumenti maksumisest.

Dokumendid kuuluvad tempelmaksustamisele, kui nad kannavad väljaandja (väljaandjate) isiklikku või firma allkirja, olgugi see väljendatud mehaaniliselt, näit. templiga, kuid allakirjutaja tahtmisel või teadmisel. Arved kuuluvad tempelmaksustamisele ka siis, kui nad alla kirjutamata, kuid üleantud teisele poolele maksmiseks.

Dokumendid, mille objekti väärtus ei ületa 50 krooni, on tempelmaksust vabad, väljaarvatud arved, kviitungid, aktsiad, osatähed ja osamaksutähed. Tempelmaksust vabad on ka ühe ja sama asutuse või ettevõtte sisemise asjaajamise dokumendid, niisama ka kirjavahetus Kaubandus-tööstuskajaga. Arved ja kviitungid alla 10 krooni on tempelmaksust vabad. Tempelmaksu alama määraks on 5 senti.

Solidaarselt otsekohe kohustatud isikutega ja asutustega vastutab tempelmaksu tasumise eest iga tempelmaksustamata või puudulikult tempelmaksustatud dokumendi pidaja või ettenäitaja, kui temal on õiguslik huvi selle dokumendi alusel.

Solidaarselt otsekohe kohustatud isikutega ja asutustega vastutavad tempelmaksu tasumise eest välismaa firmade kohalikud esindajad oma firmade dokumentide suhtes ka siis, kui neil puudub õiguslik huvi maksustatavate dokumentide alusel.

Eraisikute ja -asutuste poolt riigi- ja omavalitsusasutuste ja nende ametnikkude osavõtmiseta kokku seatud dokumendid peavad tempelmaksustatud olema:

1) palved ja avaldused — nende sisseandmisel;
2) arved ja kviitungid — enne kui väljaandja need käest annab;

3) välismaal väljaantud vekslid ja võladokumendid — enne kui esimene Eestis olev pidaja need käest annab, kõige hiljem aga ühe nädala jooksul pärast kättesaamist;

4) välismaal tehtud dokumendid, kui nad käivad Eestis olevate või Eestisse saadetud objektide kohta — hiljemalt ühe kuu jooksul pärast dokumendi, olgugi

ärakirjas, kättesaamist Eestis, kuid igatahes enne tarvitamist või mingisugust täitmist. Kui aga dokument kokkuseatud mõlema kontrahendi välismaal viibimise ajal (samuti kui Eesti firma esindaja viibib välismaal), teostatakse maksustamine ühe kuu kestes pärast tähendatud dokumendi Eestisse saatmist.

Dokumendi pidaja või ettenäitaja, kellel on õiguslik huvi selle dokumendi alusel, on kohustatud tempelmaksu maksma ühe kuu jooksul, arvates tempelmaksustamata dokumendi vastuvõtmise päevast, kuid igatahes enne dokumendi edasiandmist.

Dokumendid ja paberid tempelmaksustatakse:

- a) tempelmarkidega,
- b) tempelpaberiga,
- c) sularahaga.

Riigi- ja omavalitsusasutustele ja nende ametnikkudele antavad ja nende poolt väljaantavad paberid maksustatakse tempelmarkidega.

Eraisikute ja asutuste omavahelisi koduseid dokumente tempelmarkidega maksustades tulevad tempelmargid kleepida dokumendile enne allakirjutamist nii, et dokumendi tekst või vähemalt dokumendi ühe osalise allkiri (kuid mitte selle allkiri, kelle kätte dokument jääb) kõigist tempelmarkidest ulatub läbi.

Arvetel ja kviitungitel lubatakse tempelmarke kustutada järgmiselt: igale margile kirjutatakse kustutamise aeg (päev, kuu, aasta), ja markidest läbi arve või kviitungi väljaandja nimi või firma nii, et kirjatähed ümberolevale paberile ulatuvad. Allkirja asemel kui ka kuupäeva tähendamiseks võib tarvitada templit.

Eestis välja antavad vekslid tempelmaksustatakse ainult vekslipaberile kirjutamise teel.

Tempelmaksu maksmise kohta käivate määruste rikkumises süüdlased eraisikud, kellel lasub vastutus tempelmaksu maksmise eest, langevad trahvi alla kas hoopis maksmata jäetud, ebaõigel tähtajal või

ebaõiges korras makstud tempelmaksu kümnekordses summas, kuid igauks mitte rohkem kui 5% summast, mille järgi dokument tempelmaksustamisele kuulub.

Maksmata jäetud tempelmaks tuleb järelmaksta trahvist olenemata. Ebaõigel tähtajal või ebaõiges korras makstud tempelmaks arvatakse trahvist maha.

Tempelmaksu tariifid.

1. Avaldused, palvekirjad ja muud paberid, mis esitatakse eraasjus ametiasutistele, ametnikele ja kohututele, iga poogna pealt 50 senti, paberitelt, millele vastust soovitakse, 1 kroon. Avalduste lisad 20 senti poognalt. Mürgiste taimekaitsevahendite ostuload on tempelmaksust vabad.

2) Abielulepingud ja abieluvaranduse lahutuse lepingud 2% leping summast, kuid vähemalt 50 krooni.

3) Arved igasugused ja iganimelised — $\frac{2}{10}^0/0$ arve summast.

Märge: Arved kuni 10 krooni (exelus) tempelmaksust vabad.

4) Eellepingud — lõpuliku lepingu tempelmaksu summast.

5) Hankelepingud, jagamise lepingud, kokkuleppe lepingud — 1% lepingu summast.

6) Kinkelepingud ja ostulepingud kinnis- ja valdasvara kohta — 1% kingitava või ostetava varanduse summast.

7) Pärijaks nimetamise lepingud ja testamendid — 2 krooni igalt dokumendilt.

8) Põlise tarvitamise lepingud (rent, obrok) — 1% rendi (obroki) kahekümne aasta summast, ühekordne sissemaks ühes arvatud.

9) Teenistuslepingud — 1% kokkulepitud tasu summast.

Märge: Kui aastane tasu ei ületa 1200 kr., siis tempelmaksust vaba.

10) Võlakohustused $\frac{2}{10}^0/0$ — võla summast.

Tartu Eesti Majanduse Ühisus

Tartus, Holmi tän. nr. 12-18

Telef, 10, 2-61 ja 10-70.

O s a k o n n a d :

Tartus, Võru tän. 4, tel. 10-30.

Räpinas, tel. 33. Söögiturg 3, tel. 15-70.

Pukas, telefon 18.

Puhjas, telefon 11.

Laos suures valikus soodsate hindadega

põllutööriistad ja masinad, väetisained
looma jõutoidud, heina- ja viljaseeme,
raud- ja teraskaubad, ehitusmaterjalid,
masinarihmad, kütte- ja määrdeõlid,
koloniaal- ja nahakaubad.

Müük suurel ja väiksel arvil.

**Jällemüüjatele
soodsam ostukoht.**

11) Kinnisvarade üüri- ja rendilepingud, samuti nende lepingute pikendused, kui aastane üür või rent on:

üle 50 kuni 200 kr.	2 snt.	iga 10 kroonilt
üle 200 kuni 400 kr.	4 snt.	iga 10 kroonilt
üle 400 kuni 800 kr.	6 snt.	iga 10 kroonilt
üle 800 kuni 1000 kr.	8 snt.	iga 10 kroonilt
üle 1600 krooni	1%	

üüri või rendi maksu summast terve lepingu kestvuse aja eest, ühes arvatud lisatingimuste väärtused.

Märge: Üürilepingud kuni 50 kr. on tempelmaksust vabad.

12) Vallasvarade üüri- ja rendilepingud 0,5% üüri või rendi summast.

Märge: Lepingud alla 50 kr. tempelmaksust vabad.

13) Kviitungid: 10 kr. kuni 100 kr. 5 senti, üle 100 kr. 10 senti.

Märge: Kviitungid kuni 10 kr. (exkl.) tempelmaksust vabad.

Tulumaks.

Mida ärimehel vaja teada tulumaksust.

Tulumaksu alla käivad kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kellel on Eesti vabariigi piirides mingisugused tuluallikad.

Tulumaksu alla ei käi riiklikud asutused, mis peetakse üleval riigikassa kulul; omavalitsused, ettevõtjate seltside tööliste ja teenijate vastastikkuseks kinnituseks, samuti ka vastastikkuse abiandmise alusel asutatud igasugu abi-, haige-, matuse-, paiuki- jne kassad; heategelised asutused, teaduse ja kunstiseltsid. (Ülaltähendatud asutuste ärilised ettevõtted maksavad tulumaksu üldistel alustel.)

Tulumaks arvatakse maksualuse eelmise aasta kogu tulude põhjal, olgu need ükskõik missugusel kujul või missugustest allikatest saadud, nagu tulud:

- 1) rahalistest kapitalidest;
- 2) liikumata varandustest;
- 3) kaubanduslikkudest, tööstuslikkudest ja muist tulutoovaist ettevõtetest;
- 4) teenistus- ja töötasust;
- 5) elukutselisest, isiklikust, ärilisest ja muust tulutoovast tööst.

Maksualuse tulu hulka ei arvata:

- 1) sõjaväelaste tasu natuuras;
- 2) perekonnapea poolt saadav abiraha perekonna liikmete kasvatuses ja matmiseks;
- 3) abiraha, mis perekonnaliikmed perekonna peal saavad, kui need summad käivad maksu alla annetajate tulude hulgas;
- 4) päranduslikud ja kingituslikud tulud, kui nad aegajalistena ei esine, ja ühekordsed tulud tasusummadest igasugu elu- ja varanduskinnituse tagajärjel.

5) tulu, mis saadud igasugu varanduste omandamisest ja võõrandamisest, väljaarvatud kasu, mis saadud ärilisel otstarbel ettevõetud operatsioonidest;

T ä h e n d u s: Kooskõlas sellega ei võeta tulumaksu määramisel arvesse ka kahju, mis seotud varanduste omandamise ja võõrandamisega, peale selle kahju, mis saadud ärilisel otstarbel ettevõetud operatsioonidest.

6) Võlaks antud summade tagasimaksud, peale nende summade, mis eelmistel aastatel tulust kui lootusetu maha kustutatud;

7) võidulaenupäberite võidud;

8) osa- ja pääsemaksud:

a) ühistegelistes laenuasutustes;

b) seltsides ja ühisustes, kellel on ülesandeks oma liikmeid aidata tooresainete, tööriistade ja tööstusvahendite hankimises, samuti oma liikmete tööstussaaduste müügile toimetamises ja ümber-töötamises, liikuva ja liikumata varanduse kasutamises ja väärtuslikumaks tegemises;

c) tööühisustes ja artellides;

d) tarvitajate- ja nende sarnastes majanduslistes ühisustes;

9) invaliidide paiukid, pensionid ja abirahad.

Tulumaks arvatakse maksuaastale eelkäinud kalendriaastal saadud tulude põhjal; neis ettevõtetes, kus tegevusaasta ei lange kokku kalendriaastaga, — tulu põhjal, mis saadud viimasel möödaläinud tegevusaastal, enne tulu-teadaande (deklaratsiooni) avaldamist.

Selle juures ei arvata tulude hulka mitte ainult läinud kalendri- või tegevusaastal kättesaadud tulud, vaid ka need, mis sel aastal pidid sisse tulema, aga sissenõudmata jäid.

Tuluks loetakse ka oma majas oleva korteri üüri-väärtus kui ka eluülespidamiseks äratarvitatud oma majapidamise ja oma töösaaduste väärtus.

Kapitalide tuludest arvatakse maha rahaliste väärtuste hoidmise, valitsemise ja kinnituse kulud, samuti ka kapitalidest võetavad riiklikud maksud.

Kaalutööstus

F-a **A. KASK & Ko**

Tallinn, S. Tartu m. 75 tel. 306-82

Soovitame tuntud headuses mitmesuguseid, **kaale, vihte** ja teisi **mõõte**. — — —

B. SABSAY & Ko

S. KARJA 16. T A L L I N N.

Auto-osakond

Telef. 435-72

Sõiduautod:

„Graham Paige“ U. S. A.

„Wolseley“ Inglis

„Renault“ Prantsuse

Mootorrattad:

„O. K. Supreme“

Veoautod ja omnibussid

bensiini ja nafta mootoritega

„Volvo“ Rootsi

„Diamond“ U. S. A.

„Renauld“ Prantsuse

Tehnika-osakond.

Telef. Nr. 465-00

Masinarihmad ja mitmesugused tööstustarbed.

Keemia-osakond.

Telef. 437-78, 466-92

Mitmesug. kemikaalid: tehnilised ja puhtad.

Parkekstraktid. Aniliinvärvid mitmes. tööstustele.

Maalrivärvid. Mitmesug. õlid, j. n. e. j. n. e.

Tuludeks liikumata varandustest ja kaubanduslikkudest, tööstuslikkudest ja muist tulutoovaist ettevõtetest loetakse rahalised või rahalise väärtusega tulud:

1) liikumata varanduse suhtes — maast, metsast, veest, majadest, ehitustest jne. kui ka igasugu õigustest nende varanduste peale;

2) ettevõtte suhtes — kõigist ärioperatsioonidest.

Kaubanduslikkudel ettevõtetel võetakse arvesse maksualuse tulu väljaarvamisel järgmised kulud:

1) Tulu saamise, kindlustamise ja hoidmise kulud, nagu:

a) ettevõtte tarvis olevate hoonete, igasugu ehituste ja muu varanduse korrashoidmine, välja arvatud kapitaal-paranduste kulud;

b) elusa ja eluta inventari uuendamine, kui ei tehta mahaarvamisi tema väärtuse kustutamiseks (amortisatsiooniks);

c) liikuva ja liikumata varanduse kinnitamine;

d) ettevõtte tarvis olevate hoonete küte, valgustus, veega varustamine ja puhastamine;

e) ettevõtte tarvis maa, hoonete ja muu varanduse rent;

f) ettevõttes tarvilised materjalide ja kaupade muretsemine ja kaupade ja toodete müügi- kulud;

g) komisjon- ja vahetalitustasu, sõidu-, kantselei- ja kohtukulu;

h) protsentide õiendamiseks ettevõtte jooksvate võlgade kui ka tema ringkäigus olevate võõraste kapitalide pealt;

i) hinnaalandused ostjatele ja võlgnikkudele nendega arveteõiendamisel;

k) teenijate ja tööliste ülespidamine ja muu tasu;

l) ettevõtte pealt nõutavad kaudsed maksud, mis esinevad valmistuse (produktiooni) kuludena.

Varanduse väärtuse kustutamiseks lubatakse ma-
haarvata masinate ja muude tööstusriistade pealt 10
protsenti väärtusest iga aasta amortiseerimise lõpuni.

Tuleb silmas pidada: Äriettevõtetal, kellel
ei ole seaduspäralist raamatupidamist ja millised on
tulumaksustatud ärimaksukomisjoni andmetel, ei võeta
tulude arvestamisel arvesse äriliste ettevõtete
suhtes maksetud võla protsente. On aga ärimehel
peale äriettevõtte veel liikumata varandus ja selle vii-
mase peal võlad, milliste pealt protsente maksetakse,
siis arvatakse need protsendid, vastavate tõenduste
esitamisel, üldtuludest maha.

Kõigis linnades on tulumaksust vabad tu-
lud: abuelulistel kuni 900 kr. ja abielutuil
(vallalised, lesed ja lahutatud) kuni 600 kr., kõigis
muudes kohtades — esimestel kuni 600 kr. ja teistel
kuni 400 kr., kusjuures abielutute kohta käivad määru-
sed kuuluvad kohaldamisele ka nende abieluliste juu-
res, kes lahus maksu alla käivad.

Need määrad arvatakse maha maksukohuslase tu-
lusummast tulumaksu arvestamise juures.

Kui aastane tulu ei ületa 1500 krooni, lubatakse
tulust arvata maha 300 krooni (maal 200 kr.) ka nende
töötute laste pealt, kes on üle 20 aasta vanad, kui
nad ei tööta vanemate tulutoovas majapidamises.

Tulusummast arvatakse maha maksukohuslase
ülespidamisel oleva iga perekonnaliikme kohta, kes
alla 17 või üle 60 aasta vana, või arsti poolt tun-
nustatud töövõimetuks, — kõigis linnades 300 krooni
ja kõigis muudes kohtades 200 krooni.

Tähelepannes maksukohuslase enese või tema pe-
rekonnaliigete pikaajalist haigust või muid õnnetus-
juhtumeid, võib maksukohuslase palve peale viimasele
määratud tulumaksu vähendada, kuid mitte üle 50%.
Seda kergendust lubatakse ainult maksukohuslastele,
kelle maksualune tulu ei ulatu üle 2000 krooni.

Need, kes 30 aastat vanad ja kelle ülalpidada ei
ole lähemaid omakseid, langevad 10% kõrgema tulu-
maksu alla.

Peale selle arvatakse maha palgatuludest veel 20%, kuid mitte üle kr. 900.—

Nimetatud mahaarvamisi ei tehta juriidiliste isikute juures.

Tulumaksust vabastatakse kõik kodanikud, kelle maksusumma on alla 5 krooni.

Tulude pealt, mis üle käesolevas seaduses lubatud mahaarvamiste tõusevad, võetakse maksu järgmiselt:

Esimese alanud või täie 1000 kr. pealt (kuni 1000)	—	5%
järgneva 1000 kr. pealt (üle 1000— 2000)	—	6%
„ 1000 „ „ („ 2000— 3000)	—	8%
„ 1000 „ „ („ 3000— 4000)	—	10%
„ 1000 „ „ („ 4000— 5000)	—	12%
„ 1000 „ „ („ 5000— 6000)	—	14%
„ 1500 „ „ („ 6000— 7500)	—	16%
„ 2500 „ „ („ 7500—10000)	—	18%
„ 5000 „ „ („ 10000—15000)	—	22%
„ 5000 „ „ („ 15000—20000)	—	25%
„ 5000 „ „ („ 20000—25000)	—	28%
„ 5000 „ „ („ 25000—30000)	—	32%
järgneva osa pealt üle 30000	—	36%

Tulumaksu seaduse alusel arvutatud tulumaks vähendatakse 10% võrra, alates 1930. maksuaastast.

Palga tuludeks loetakse igasugune tasu isikliku töö ja teenistuse eest, mis maksetakse põhipalga, elukalliduslisa, perekonna-abiraha, preemiate, gratifikatsioonide jne. näol.

Tuludeks ei loeta sõidu- ja päevaraha, mis maksetakse komandeerimiste ja väljasõitude puhul.

Kõik isikud ja asutused (siin hulgas ka valitsuslikud) on kohustatud iga aasta hiljemalt 15. veebruariks linnas — kohalisele maksuinspektorile, maal — valla või alevi tuluhindamise komisjonile teatama kindlaksmääratud vormi järele kõigi isikute täieliku nimikirja, kes neilt eelmisel aastal palka, paiukit või mõnda muud tasu saanud.

Kõik isikud ja asutused, kellel läinud aastal oli mingisugune iseseisev tulu, on kohustatud sisse andma või posti kaudu sisse saatma selleks mää-

THOMAS CLAYHILLS & SON.

TALLINN.

Speditsoon - Laevaagentuurid - Prahtimised.

Oma laod otseühenduse raudteega.

Omad puksiirlaevad.

Korralised laevaühendused :

TALLINN-STOCKHOLM

TALLINN-STETTIN

Telefonid 435-58, 435-26

KAUPADE OSAKOND :

Heeringad, sool, suh-
kur, riis, tõrv, seebikivi,
koloniaalkaubad

Õ L I D

Kaupade eksport

Telefon 435-25

Auru- ja sepasöed, koks,
küttepuud, ehitusmaterjalid

METSA EKSPORT OSAKOND

Telefon 435-23

Telegrammi aadress : CLAYHILLS-TALLINN

ratud vormi järele kirjaliku teadaande oma tulude üle läinud aastal, hiljemalt 1. veebruariks.

Tuleb tähele panna, et kõik asutused ja isikud on kohustatud tulumaksu asutuste poolt nõutud teateid andma, mis üksikute maksjate tulude selgitamiseks tarvilikud. Need teated tulevad anda kahe nädalisel tähtajal nõudmise kättesaamisest arvates.

Tulumaksukomisjoni esimeheks on maksva seaduse järele kohalik maksuinspektor, kes seaduse alusel õigustatud on kõike tuluteadaandeid (deklaratsioone) ja kõiki asjasse puutuvaid materjale läbivaatama ja tarvilisel korral täiendavaid teateid nõudma.

Tulumaksukomisjon teeb maksualuse isiku tulud kindlaks kõige pealt tema oma teadaande (deklaratsiooni) alusel, ja kõigi teiste kogutud andmete põhjal. Riigikohus on aga mitmel korral seletanud, et seljuhul, kui tulumaksu-komitee, nõnda ütelda, kogutud andmete põhjal maksualuse isiku tulud kindlaks teeb, siis ta ka tõestama peab, et tulud tõepoolest nii suured on olnud, kui neid arvatatud.

Sel juhul, kui maksukohuslane teadaannet ei ole saatnud ja puuduvad ka teised andmed tulu kindlakstegemiseks, võib komitee tulusummat hinnata maksja väljaminekute järele.

Maksulehed, kus on ära tähendatud maksualuse tulu suurus ja pealepandud maksumäär, peavad olema maksjatele välja saadetud hiljemalt 1. juuliks.

Tulu hindamise kui ka maksumäära vastu võivad maksukohuslased vastavale jaoskonnakomisjonile hiljemalt 1. augustiks vastulause esitada, tuues ette tarvilised tõendused ja andmed.

Iga sisseantud vastulause kohta teeb jaoskonnakomisjon oma otsuse, muutes tarvilisel korral oma esialgset otsust; komisjoni otsusest saadetakse kaebajale teade.

Maksukohuslase kaebused jaoskonnakomisjoni otsuste vastu antakse sisse Maksupeakomiteele kahe nädala jooksul otsuse kättesaamise päevast arvates; kaebus antakse sisse jaoskonnakomisjoni kaudu.

Kaebuse sisseandmine ei pane maksunõudmist seisma.

Asja läbivaatuse päev Maksupeakomitees antakse maksukohuslasele vähemalt nädal varem kutselehega teada. Selle juures jäetakse maksukohuslasele õigus asja arutamisest osa võtta ja suusõnalisi ja kirjalisi seletusi esitada.

Peakomitee vaatab appellatsiooni instantsina asja esitatud materjali põhjal läbi, nõuab tarbekorral lisateadete andmist ja rahuldab osalt või täiesti kaebuse, või jätab tema tagajärjetuks.

Kaebus peakomitee otsuse vastu antakse sisse riigikohtusse peakomitee kaudu kuuajalisel tähtajal otsuse ära kirja kättesaamisest arvates. Kaebus käib tempelmaksu alla 1 kr. poognalt ja kaebusele peab olema juure lisatud 10 kr. kautsjoni.

Tulumaks makstakse Eesti Panga osakonda või mujale majandusministeeriumi poolt selleks määratud erilisse rahaasutusse 30. septembriks ja 30. novembriks ühesuurustes osades. Peale nende tähtaegade möödumist loetakse maks, või maksuosa, võlaks ja nõutakse sisse ühes viivitusprotsendiga (1% kuus) ning peale selle võetakse, kui võlg politsei kaudu sisse nõutakse, 5% maksusummast, või maksmata osa pealt, sissenõudmise maksu.

Edasikaebused ei pane maksu sissenõudmist seisma.

AURU-
KONN

32-534 noflet

Maksukohuslase kaebused jaoskonnakomitee otsuse vastu antakse sisse Maksupeakomiteele kaks nädalat pärast otsuse kättesaamist; kaebusele peab olema juure lisatud 10 kr. kautsjoni.

Turupäevad.

- Tallinn — 6 korda nädalas. Igal äripäeval.
Tartu — 6 korda nädalas. Igal äripäeval.
Narva — 6 korda nädalas. Igal äripäeval.
Pärnu — 6 korda nädalas. Igal äripäeval.
Rakvere — 3 korda nädalas. Teisipäev, neljapäev, laupäev.
Viljandi — 3 korda nädalas. Teisipäev, neljapäev, laupäev.
Valga — 3 korda nädalas. Esmaspäev, neljapäev, laupäev.
Haapsalu — 6 korda nädalas. Igal äripäeval.
Kuresaare — 6 korda nädalas. Igal äripäeval.
Võru — 2 korda nädalas. Esmaspäev, laupäev.
Petseri — 3 korda nädalas. Esmaspäev kesknädal, reede.
Tapa — 2 korda nädalas. Teisipäev, reede.
Paide — 2 korda nädalas. Teisipäev, laupäev.
Põltsamaa — 2 korda nädalas. Teisipäev, reede.
Türi — 2 korda nädalas. Esmaspäev, neljapäev.
Tõrva — 2 korda nädalas. Kesknädal, laupäev.
Paldiski — 6 korda nädalas. Igal äripäeval.
Mustvee — 3 korda nädalas. Teisipäev, neljapäev, laupäev.
Mõisaküla — 2 korda nädalas. Kesknädal, laupäev.
Jõhvi — 2 korda nädalas. Kesknädal, laupäev.
Otepää — 3 korda nädalas. Esmaspäev, kesknädal, reede.
Elva — 3 korda nädalas. Esmaspäev, kesknädal, reede.
Kunda — Ei peeta.
Sindi — 2 korda nädalas. Kesknädal, laupäev.
Narya-Jõesuu — 6 korda nädalas. Igal äripäeval.
Kallaste — 3 korda nädalas. Esmaspäev, kesknädal, laupäev.
Antsla — 2 korda nädalas. Kesknädal, laupäev.

Kärdla — 2 korda nädalas. Teisipäev, reede.
Kilingi-Nõmme — 2 korda nädalas. Teisipäev, reede.
Jõgeva — 2 korda nädalas. Teisipäev, reede.
Suure-Jaani — 2 korda nädalas. Kesknädal, laupäev.
Mustla — 2 korda nädalas. Teisipäev, reede.
Keila — 1 kord nädalas. Neljapäev.
Võõpsu — Ei peeta turgu.

Müük suurel arvul:

Kingsepa tarbed: nõöbid- ja rõhk-nööbid, pandlad, „Ago“ kleepimise riistad, nahamust, appretuur, vaha, nahavärvid j.n.e.

Saapatööstuse tarbed: masinad ja osad, aparaadid, tselluloid, lengipapp j.n.e.

Saapaärde tarbed: puhastamise abinõud igat seltsi kingadele, venitamise ja t. liiste, higitallad, pandlad, kingapaelad, harjad seemish kingadele jne.

Sporditarbed: Tennis-rekettid, lakk ja -õli, -mütsid, reketi keeled, päikesevarjud j.n.e.

Joonistamise riistad: tsirkliid kastis ja üksikult j.n.e.

Grip-Fix: I j. inglisis kontori ja koduliim.

Nikolai Lorenz,

Tallinn, Vana Posti 6, tel. 433-61.

ESINDUS JA LADU.

Kaupmeeste organisatsioonide nimestik.

1. Üleriikline Kaupmeeste Seltside Keskliit. — Tallinn, V. Posti 5.
2. Suurkaupmeeste Ühing. — Tallinn, Pikk 20.
3. Tallinna Kaupmeeste Selts. — Tallinn, Pikk 20.
4. Tallinna Eesti Kaupm. Selts. — Tallinn, Pikk 20.
5. Üleriikline Muusikakaupm. Ühing, Tallinn, Viru 2.
6. Tallinna Võõrastemajade- ja Restoranipidajate Ühing. — Tallinn, Pikk 42.
7. Tallinna Lihakauplejate Ühing. — Tallinn, Vilmsi 37.
8. Tallinna Väikekaupmeeste Selts, Tall., Pikk 20.
9. Juudi Kaupmeeste Selts. — Tallinn, V. Karja 1.
10. Tallinna Kaupmeeste Koda. — Tallinn, Pikk 28.
11. Eesti Kirjastajate ja Raamatukauplejate Ühing. — Tallinn, Kinga 5.
12. Üleriiklik Kaupm. Keskkoonduus, Tallinn
13. Eesti Drogistide Selts. — Tallinn, Pikk 42.
14. Kirjastustarvetega- ja Paberikauplejate Ühing. — Tallinn, Pikk 54.
15. Eesti Apteekrite Selts. — Tallinn, Pikk 33.
16. Ülemaaline Kinoomanikkude Ühing. — Tallinn, Kino „Bi-Ba-Bo”.
17. Tartu Kaupmeeste Selts. — Tartu, Kompanii 2.
18. Tartu Kaubanduse ja Tööstuse Selts. — Tartu, Suurturg 17.
19. Tartu Kaupmeeste Ühisus. — Tartu, Kompanii 2.
20. Tartu Raamatukauplejate Ühing. Tartu, Rüütli 24.
21. Pärnu Kaupmeeste Selts. — Pärnu, Rüütli 27.
22. Pärnu Väikekaupm. Ühing. — Pärnu, Rüütli 27.
23. Narva Kaupmeeste Selts. — Narva, Suur 26.

Kuni 33% kokkuhoidu

„Uus Eesti“ üksiknumbri ostjaile võimaldab lehe koju tellimine.

„UUS EESTI“ ilmub seitse korda nädalas.
Vähese rahaga saate tellida Eesti parima ajalehe

»UUS EESTI«

24. Narva Väikekaupm. Ühing. — Narva, Linda 1.
25. Rakvere Linna Kaupmeeste Selts. — Rakvere, Tallinna 32.
26. Rakvere Eesti Kaupmeeste Ühing. — Rakvere, Tallinna 39.
27. Viljandi Väikekaupm. Selts. — Viljandi, Oru 10.
28. Viljandi Kaupmeeste Ühisus. — Viljandi, Suurturg 10.
29. Nõmme Kaupmeeste Ühing, Nõmme, Turuplats 1.
30. Haapsalu Eesti Kaupmeeste Selts. — Haapsalu
31. Kuresaare Eesti Kaupmeeste Selts. — Kuresaare, Kohtu 1.
32. Paide Kaupmeeste Selts. — Paide.
33. Petseri Kaupmeeste Selts. — Petseri.
34. Valga Kaupm. ja Töösturite Selts, Valga, Kesk 20-b.
35. Võru Kaupmeeste Selts. — Võru.
36. Tapa Kaupmeeste Selts. — Tapa, Lai 2.
37. Tõrva Kaupmeeste ja Töösturite Selts, Tõrva, Valga 1.
38. Jõhvi Kaupmeeste Selts. — Jõhvi.
39. Jõhvi Kaupmeeste ja Töösturite Selts. — Jõhvi.
40. Kilingi-Nõmme Kaupm. Selts. — Kilingi Nõmme.
41. Antsla Kaupmeeste Selts. — Antsla.
42. Mustvee Kaupm. Ühing. — Mustvee, Tartu 49.
43. Elva Kaupmeeste ja Töösturite Selts. — Elva.
44. Narva-Jõesuu Kaupmeeste ja Töösturite Selts — Narva-Jõesuu.
45. Kadrina Kaupmeeste ja Töösturite Ühing. — Kadrina.

Ants Silvere

Õlletehas

„LIVONIA“

TARTU

*Kvaliteed õlled ja
karastavad joogid*

**KEEMIA TÖÖSTUS
FEIVAL**

TALLINN VOLTA TÄN. 3

TEL. 440-61

Valmistab:

mitmesuguseid tualettseepe, habemeajamiseppe, pulbrit, kreemi.

Shampoone, Arstlisi seepe, Vedelat seepi, Marseilleseepe, Saunaseepe, Seebihelbeid, Seebipulbreid, Pesuseepe, Tekstiilseepe, Rohelist seepi, DEKSTRIINI. TAVOTTI.

Parfümeeria ja kosmeetika saaduseid.

Eau de Cologne, Lõhnaõlid, Vegetale, Puuder, Mink, Huulepulgad, Kreemid.

Desinfektsiooni vahendeid.

SISU:

Sissejuhatuseks	5.
Kaubanduslike ettevõtete asutamine	7.
Kaupluse asukoht	8.
Kaupluse ümbrus	9.
Kaupluse silt	9.
Reklaam plakatid	11.
Kaupluse ruum	11.
Kaupluse lett	11.
Kaupluse riiulid	12.
Ruumi valgustus	12.
Kaupade paigutamine	13.
Kaupade hoidmise tingimusi	13.
Kauba kahanemine	17.
Vaateaken	19.
Kuidas võib väikekaupmees paremini teenida	30.
Toiduainete kaupluse ruum	34.
Toiduainete kaupluses on keelatud	35.
Nõuded toiduainete müümisel	35.
Tervishoidlised nõuded isikute kohta	37.
Toiduainete tervishoidliku järelvalve teostamine	37.
Proovide võtmine	38.
Piimakauplus	38.
Nõuded piimakauplustes piimamüügiga tegelevate isikute kohta	39.

**I JÄRGU AUTO
TRANSPORT FIRMA**

ED. POOLA

LAULUPEO 22. TEL. 306-23

„Renault“

Veoautod õhukumidel 1¹/₂—10 tonnini

mööbli ja igasuguste muude raskuste veoks alati saadaval ühes vilunud töölistega ja kõigi laadimisabinõudega.

Nõuded piimakaupluste ruumide kohta	42.
Mida mõistetakse piima võltsimise all	43.
Millal algab kaupmehe vastutus lahtise rõõskpiima juures	43.
Piimanõud	45.
Piimanõude pesemine	45.
Piima ja piimasaaduste kontrolli teostamise kord	46.
Proovide võtmine ja analüüside tegemine	46.
Alkoholiliste jookide müük	49.
Tubaka ja tubakasaaduste müük	53.
Paberossi ja sigaretikestade ning sigaretipaberi müük	55.
Presspärmide müük	55.
Tuletikkude müük	55.
Kanamunade müük	55.
Kosmeetika vahendite müük	58.
Maitseainete müük	58.
Äädika ja äädikahappe müük	58.
Kunstlikud magusained	59.
Süldi müük	59.
Seadustest ja määrustest üleastumise korral ette- nähtud karistuste §§ kriminaalseadustiku järgi	59.
Äride registreerimine	71.
Äri asukoha muutmine	79.
Äri üleandmine	82.
Äri lõpetamine	83.
Firma	86.
Kolmanda järgu kaubandusliku äritunnistusega kaubelda keelatud kaupade nimestik	87.

A/S ROTERMANN'i
T E H A S E D

END. CHR. ROTERMANN, ASUT. 1829 A

Jahuveskid

Leivatööstus

ESINDUSED:

„Opel“ autod

„Oldsmobile“ autod

„Krupp“ autod

„Continental“ kummid

JUHATUS: TALLINNAS

Osakonnad:

TARTUS, VILJANDIS, NARVAS

Meeldiva välimuse

tagab riietus valmistatud

A/S. TEKLA

riidekaupadest.

Riideärid:

TALLINN, Valli 10
TALLINN, S. Karja 15
HAAPSALU, Ehte 2
KURESAARE, Kauba 2
MUSTVEE, Tartu 15
NARVA, Peetri pl. 2
PETSERI, Kaubarida 6/7
PÄRNU, Vee ja Pika t. nurgal
RAKVERE, Turuplats
VALGA, Kesk 14
VILJANDI, Tartu 6-a
VÕRU, Jüri 5-a

*Müügil kindlate hindadega järgmiste
vabrikute saadused:*

**Balti Puuvilla ketramise ja kudu-
mise vabriku A/S-i**

**Kreenholmi Puuvillasaaduste
Manufaktuuri O/Ü-se**

**Sindi Tekstiilvabrikute Ühisuse
O/Ü. Eesti Niidivabriku**